

విశ్వజీవన వృత్తమున కనుసరణముగ కూర్చు వ్రాయత్నమును నిందుచూపట్టును. మతాచార పరాయణులు శాశ్వత జీవనము లేక 'భగవ దనుసంధానము' అని పేర్కొను జీవన చర్యను నడువి దైవసందిన జీవనచర్యల పమైక్యత 'శాశ్వత పరిపూర్ణత' మనెడు ఈ గ్రంథనామమునందు సూచింపబడియున్నది.

ఈ వ్రాయత్నము వినూత్నమై తోచవచ్చును. కాని యిందు లక్ష్యముగా చేకూరిన యాద్యమమును సాధించుటకగు మార్గములను నడుపాయములను విచారణ చేయునటుల వికరులకు ప్రేరణ గల్పింప జూచుచో అది సఫలమైనట్లే యెంచదగును.

ఈ పుస్తకమును సమీక్షచేసి పరిపూరిత నొసంగిన గాంధీజీకి నా నమస్కృతులు.

ఈగ్రంథవిషయములు చక్కగ నర్థమగుకొఱకు జామ్మల రచించి యచ్చిన శిల్పి మహాదేవ పత్వలేఖరుగారి యెడ నేను కృతజ్ఞుడను.

మగవ్వారి, వార్తా (మ. ప)

24 ఆగష్టు 1945

(సం) జే. సి. కుమారప్ప

జె. సి. కుమారప్పగారి గ్రంథమునకు

గాంధీ మహాత్ముని తొలి పలుకు

‘జీవసు ఉపదేశములు - ఆచరణ’ అనెడు చిన్ని పుస్తకమువలెనే “శాశ్వత పరిపోషణము” కూడ డాక్టరు కుమారప్పగారు జైలులో వ్రాసిన గ్రంథమే. దీని సర్థము చేసికొనుట మొదటిదాని సర్థము చేసికొనుటంత ములభముకాదు. దీనిని బాగుగ గ్రహించ వలయుననుచో, రెండుసార్లు, మూడుసార్లు శ్రద్ధగ చదువవలసి యుండును. దీని వ్యాకృత ప్రతిని నేను చేతబట్టి నవ్వుచు దీనిలోపల నేముండునాయని వింతపడితిని. మొదటి అధ్యాయమే నావింతను తృప్తిపఱచినది; మఱియు వినుగురేకుండ ప్రయోజనకరమైన నాచదువు తుదివఱకు పోగినది. ఈ గ్రామపరిశ్రమల బోధనాచార్యుడు నేను మనచుట్టును గోచరించు క్షణభంగుర స్వభావముగల పరిపోషణమునకు (Economy) మారుగా శాశ్వత పరిపోషణమును చేరుకొనుట ఆ గ్రామపరిశ్రమల ద్వారముననే ముట్టిల్లనని తెలుపుచున్నాడు. ‘శరీరము విజృంభించి ఆత్మను నణచివేయ వలసినదేనా? లేక ఆత్మయే విజృంభించి శరీర శరీరముయొక్క కొలదిపాటి యవసరముల దీర్చుచు అనవ్వర ఆత్మను సంసేవిండు స్వేచ్ఛను బడసి ఆ శరీరద్వారముననే స్వప్రకాశ ప్రకటనము నలువ వలయునా? అనెడు సమస్యను పరిష్కారము చేసినాడు.

“నరక జీవనము, ఉత్తమభావము” అన నిదియే.

టౌంటాయిపోవు రైలులో }
20—8—1945 }

యమ్. కె. గాంధీ

విషయ సూచిక

౧ వ భాగము

ఆధ్యాయము

విషయము

పుట సంఖ్య

1. ప్రకృతి	...	...	1
2. ప్రకృతిలోని శ్రమవిధానము - జీవితాలు	...	...	3
3. ప్రకృతిలోని పరిపోషణరీతులు	...	...	5

౨ వ భాగము

నరుడు - వ్యప్తిరూపము

4. నరుడు - స్వేచ్ఛ	...	...	10
5. స్వేచ్ఛయొక్క సదసద్వినియోగము	...	...	14
6. మానవపరిణామదశలు - వ్యక్తులు...	...	...	23
7. మానవపరిణామదశలు - సమాజములు - జాతులు...	...	...	31
8. మూల్య ప్రమాణములు	...	...	39
9. ప్రమాణ నిర్ణయము	...	...	51
10. జీవము - జీవనము - ఉనికి	...	...	70
11. జీవన ప్రమాణములు	...	...	101
12. శ్రమ	...	...	129
13. శ్రమ విభాగము	...	...	140
14. సారాంశము	...	...	160

శాశ్వత పరిపోషణ

౧వ భాగము

అధ్యాయము 1

ప్రకృతి

ప్రకృతి:—ప్రకృతిలో కొన్ని వస్తువులు ప్రాణములేనివిగా కాన్పించు నవి కలవు. అవి పెరుగవు, ఎదుగవు; కాని తరిగిపోవును, వాడుక చేత అరిగిపోవును. నేలబాగు, రాతిమానె, ముతకలోహము, ఇనుము, రాగి, బంగారము మున్నగు పదార్థముల రాశి లేక నిధి కొంత ప్రపంచమున గలదు. ఇవి పరిమితమగు మొత్తములుగా లభించుచుండుటవలన వీనిని 'అశాశ్వతము' అని పేర్కొనుచున్నాము. ఒక నదిలో వెల్లువలైపాటు ప్రవాహ జలమునుగాని, అడవిలో నిరంతరము పెరుగుచుండు కలపనుగాని, 'శాశ్వత' మందుము. ఆ వెల్లువను, ఆ పెరుగుదలను మాత్రము వినియోగించుకొనునప్పుడు వానిరాశి నరుని ప్రయోజనమునకుండు అక్షయముగ నుండును గాన వానిని 'శాశ్వత' మందుము.

చేతనముల విషయములో ప్రకృతియొక్క శాశ్వతత్వ రహస్యము జీవచక్రమునందు గోచరించుచున్నది. జీవితమును నిరంతరముగ సాగించుటకై ఆజీవచక్రముయొక్క వివిధాంశములు సన్నిహితములై సహకరించుచుండును. గోధుమగింజ యొకటి తల్లి మొక్కనుండి నేల

రాలి మట్టిలో పూడుకొనును. నేలలోనికి వేళ్ళను చొప్పించును.
 ఇందుండి యావేళ్ళద్వారమున, తేమయొక్కయు, నూర్పుని వేడిమి
 ము సాహాయ్యముతో పోషకద్రవ్యములను పీల్చుకొనును.
 ఈచర్యమూలమున అదౌక మొక్కగా వికాసముపొందును. ఆ మొక్క
 ఆకులు వేయును. దానివేళ్ళు నేలనుండి ఆహారము తీసికొనుటకు
 తోడ్పడినరీతినే, దాని ఆకులు గాలినుండియు, వెలుతురునుండియు
 ఆహారమును ప్రోగుచేసికొనుటలో తోడ్పడుచుండును. ఆ ఆకులలో
 కొన్ని 'చచ్చి' నేలరాలును. నేల, గాలి, వెలుగులనుండి తల్లి
 మొక్క పూర్వము తీసికొనియున్న ఆయా మూలద్రవ్యములుగా
 ఈ యాకులు చీలిపోవును. అనగా విచ్చిపోవును. రాబోవు తరపు
 మొక్కల కివి పోషకద్రవ్యములుగా మఱల వినియోగపడగలవు.
 తేనెటీగలు మొదలగునవి ఈ మొక్కలనుండి తమ యాహారము
 కొఱకై పూదేనెను పుష్పాడిని ప్రోవుచేసికొనునప్పుడు వాని పూవు
 లందు చూలుకల్పనముచేయగా గింజ లేర్పడును. మఱల రాబోవు
 తరపు మొక్కల కీ గింజలు జీవాధారములు కాగల్గును. ఈ గింజలు
 పండి నేల రాలును. లోగడ తరపు మొక్కలనుండి రాలిన యాకుల
 వలన సారవంతముగ చేయబడియున్న నేలయొక్క ఆధారముతో
 ఆ గింజలు మొలకలెత్తుచుండును. ఈరీతిగా మఱొక జీవచక్ర
 మేర్పడుచున్నది. ఈవిధమున ప్రకృతిలో జీవచర్యసాగిపోవుచుండును.
 ఈ జీవచర్యలో తెంపు లేనంతకాలము ప్రకృతిలోని జీవచక్రము
 సాగిపోవుచు ఆ ప్రకృతిని శాశ్వతము గావించుచుండును.

అ ధ్యాయము 2

ప్రకృతిలోని శ్రమవిధానము - జీవితాలు

ఈ జీవచక్రమునకు పూర్ణతగూర్చుటకై సహకరించు ఆ యా చేతనాచేతనముల ప్రయత్నమే ప్రకృతిలోని 'శ్రమ' అనందగును. ఏకాలమందుగాని, ఏదశయందుగాని, తెలిసియో తెలియకనో ఈ చక్రమునకు భంగపాటు గల్గించునెడల, ఆ భంగపాటునకు ఫలితార్థముగా హింస సంభవించును. ఇట్లు హింస సంభవించునప్పుడు వృద్ధి, లేక పురోగమనము అగిపోవును. తుదకు నిరర్థకత, నాశనము వాటిల్లును. దోషములను ప్రకృతి మన్నించదు. దాక్షిణ్యమును చూపబోదు. జీవచక్రముజోలికి పోకుండ, దానిని సంకుచితపరిచి యుత్పత్తినించకుండ, దాని శాశ్వతత్వమును పరిపోషింప గోరువారమగునెడల, మనము స్వీయక్షేమముకొరకును, స్వీయరక్షణముకొరకును గూడ సంపూర్ణముగా అహింసాపథులమై యుండుటయు, ప్రకృతివిధానములతో సహకరించుటయు, వానికి వశపర్తులమై మెలగుటయు అత్యవసరమగును.

చేతనములు సహితము తమ బ్రతుకును నిలుపుకొనగోరుచో తదితరములతో పాటు చేరి, తమతమ క్షేత్రములలో శ్రమప్రకారము

* సేంద్రియపు ఔరువులకు మారుగా రసాయనపు ఔరువులు వాడునప్పుడు కొంతకాలము ఘోషించుటయే లభించును. కాని వీని కలుచుగా వాడుకొరసాయనికద్రవ్యములను దివి బ్రతుకలేని యెట్టలు వినాశము నందును. ఎట్టి లబ్ధియు నగుతోడనే నేల బరువెక్కి, తుదకు సారమును కోల్పోవును. శకువుల దొడ్ల యెటువలన ఆకుచెత్త యెరువులను పరిత్యజించి వేయటవలన, ప్రకృతిచక్రము భగ్నముకాగా, శాశ్వతపరిపూర్ణత తొలగిపోయి, మానవశక్తిపైస ఆశ్వాతపు అధికదశ ప్రాప్తించినది.

శ్రమ చేయవలసియే యుండును. ఎఱ్ఱలు నేలలో తిరుగుట మూలమున మట్టిని గుల్లబాడనటుల చేసి, గాలిని, నీరును భూమి పీల్చుకొనుటలో సాయపడును. శాకపదార్థములతో కూడిన మట్టిని తిని ఆయాపదార్థముల నవి తమకడుపుతో చక్కగ మిశ్రము చేయుచున్నవి ; బాగుగ సిద్ధముజేసి సారవంతము గావించిన యెఱ్ఱువును రెట్టలరూపమున బయటికి విడుచుచున్నవి. ఆ రెట్టలనుండి మొక్కలు తమ యాహారమును తేలికగా గ్రహింపగల్గుచున్నవి. తేనెటీగలు సీతాకోకపురుగులు చెట్ల పూలకు చూలు కల్పనచేయు సహకారవిధానమునకు సదృశమగు విధానము స్థావరజంగమజీవులకును, నేలకును మధ్య జరుగు సహకారవిధానమునందుగూడ ప్రస్ఫుటముగ గోచరించుచున్నది.

ఆతీరు శ్రమను లేక సేవనుచేసినందుకు ప్రతిఫలముగా, అటుల శ్రమచేయు వ్యక్తికి ఆహారము దొరకుచుండును. నేల, నీరు, గాలి యందుండు చేతనాచేతనరూపములగు లెక్కకుమీరిన వ్యక్తులమధ్య ఘట్టిల్లు సహకారమువలనను, అనుబంధచర్యవలనను తానుపొందు ఉపకారములకెల్ల ప్రతిఫలముగా న్యాయమగు ' కూలిని ' ప్రకృతి ఒసగుచునే యుండును.

వృక్షజాతిజీవులు స్థలాంతరములకు కదలవు; కాన స్థావరము లనబడును. వాని బీజములు తల్లిమొక్కకు, లేక చెట్టునకుదాపుగా దానిక్రిందనే రాలును. అన్నిగింజలు తల్లిచెట్టు చుట్టును పడి, మొలకెత్తునడల, అవి పొదగాపెటిగి గుబురగుగాన వానికి ఊపిరియాడదు. కావున దూరముగా విశాలప్రదేశమున వెదజల్లబడుట యవసరమగును. అందుకొఱకు పక్షులు, పశువులు మొదలగువాని సేవలను ప్రకృతి సమకూర్చుకొనుచున్నది. ఈసందర్భమున జంగమములగు జంతువులు ప్రత్యేకముగ నుపకరించును. పక్షులు మొక్కల గింజ

లను తిని యొక్కొక్కప్పుడు మైశ్యకొలది దూరముపోయి తమరెట్ట
లతో ఆగింజల నచ్చట పడవేయును. అవియు నిటుల సహకార
కార్యములు చేయుట తమబ్రతుకుకొఱకేగాని, కేవలము పరోప
కారార్థమనికాదు. పక్షులు తమయాకలిదీర్చుకొను కొఱకే గింజల
తినును. ఇటుల నవి తమజీవన ప్రధానకార్యముల నిర్వహించు
కొనుచు, ప్రకృతి జీవనచక్రములో తమవంతుపని నవి నెరవేర్చు
చుండును.

ఈవిధముగా జంగమములు స్థావరములకును, చేతనము లచేతన
ములకును తోడ్పడుచు, ఆయావర్గములు తమ ప్రయోజనములను
తాము నిర్వర్తించుకొనుచుండును; మఱియు నితరవర్గములతోడను
సహకరించుచుండును. తన్మూలమున ప్రకృతి తనయందుండు సకల
వర్గముల సహకారమును సమకూర్చుకొనుచు దృఢపఱచుకొనుచు
నుండును. ఇటుల సమష్టిప్రయోజన నిర్వహణముకొఱకై, ప్రకృతి
యంతయు సంఘటితమై పఱగుచున్నది. ఇందేదియు తనకొఱకే
వేరై మనుటలేదు. ఈ కార్యనిర్వహణయంతయు సవ్యముగా జరిగి
పోవునెడల హింసజారబడి, ఆకార్యవరంపరను భగ్నము చేయ
నిచో, శాశ్వతపరిపోషణము చేకూరకలదు.

అ ధ్యాయ ము 3

ప్రకృతిలోని పరిపోషణరీతులు

వివిధమూలవర్గముల మధ్యబఱగు ఈ సంపూర్ణమూ అహింసా
యత సహకారము సమస్తజీవ స్వరూపములందును సదా వెలయుట
లేదు. పంచభూతములనుండియు, అచేతనవస్తువులనుండియు తమ
యాహారముల సంపాదించుకొనుచు, ఆయా ప్రకృతి యచస్థాంతర

ముల గడచిపోవుటకు మారుగా కొన్ని మూలవర్గములు తోడిజీవుల చంపుకొని తినుట నవలంబించి సుదీర్ఘమౌ ప్రకృతి చక్రమార్గమును సంకుచితపఱచి వేయ జూచుచున్నవి.

1. పరాన్న పరిపోషణ:—కొన్ని మొక్కలు ఇతరముల భక్షించి జీవింపుచు పరాన్న భుక్కు లగుచున్నవి. కొన్ని మొక్కలు లేక చెట్లు తమ వేళ్ళద్వారమున నేలనుండి ఆహారము దీసికొనునట్లు వానిపైనిలిచి జీవించు బదనికలు త్రోవలోనే ఆ ఆహారమును దొంగి లించుకొనుటచేత నది మొదటివాని అవయవము లన్నింటికి సరిగా చేరజాలకుండును. ఆ కారణముచేత ఆతిథ్యమొసగు మొక్కలును, చెట్లును తిండి చాలక చచ్చుటయు తటస్థించును. ఈ విధముగ హింసయు, మరణమును ఘటిల్లుచుండును. జంతువులందు గొట్టెలు గడ్డితిని, నీరు ద్రావి హింసారహితముగా జీవించును. పెద్దపులి గొట్టెపైబడి దానిని చంపితిని దాని నెత్తుటిని ద్రావి ప్రకృతి మార్గ మును సంకుచితపఱచుచుండును. తత్కారణముగా హింస ఘటిల్లు చేయు పులి తన బ్రతుకు నంతటికిని హింసనే ఆధారముచేసికొను చున్నది. ఈ విధముగా

హింసావృత్తి పెద్దపులి జీవితములో నొక ప్రధానాంశ మగుచున్నది. పాముల జంపుకొని తిను గ్రద్దలు నిట్టి క్రూర జీవులే. ఆ గ్రద్దలు,

డేగలు నీ విధముగా పాములను, ఎలుకలను చంపి తిని జీవించుట బట్టి పరాన్న పరిపోషణమే నీనికి జీవనాధార మందుము.

2. వైయ పరిపోషణము:—ప్రకృతిలో నొక వర్గము వేరొక వర్గము నకు నమమగు ప్రతిఫలమును సమకూర్చి పెట్టకుండ, స్వలాభమునే

చూచుకొనునెడల, అట్టి వర్గము స్త్రీయవర్గ మనబడును. కోతులు మామిడితోపులో జొరబడి ఆ చెట్ల పండ్లను పుణికి మెక్కును. అవి

అతోపుయొక్క తేమమునకై నేలను త్రవ్విగాని, మొక్కల నాటిగాని, చెట్లకు నీళ్ళుపోసి గాని, యేలాటి యుపకారమును చేకూర్చునవి కావు. ఆ కోతుల పనులన్నియు స్వార్థపరమైనవే గాని, పరప్రయోజనకరములు

ధాన్యపు కంకులను తిని బ్రతుకు పట్టు గావు. వీనివరిపోషణవైఖరి, యిది కృషికర్మయందు సహకరించునవి కావు. వరకు మనము చెప్పుకొనినవాని వైఖరికంటె తక్కువ హింసాకరమైనది కానోపును. ఐననేమి? వినాశకరమైనదే యగును.

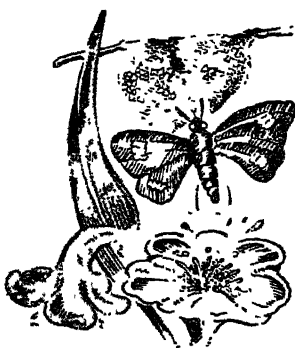
3. సాహసపరిపోషణము:— కొన్ని జీవులు తా మేవర్గములనుండి యుపకారమును పొందునో, ఆ వర్గమునకు స్పష్టమగు కొంతసేవ సలుపుచుండును ఉత్పత్తియందు తాముపకరించిన వానినుండి కొంత స్వీకరించును. తేనెటీగల విషయములో అవి యేపూలనుండి మకరం దమును, పుష్పరజమును ప్రోవుచేసికొనునో, ఆ పూలకు చూలు కల్పన చేయుచుండును. మకరందమును తేనెగా మార్చును. తమ యందుద్భవించు ద్రవవిశేషములతో తయారుచేసిన మైనమును నువయోగించి తేనెపట్టును నిర్మాణము చేయును. తాముత్పత్తి చేసిన తేనెను ఆపట్టులో చేర్చిపెట్టి దానినుండి కొంత తాము తీసి కొనును.

కావున తేనెటీగలు పరాన్నభుక్తులు కావు. అ వేవర్గమునుండి యుపకారమును పడయునో, వానిని చంపివేయుటకు మారుగా

వానికి సాహాయ్యము చేయుచున్నవి. అవి స్త్రీయవర్గమువను చేరవు. ఏమన, సరకు ఉత్పత్తిచేయుట యందలి తమవంతు పనిని నిర్వహించుచున్నవి. తమ సాహసకృత్యము నైజప్రేరణయే యైనను, అవి తమ కృషివలన ఉపకారము చేయుచు సుపకారమును పొందుచున్నవి. ఇవి నిర్మాణాత్మక ప్రవృత్తివర్గమునకు చెందునవై యున్నవి.

4. సమాహ పరిపోషణము :— ఈ సందర్భముగా తేనెటీగలు తమ

ఒక తేనెటీగ తనపట్టులో నివసించు వాని యన్నింటి కొరకును ఆహార మును ప్రోగుచేయు చున్నది.

తమ వ్యక్తి ప్రయోజనముల కొరకై పాటుపడునవి కావనియు అవి తమ పట్టులోనివసించు తేనెటీగమాత్రము లన్నింటి లాభముకొఱకై, పాటు పడుననియు చెప్పనగును. స్త్రీయ ప్రయోజనమును దాటిన సమష్టి ప్రయోజనమునకును, తాత్కాలిక ప్రయోజనమును మించిన భవిష్యత్ప్రయోజనము నిమిత్త మగు ప్రేరణకును నిదర్శన మిందు కాననగును.

5. సేవా పరిపోషణము :— స్రుకృతిలో గాననగు పరిపోషణ విధానము లలో శ్రేష్ఠతమమగునది సేవాపరిపోషణము. సంతానమునకును, జనకులకును మధ్యనుండు ప్రేమసంబంధమున నిది సుస్పష్టముగ గోచరించును. తల్లిపిట్ట తనకూపలకు తిండిని సంపాదించుటకై అడవినంతను వెదకులాడును. తన సంతానమును శత్రువులనుండి కాపాడుటలో తన ప్రాణము నొడును. ఆ తల్లిపిట్ట తనయొక్క తాత్కాలికమగు అవసరము కొరకుగాని, తన భవిష్యత్ప్రయోజనము

నము కొరకుగాని పాటుపడుటలేదు, ప్రతిఫలచింత యిసుమంతయు నవేక్షించకుండ రాబోవుతరమునకు చెందు వశులకొరకో, లేక తరములకు చెందు వశులకొరకో అది తన కార్యమల నుద్యమించుచున్నది. అది తన మాతృప్రేమ కారణముగా, స్వీయమగు లాభాపేక్షతోగాక, నిష్కామముగా ప్రవర్తిలుచున్నది దాని చర్య అహింసాపరమగు శాశ్వతపరిపోషణమునకు దరిదావుగా వచ్చుచున్నదన నగును.

శాశ్వతత్వమును, అహింసాపరతను అధికాధికముగా నిరూపించుటకై యీ విస్తృత సాదృశ్యములను ఈ అధ్యాయమునందు ఉదాహరించితిమి. ఈ యైదు గ్రాహ్యవిధానము లం దిమిడియున్న రకములనుండి, యితరములను వీర్చి కూర్చుటచేతను, వాని వరుస క్రమమును తేల్చుటచేతను, ఎన్నియో దృష్టాంతముల నిరూపించుకోదగును.

౨ వ భాగము

నరుడు - వ్యష్టిరూపము

అధ్యాయము 4

నరుడు - స్వేచ్ఛ

ఈ మన విచారణనిమిత్తము, ప్రకృతిలోని యితర వర్గములను పాలించు జీవనపరిపోషణరీతుల నింకను విమర్శన చేయు నవసర ముండదు. జంతుకోటిలోని 'నరు' డనంజడు జీవియొక్క బ్రతుకు తెన్నును మాత్రము పరిశీలించినం జాలును. ప్రకృతి చర్యల క్రమ గతిని పోషించుటకును, లేక భగ్నపఱచుటకును నరునకు సమర్థత గలదు. వాని జోక్యమువలన ప్రకృతియందు సరేభవించు తబ్బిబ్బలు శాశ్వతములు కాకపోయినను, నరుని ఎదిరించి నిలిచి తుదిని విజయము గాంచగల సామర్థ్యము ప్రకృతికున్నను, ఒక్కొక్కప్పుడు దాని సరళగతిని సంక్షోభపరచి, ఇటీవలి ప్రపంచయుద్ధమును బోలు అవాంతరములను కల్పించుచుండును. లోతుకుదిగి పరిశీలించునెడల ప్రకృతిమొక్క అనుదినచర్యలో చాలవఱకు సంతృప్తికరముగా సహకరించుటకు వీలగు మార్గములను, వసతులను మనము కనిపట్ట గలుగుదుము. శాశ్వతపరిపోషణరీతి నొకదానిని పూర్తిగా సాధింప జాలకున్నను, అట్టి దానికొఱకై బుద్ధిపూర్వకముగా పాటుపడుట వలన, అనవసరమగు హింసను నివారించగలము; మఱియు వీలగు సంత హేచ్ఛసౌఖ్యమును సమకూర్చుకొనుటకు శక్తిగల వార మగుదము.

తక్కిన జంతువులన్నియు, కొంచెము హేచ్ఛతగ్గుగా, ప్రకృతి శాసనమును అనుసరించియే వర్తించును. తమ "స్వేచ్ఛ" ననుసరించి

వర్తించుట కంతగావాని కవకాశములు లేవు. వానికి వ్రక్కతివిధానమును తెలుపు 'నైజ'మనునది కలదు. అవి దాని ఆదేశము ననువర్తించును. జీవితమున వానిమార్గము రైలువృత్తుల త్రోవనుబోలి యుండును. నైజము ఆజంతువులను నడపుతీరున రైలువృత్తులు బండ్లు పోవలయు దిశను గతిని నిర్ణయించి నడపుచుండును. ఏ అవాంతరము సంభవించకుండునెడల, ఆబండ్లు కదలుచుండు సంతకాలమును, మఱల వాని నిటునటు త్రిప్పు నవసరములేకుండనే, సమప్రదేశము నను, అడవులగుండను, గుట్టలమీదుగను, లోయలలోను, రేయనక పగలనక, పోయిపోయి ఆరైలు గమ్యస్థానమును చేరగల్గును.

కోడిపిల్ల గ్రుడ్డును పగుల్చుకొని వెలువడిన తత్తణము, మేతకై దేవులాడుచు నిటునటు పరుగులు పెట్టి, తనపోషణ కనువగునట్టి నలుసుల నేరుకొని తినును. ఆకలితీరినప్పుడది, తనకు వెచ్చగానుండు నిమిత్తము తల్లి రెక్కలక్రింద దూరి విశ్రమించుచు. రానున్న అపాయమును ముందుగనే నైజముచే తెలిసి, వెంటనే సురక్షిత తలమునకు పారిపోవును. రుచిగానున్న కారణమున హెచ్చుగా తినను; ఇంద్రియవాంఛలను తృప్తిపఱచు బుద్ధితో సుఖములకొఱకై దేవులాడదు. దాని జీవితచర్యయంతయు నైజప్రవృత్తి ననుసరించి నడచునేగాని, బుద్ధిపూర్వకమగు ధర్మాతిక్రమణ ముండదు.

వ్రక్కతికి అనుసరణముగా బ్రతుకు జంతువులు జబ్బుపడుట చాల అరుదు. ఒకవేళ నెప్పుడైన వాని జీర్ణకోశము చెడునెడల, స్వభావము చేతనే తెలిసికొని అవి యేకకులమునో తినును, అంతట వాంతియో, భేదియో గలిగి అంతయు చక్కబడును.

మనుష్యుని విషయముననో అతనికి 'వ్యేచ్ఛా' వృత్తియు, దాని వినియోగమున కగు విశాల జ్యేష్ఠమును కలవు. కావున నన్నియో

చిక్కులు గలుగుచుండును. విశిష్టముగు ఆ 'వరము' నతడు సవ్య మార్గమున వినియోగము చేసికొనునెడల, తక్కినజీవులకన్న హెచ్చుగా, ప్రకృతిలోని వివిధవర్గములమధ్య పలుగు సామరస్య సహకారములను, అతడు బుద్ధిపూర్వకముగ పెంపొందింపగలడు. అందుకు భిన్నముగా, నతడాప్రజ్ఞను అపసవ్యమార్గమున వినియోగించినా, ప్రకృతి పరిపోషణమును మిక్కిలిగ సంక్షోభపఱచి, తుదిని తనకును నాశము చేకూర్చుకొనును.

'నైజప్రవృత్తి' రైలురోడ్డుతో పోల్చబడినది. అది రైలు బండ్లను పొరబడకుండ నడుపుచు, వానికై నిర్ణయింపబడిన గతి నుండి, లేక తోవనుండి తొలగి పోనీయదు. ఇందుకు భిన్నముగా 'స్వేచ్ఛ' యను వరము నడకయందు స్వాతంత్ర్యము సంగీకరించుచున్నది. కాని నడక యంతయు నిరపాయమై సాగదు. అది బైసికిలు నెక్కుట వంటిది. సిద్ధాంతరీత్యా బైసికిలుమీద స్వారి చేయువాడు తన యిచ్చవచ్చుచోటికి పోవచ్చును. శ్రోవచూపు చక్రము, దాని దండము, స్వారిచేయువాని స్వాధీనముననే యుండును. అట్లయ్యును వాని సంచారము ఆ యంత్రముయొక్క పరిమితుల (Limitations) ననుసరించియు, వాని విచక్షణ ననుసరించియు మాత్రమే సాగగలదు. అతడు గాలిలో నెగురజాలదు; ఎత్తపై తేలజాలదు. నేలమీదనుగూడ ఎచ్చటికి బట్టిన నచ్చటికి పోవ వీలుండదు. అతడు అలవాటుపడినత్రోవనో, రోడ్డునో అంటి పట్టుకొని యుండవలసియుండును. దుక్కి దున్నినచేను కడ్డముగా వతడు స్వారిచేయ ప్రయత్నించునెడల ముందుచక్రము నేలలో కూరుకొనిపోయి అతడు ముందుకు బోర్లపడవలసివచ్చును. అతడు ముండపోదలమీదుగా పోహచునా, రబ్బరుగొట్టము చిలులుపడి పోవును. ఈ తీరుగా చూచుచో, ఊహమాత్రమగు 'స్వేచ్ఛ' కు

వరిమితులు గలవనియు, వివేకముతో స్వారిచేయునతడు దానిహద్దులలో నుండవలసినవాడేననియు తెలియగలము. ఈ తీరుగా నతడు తన సంచారమును వివేకముతో సాగించుకొనుట క్రమశిక్షణమును, విజ్ఞానమును పొందవలసి యుండును. అవి కొఱవడునెడల వాని కుపకారము చేయుట కేర్పడిన యంత్రము, అపకారము చేకూర్చునదగును. కాని పరిచయమైన రోడ్డుమీద, పగటిపూట స్వారిచేయునతడు, కాలినడకను పోవువానికంటె ఎన్నిరెట్లు వేగముతోడనో పయనించగలుగును.

సముచితక్షేత్రమున, తన 'స్వేచ్ఛ'ను సక్రమవిధాన వినియోగము చేయుటకు శిక్షణబడసి, తన వాంఛలును తన యింద్రియములును ప్రేరేచినట్లు తన యూహాపోహలను వరుగులువెట్టసియక, విచక్షణతో వర్తించుచేని, కేవలము 'నైజప్రవృత్తి' పై నాధారపడి బ్రతుకు జీవులకంటె నరు డెన్ని మడుంగులో ఘనతరకార్యముల సాధింపజాలును. అతడు తన యిచ్ఛాచుసారము తన యభ్యుదయమును తాను నిర్ణయించుకో గలడు. తనలోని నిత్యతేజో ప్రభావమును, అనగా దివ్యప్రభతో గూడిన తన సహజజ్ఞానమును అనుసరించుటవలన విజయము వైపునకుగాని, లేక వినాశమువైపునకుగాని పోగలడు. అటుల బుద్ధివూర్వకముగా నరుడు తనగతికి తాను కర్త కాగలడు. చీకటిలోగాని, మెరకపల్లపు ప్రదేశముమీదగాని బైసికిలునెక్కి స్వారిచేయుచు వడిగ పోవువానిపోలిక, నతడు ఆనరముగా పాలును కానగును. మఱియు తన అంతరాత్మకును, ప్రకృతికిని విరుద్ధముగా నడిచి పాపకార్యగుటవలన తగిన శిక్షను బడయవలసినవాడును కానగును. ప్రకృతి విశ్వాసపాత్రమైనది; తనను గౌరవించువారియెడ నది విధేయయై వర్తించును. కాని తమ 'స్వేచ్ఛ'ను సారము వర్తించుచు, ప్రకృతియవసరముల నిర్లక్ష్యము చేయు

టకే తలపడుదురేని, అట్టివారియెడ ధర్మదేవతను మించిన నిష్ఠురత నహించి, వారిదోషములకు శాస్త్రీగా ఘోరహింసల పాలు చేయుటకో, మరణమును సముతము విధించుటకో ప్రకృతి పూనుకొనగలదు. అట్టి నిదర్శనములను గుఱించి రాబోవు అధ్యాయములో విచారణ చేయుదము గాక !

అధ్యాయము 5

'స్వేచ్ఛ'యొక్క సదసద్వినియోగము

ఈనాడు నరుని జీవితము బహుళసంకీర్ణ ప్రవృత్తిగలదైయున్నది. కావున వాని స్వేచ్ఛావినియోగము వలన జరుగుచర్యల నన్నింటి నమీక్షను ఈపుస్తకమునందు పొందుపఱచుట సాధ్యపడదు. మన మిప్పుడు ప్రయత్నింప జాలునదంతయు, ఆకలిదప్పల దీర్చుకొనుట మొదలగు నరుని ప్రాథమికావసరములనుండి ప్రత్యక్షముగా సంభవించు ప్రస్ఫుటమాకొలది విశిష్టచర్యలయొక్క ప్రస్తావనమాత్రమే. పాఠకుడు తానెఱిగిన యితరోదాహరణలను పరిశీలించి, యెందెందు స్వేచ్ఛయొక్క సద్వినియోగము అవసరమగునో; మఱియు ఆస్వేచ్ఛనే దుర్వినియోగము చేసినప్పు డెట్టి దుష్ఫలితములు చేకూరుచుండునో గ్రహించును గాక.

ఆకలి:—ఇదిమిక్కిలి యవసరముగ తీర్చవలసిన వాంఛ. అన్నిటి కన్న ప్రాథమికమగు నైజవాంఛ ఆకలియే. దానింగూర్చి యొకింత విచారితము. జీవుల స్థూలశరీర మొక యంత్రమువంటిది. దానిని నడుపుట కవసరమగు శక్తిని సమకూర్చు వంటచెఱుకు కావలసి యున్నది. దానికి మరమ్మత్తులవసరము. అరిగివిరిగిపోవు భాగములను పూర్తిచేయుచు దానిని వాడుకకు అర్హమగుస్థితిలో నుంచవలయును.

కడలుచుండు నా యా భాగముల ఒరిపిడిని తగ్గించు కొరకు చమురు
లవసరము. ఈ అవసరములన్నియు ఆకలి రూపమున తెలియ
వచ్చుచుండును. శరీరముయొక్క యీ అవసరములనుతీర్చి, దానిని
వాడుకొనుటకు దగినస్థితిలో నుంచుటకై కావలయు ఆ యా పదార్థ
ముల నేరుకొనుటలో వాసన, రుచి, యనునవి జీవులకు సాయపడు
చుండును.

సాధారణముగా, నైజజీవితముల గడపు జంతువులన్నియు తమ
నైజగుణముల ననువర్తించు చుండును. అవిబ్రతుకుటకై తినును.
ఆరోగ్యముగ నుండును. మానవుడును నటులనే చేయగలడు; కాని
దురదృష్టవశమున అనేక సందర్భములలో నరుడు తన 'నేచ్చ' ను
ప్రయోగించుచున్నాడు. ఆకలి తీర్చుకొనుటకుగాక, తనజీవోపాప
ల్యమును తృప్తిచేయు కొరకుగాను చాలగా పక్ష్యము చేయబడి
నట్టియు, మసాలాద్రవ్యములు చేర్చినట్టియు ఆహారపదార్థములను
కల్పనచేసి కొనుచున్నాడు. రుచిప్రేరేపకము, అతడు తనకు కావలయు
దానిని మించి తటచుగా మెక్కుచుండును. అతడు తినుటకై 'బ్రతుకు'
చున్నాడనవగును. జీవోపాపల్యమును తృప్తిపఱచుకొనుటకై తన
'నేచ్చ'ను దుర్వినియోగము చేయుటయే యిక్కాలమున మానవు
డనుభవించు బాధలలో పెక్కింటికి కారణ మగుచున్నది. మితిమీరి
తినుట జీర్ణకోశమునకు భారము కల్పించుటేగాక, దానిని పెడత్రోవ
కీడ్చును. తినుఆహారము పుష్టికరమైనదె యైనను, సామాన్యముగా
అవసరమగు పరిమాణమునకు మించునెడల, శరీరమున కది అసాయ
కరమై విషముగా పరిణమించును, అనేక విధములగు రోగముల
కల్పించి, అధికబాధలకు లోనుచేయును. అకాలమరణమును సైతము
తెచ్చిపెట్టును.

దప్పి:—ఆహారము జీర్ణమైన పిమ్మట, అద్విద్రవరూపమున దేహములోనికి పీల్చుకొనబడును. వుష్ణిని సగు ద్రవములు రక్తప్రవాహములోకలిసి, అవసరములగు తావులకు గొనిపోవడును శరీరములోని ఆ యా భాగములం దేర్పడు మలినపదార్థములను రక్తము ఊపిరి తిత్తులలోనికి తీసికొనిపోవును. ఆమలినపదార్థము లక్కడ మనము పీల్చుకొను గొలిలోని ప్రాణవాయువుతో గలిసి దహింపబడి శుద్ధి చేయబడును. ఈ పని జరుగు సమయమున నెత్తురులోని నీరు చాలా భాగము ఆవిరిగామారి, శ్వాసతోపాటు శరీరమునుండి వెలువడు చమ్మరూపమున బయటికిపోవును. ఈ చమ్మ చర్మము ద్వారమున చమట రూపమున వెలువడి శరీరముయొక్క శీతోష్ణస్థితిని సరిదిద్దుచుండును. ఈతీరున నీరు తగ్గి, నెత్తురుచిక్కబడుటను దెలుపు నూచనయే దప్పి. అదప్పిని తీర్చునిమిత్తము నిర్మలోదకము విశేషముగ త్రాగు టవసర మగుచున్నది. ఈ నీరు మన ఆహారద్రవ్యములను ఆయాశరీర భాగములకు చేర్చుటకేగాక, రక్తమును శుద్ధిచేయుటకును వినియోగపడుచున్నది. రక్తములోని మాలిన్యములను మూత్రము ద్వారమున తొలగించుటకును, చర్మముయొక్క సహాయమున శరీరమునందలి వాయువును సమస్థితిలో నుంచుటకును నీరు వినియోగ పడుచుండును.

నరుడు తన యిచ్చను దుర్వినియోగము చేయుటవలన, శరీరమున సహజముగా జరుగు ఈక్రియా కలాపమును తారుమారు చేయుచు, తన దప్పిని తీర్చుకొనుటకు కల్లుసారాయములను ద్రావి శరీరములోనికి విషపదార్థములను ప్రవేశపెట్టుచున్నారు. ఈవిషపదార్థములు నాడీమండలమును చెడగొట్టి, బుద్ధి శక్తులకొరవడజేసి, తుదిని ఆరోగ్యమునకు సయితము అడ్డుతగులుచుండును. ఈ అలవాటు వ్యక్తియొక్క గౌరవమును పాడుచేసి, కుటుంబ ఔషమ

మునకు చేటుదెచ్చును. ఆధునిక సమాజమున జూరట్టు ననేకములగు దోషములకును, కీడులకును త్రాగుడు మూలకారణ మగుచున్నది.

వాసన:— ఇదేతీరున వాసనయు ఆహారమును ఏర్పూకొనుటకు సాయపడవలసిన పూర్వశక్తి పొగాకుసాగ పీల్చుకొనుటచేతను, ముక్కుపొడి వేసికొనుటచేతను, దుర్నియోగము చేయబడుచున్నది. తాత్కాలికముగా పొడుముపీల్చుట చటుకుదనమును, హాయిని ప్రసాదించుచున్న కాన్పింపవచ్చును; కాని గుండెను, మెదడును పాడుచేసి తుదిని మితిలేని అపకారము చేయును.

కామము:— జంతుకోటియందు ప్రవృత్తిని పురికొలుపు ప్రేరణల యన్నింటిలో బలతమమగునది, సంతానోత్పత్తిచేసి జాతిని నిలువ బెట్టునిమిత్తమగు కామచేష్టయన వచ్చును. చాల పక్షులును, కొన్ని పశువులును తమశృంగార చేష్టలకు కామక లాపమును కేంద్రముగ జేసికొనుటే గాక, యవి జంటలుగ గూడి నమర సభావముతో జీవించుటకును, తమ కూనలను పెంచుటలో సమష్టిని బాధ్యత వహించుటకును కామము నాధారముగ జేసికొను చున్నవి. సర్వత్ర, ప్రకృతిలో, మగజీవియు ఆడజీవియు సంతానమునిమిత్తము మాత్రమే కొన్నికొన్ని ప్రత్యేకముతువులందే సంగమించును.

ఇట్టి సంతానవాంఛగాని, ఉద్దేశ్యముగాని లేకయే తన ఇచ్ఛానుసారము మూఢపశుదశకంటెను క్రిందికిదిగ జారిపోయి, నరుడు కామ లాలసకు లోనై జననేంద్రియవ్యాపారమును హద్దుమీరిసాగించుచున్నాడు. బిడ్డలు సంగమక్రియకు నిర్దిష్ట ఫలములగుటకు మారుగా, అనిష్టఫలములై, అనేక సందర్భములందు అసంగమకార్యము యొక్క అవాంతర ఘోరశిక్షగా పరిణమించుచున్నారు. అటువంటి దోషాకరణను సెగరోగము, కొరుకురోగము మున్నగు వ్యాధులకు గుఱిచేసి, తన శాసనముల నతిక్రమించి నర్తించినందుకై ప్రకృతి

కసి తీర్చుకొనుచు. మరియు కేవలమాదోషులను దంపించుటతో తృప్తి నందక, తాను సిద్ధేశించిన మార్గమునుండి తొలగి నడచిన వారియొక్క నిరపరాధులగు సంతానమును నయితము ప్రకృతి బాధించుచున్నది.

ఉహాశక్తి :— జీవులన్నిటిలోను నరునందుమాత్రమే ఊహల సాగించి, అదృశ్యక్షేత్రములం జూచి, కృత్రిమరచనల గావించి, లలితకళను సృష్టిచేయుగల సమర్థత విశిష్టమై కాన్పించుచున్నది. ఈ సమర్థతను సహజమార్గమున వినియోగము చేసికొనుటకు మారుగా, అస్వాభావికమగు కృత్రిమ ప్రేరణలను కల్పించు నిమిత్తము సారాయములను మత్తు పుట్టించు నల్లమందు, భంగు, గంజాయి మొదలగు నిషాదవ్యములను నరుడు తోడు చేసికొనుచున్నాడు. ఉద్రేకజనకములగు నట్టి పదార్థముల సేవించుట కలవాటు పడిన వారిని మత్తుమందు ప్రయోగము వలె ఆపదార్థములు ఏవనులుచేయుటకును కొఱగాని వారినిగ జేసివేయును. అంత్యమున తమకు దాసులైపోయి, తమ నాధారము చేసికొని, బ్రతుకు నరులకవి నాశము చేకూర్చుచుండును.

విశ్లేషశక్తి :— నరుడు తానుద్యమించిన కార్యముల నిర్వహణము నకై యాంతరికసాకార్యముల కూర్చుకొనుటలో తన మేధాశక్తిని వినియోగపఱచుకొనుటకు, సృష్టికర్తయగు భగవంతునితో పోటీకి దిగుచున్నట్లున్నాడు. వినాశముంగాక వరముల బడయుటకై అటుల పోటీ చేయుబూని, ఉత్తమఫలితార్థములను సాధించుకొనునని, అతడు ప్రకృతికానములను తూ. చ, తప్పకుండ ననుసరింపవలసియుండును. తన ఇచ్ఛవచ్చినటులెల్ల పోవుచో, ప్రకృతియొక్క సహకారమును బడయుట వానికి కేవలము దుర్లభము. అట్టి ప్రయత్నమేదైనను, వెనువెంటనే ఘోరవిఫలము చేకూర్చును.

ప్రకృతి సిద్ధముగా సూర్యునినుండి వ్యాపించు వేడివలన సముద్రోదకము ఆవిరి యగుచుండును. సూర్యునినుండి ఆకరించు కొనిన శక్తితో గూడిన స్వచ్ఛమగు నీటియూవిరి, ఉప్పునుండి విడిచివేసి, ఆకాశమున కెగిరి పోవును; అక్కడ మేఘముగా నేర్పడి, యాయన్నతప్రదేశమందలి చల్లని గాలుల మూలాన వర్షజలముగా తిరిగి చిక్కబడును. వర్షజలము కొండలపై బహువర్షము, అచటి యెత్తునబట్టి దాని యందు గొప్పశక్తికూడుకొనియుండును. భూమి యొక్క గురుత్వాకర్షణ బలమువలన ఆనీరు క్రిందికి లాగబడగా, నేలమిట్ట పల్లముల ననుసరించి యది సముద్రము వైపునకు తిరిగి ప్రవహించును. ఆనీరు సదులరూపమున సముద్రము వైపునకు పాటుచు అందు కలిసిపోవుచోవల, నరుడు తనయిచ్చాను సారము దానిచేత యూసిగము చేయించుకొనుట కనువుగా, దానియందలి శక్తిని స్వాధిపత్యముకొనుటకై, తనబుద్ధి విశేషముచేత నెన్నియో యుపాయములను పన్నుచున్నాడు. మొదట ఉన్నతప్రదేశమున నదుల కడ్డముగా అడ్డుకట్టలను కట్టును. అక్కడ వానియందలి అన్యక్షరూపశక్తిని పేర్చిపెట్టును. దానిని తనకవసరమగు చోట తన కవసరమగు సమయములందు వివియోగము చేసికొనుచుండును. ఈ తంతు మనదేశములో పర్వత ప్రాంతములందు పిండిమిల్లులలో జరుగుచుండుట నెఱుగుదుము. ఇది స్థానికపు కుపయోగము. కొన్నిచోట్ల పెద్దమిల్లుల స్థాపించి, నీటిప్రవాహపు శక్తిని విద్యుచ్ఛక్తిగ మార్చిచేసి, తీగల ద్వారమున వందల కొలదిమిల్లు తీసికొని పోయి, త్రోవపొడవుననుగల నగరములకును, పట్టణములకును, పల్లెలకును దీపముల నమర్తురు. లేదా నీటివంపులను, మోటారులను నడుపుటకై వివియోగింతురు. ఫిహ్మట ఆనీటిప్రవాహములను కాలు వల్లలోనికి మరల్చి పడవలు నడుపుకొనుట కుపయోగింతురు.

మఱియు సేద్యము చేయు తమపొలములకు నీరు పెట్టుకొందురు. ఈ తీరున నరుడు నదీప్రవాహములను వానిజలమును స్వాధీనముచేసికొని, ప్రకృతిగతి కేలాటి భంగము వాటిలకుండ, వేలకొలది జనములకు భోగభాగ్యముల సమకూర్చి పెట్టగల్గును.

ప్రకృతి తనమార్గముననుసరించి తనప్రియోజనముల నిర్వహించు కొనుచునే నరుడు ఆ ప్రకృతిని తనతోడను సహకరించి తనప్రయోజనములను నిర్వహించుకొనికై ఆహ్వానించు విధానమున నైనచో, అతడు తనస్వేచ్ఛను వినియోగించు తీరువంతయు మెచ్చుకొనదగినదే. ప్రకృతియు నరుని జీవితమును హెచ్చువికాసవంతముగను, విశ్వర్యవంతముగను నొనర్చిన వానినాశీర్వదించును.

కాని దురదృష్టవశమున నరుడు ప్రకృతిచర్య కడ్డము తగులుటకై తనయిచ్ఛను వినియోగించు చున్నాడు. ప్రకృతిశాసనముల నతడెంతమాత్రము సరకుగొనక, తన భోగలాలసకొరకై, వానిని తిరస్కరించుచు, పెడత్రోవలబట్టి పోవుచున్నాడు. చూడుడు; అపమార్గముబట్టి, భ్రాంతి జనకమా తన రసజ్ఞతను తృప్తిపఱచుకొను నిమిత్తము మెరుగు పెట్టిన బియ్యపుసిండితోడను, గోధుమసిండితోడను సిద్ధముచేసినభోజ్యపదార్థములు ముత్యములకాంతితో మనోహరముగ గోచరించుగాక యని నిశ్చయించుకొని, మెరుగులుపెట్టు యంత్రముల నెలకొలుపు చున్నారు. ధాన్యపుగింజలో పుష్టికొనగు జీవాంకురమును, జీర్ణమగుటకు తోడ్పడు తవుడు పొరను, క్రమ నిష్పత్తితో, జాగ్రతగా ప్రకృతి దానియందుకూర్చి పెట్టియుండగా, నరుడు లేనిపోని జోక్యము కలిగించుకొని, ఆప్రమాణ సమరసతను భగ్నముచేయుచున్నాడు. మెరుగుపెట్టు చర్యవలన ప్రాణవ్రదములగు అంశములు నశించిపోవుచున్నవి. ప్రకృతి విధించిన మార్గము విడిచి, మెరుగుపెట్టిన ధాన్యముల దినుచు పెడత్రోవల నడచు

నరునికి, అధిక బాధలను, మరణమును సుతము తెచ్చిపెట్టు సంజా జాడ్యమును కల్పించి, ప్రకృతి కఠినముగ శిక్షించును.

సీమరేగుపండ్లు, ఖర్చూరపండ్లు, ద్రాక్షపండ్లు, మున్నగు ఆరోగ్యప్రదములగు తాజాపండ్లను ప్రసాదించుచు ప్రకృతి మనల నతి మురిపెముతో నాదరించుచున్నది. ఈ పండ్లను తాజాస్థితిలో తినుటకు మారుగా తనకు హుషారు కన్పించుననెడు భ్రాంతితో నరుడు వానినుండి రసము పిండి, దానిని పులియబెట్టి, కల్లు, సారాయముల తయారుచేసుకొనినాడు. ఈ సందర్భమునకూడ, ప్రకృతితో వికటవినోదములకు దిగు నరుని, పైన వివరించయున్న తెఱగున ప్రకృతి కఠినశిక్షలపాలు చేయును.

వంశసంరక్షణకొరకగు ప్రకృతి నిబంధనలను తిరస్కరించి, గర్భవిరోధక సాధనములను సృష్టించి, హద్దుమీరి సంభోగానందమును పడయజూచు మానవుడు తన సృజనశక్తిని దుర్వినియోగము చేయువాడేకాని, ప్రకృతిసిద్ధప్రేరణను సఫలీకృతము చేయువాడు కాడు. ఈవిషయమున హద్దుమీరినవారిని ప్రకృతి కఠినదండచలపాలు చేయును. తుద కటువంటివారు పుంస్తవ్యమును కోల్పోవుటేగాక నాడీజాలము చెడగా, చిత్తచాంచల్యమును పొంది కుందుదురు.

కటువంటి దురభ్యాసముల సాగించి, ప్రకృతి నియమముల నతి క్రమించిన యుదాహరణలను విస్తారముగా జూపుట అనవసరము. పలువురి జీవితములు అట్టి యుదాహరణలతోడ నిండియున్నది. నరుడు నిస్సంకోచముగా తనయందుగల సమర్థతను, సాహసమును వినియోగించుకొని యింద్రియభోగములకు మరి తాత్కాలికములును, క్షణభంగురములు నగు సౌఖ్యముల కాశపడియు, తలక్రిందుగా పరుగులిడుచున్నాడు. భయంకరమగు వేగముతో పరుగులుపెట్టి

తనకు వినాశముగూర్చు ఆపదలయందు పడిపోవుచున్నాడు. తృటి కాలపు భోగమున కాశపడి నరుణిటుల తన స్వేచ్ఛను దుర్వినియోగముచేసి కటా! వినాశమును చేకూర్చుకొనుచున్నాడు. ఇట్టి వర్తనము శాశ్వత ప్రకృతిధర్మమునకు వ్యతిరేకముగాన, పర్యవసానమునకు శాశ్వతములౌ కృమజీవనగతులు ధ్వంసమైపోవుచున్నవి.

నరు డత్యానందముతో గడించుకొను శక్తులలో దివ్యమైనది ప్రేమశక్తియై యున్నది. దానిని తోడివారి సేవయందు నిస్వార్థముగా ప్రకటించుటయు దివ్యలక్షణమే. తల్లియొక్క సహజప్రేమలో దాని రవంత తల్గుకుమాత్రమే మనకు గోచరించుచున్నది. పరుడు తన తోడిజీవుల కట్టిసేవల నొనర్చుటవలన వానిజీవితమున నత్యుత్తమాంశమును ప్రకటింపగల్గుచు, దైవాంశమును భూతలమునకు దెచ్చినవా డగుచున్నాడు. అతడుతనయం దధికముగ గల శక్తిని ఎవరికి తన సాహాయమును, సేవయును అవసరములగునో అట్టి వారల డేమసౌఖ్యములకై అర్పణము చేయగల్గును.

ఇచ్చను దుర్వినియోగముచేయుట మూలమున నతడీ దివ్య శక్తిని ప్రేమయొక్క శాశ్వత దివ్యపథమునుండి వెడలాగి, స్వార్థపరుడై, తృప్తిను పెంచుకొని, భౌతిక సంపదలగూర్చిన లోభగుణముగా మార్చివేయువా డగుచున్నాడు. వానియం దధికముగా జూపట్టు శక్తిని, తాను పేర్చి పెట్టుకొను ధనరాసులవలె, స్వార్థప్రయోజనములకై దాచిపెట్టుకొనుచున్నాడు. ఇట్టి స్వభావముగలవాని కది అనర్థదాయక మగును. అతడు భోగములకును, వ్యసనములకును లోబడిపోవును. వాని సంపదలు వారసులకు దత్తమగునప్పుడు అన్నదమ్మలమధ్య పోరాటములకు హేతువులగును. వాని సంతానమును నాశముచేయుటకే మూలము లగును.

అధ్యాయము 6

మానవపరిణామదశలు - వ్యక్తులు

వృక్షవర్గము నందును, జంతువర్గము నందును గల చేతన జాతి యందు చూపట్టు పరిపోషణరీతులను గురించి లోగడ అధ్యాయము లలో విచారించియుంటిమి. ఈ అధ్యాయములో, ప్రత్యేకముగా నరునిసందర్భమున ఆ పరిశీలనలు ఆ విచారణలు ఎట్లనువర్తించుటో, ఏతీరున ఏదశయందు నరునకు వానియం దుచితస్థానము లభించునో గమనింతముగాక.

తదితరజీవు లన్నియు, నైజగుణముచేత పాలింపబడుననె, తమ విశిష్టజీవనవిధానమునకు కట్టుబడియుండుటచేత, అవి స్వకీయమగు ప్రయత్నములమూలమున, ఒకతీరు పరిపోషణను విడిచివేసి మరొక తీరు పరిపోషణను అనుసరింపజాలకున్నవి. పుట్టినది మొదలు చచ్చు నఱకును, వాని జీవనవిధానము, ఒక నిర్ణీతస్వరూపమునకు బంధింప బడి నడచును. పరాన్నభుక్కుగజీవి దాని జీవితమంతయు పరాన్న భుక్కుగనే యుంసి, ఇతరుల ఆహారముచేతనే పోషణ గాంచును. గత్యంతరము లేదు. చిటుతవులి తనమచ్చల నెట్లు మార్చుకొోజాలదో, తన స్వభావమును నటులనే మార్చుకొోజాలదు. కావున నది యితర జంతువుల నెఱగా జేసికొని తిని బ్రతుకవలసినదే; లేదా చావ వలయును. దాని జీవనగతి అట్టి దగుటం గూర్చిన బాధ్యత దానికి లేదు. దాని జీవ సరణిని సాహసపరిపోషణముగగాని, లేక సమూహ పరిపోషణముగగాని ఉద్ధరించుకొనుట దానికి సాధ్యముకాదు.

నరు డెట్లు తన స్వేచ్ఛవలన విశిష్టజీవి యయ్యెనో గమనించి యున్నాము. వానికి లభించినబుద్ధి వృత్తిసాహాయ్యమున అతడు తన పరిసరములను పరిస్థితులను ఎట్లు మార్చుకొోశక్తు డగునో గ్రహిం

చితిమి. మహాజవర్గమునకును తదితరవర్గములకును గల భేదము అందే గలదు.

ఒక బందిపోటువాడుగాని, కన్నపువొంగగాని, వరాన్నభుక్తై జీవించు తన విధానమును మార్చుకొని, తన హింసావృత్తిని తగ్గించు కొనగలడు. అతడు స్వయముగా పాటుపడిగాని, యితరుల శ్రమతో పాల్గొనిగాని సంపాదన చేయకుండ ఊరిక కౌలుదారునుండి సొత్తును ప్రోగుచేసికొని బ్రతుకు మారసభూస్వామివలె, పై (స్త్రీయ) (తరగతి) పరిపోషణవర్గములోనికి ఉద్దమింపజాలును. లేదా తన స్వంతప్రయోజకత్వమువలన పాటుపడి, చెమటనోడ్చి పని చేసి, ధర్మజీవనమును గడుపు సేద్యగానివలెనో, లేక శిల్పివలెనో పరివర్తన మందుటకు నిశ్చయించుకోగల్గును. అప్పు డతడు సాహసపరిపోషణ వర్గమున కెగయుగల్గును.

తన పోషణపై నాధారపడియుండు కుటుంబముకొఱకై శ్రమించుచు, తా ననుభవించు నాదాయమును తన కుటుంబములోని యితరులతో పంచుకొనుచు ఒక హింసాసమష్టికుటుంబములోని యొక బాధ్యతగలవ్యక్తి కావగును. అప్పు డతడు సమూహపరిపోషణ వర్గమున చేరినవా డగును.

తోడిమానవునియెడ సాంక్షప్రేమను వికసింప జేసికొని జాతీయ సేవకుడుగా పరివర్తనము పొందవచ్చును. నిరాడంబరముగను, పొదుపుగను, జీవనము గడుపుచు, నేదేని పవిత్రోద్యమమున జేరి, శక్తికొడి పాటుపడువాడు కావచ్చును. అప్పు డతడు శ్రేష్ఠ తమవర్గమున అనగా సేవాపరిపోషణ వర్గమున జేరగలడు.

శమదమాదుల శిక్షణ గలచునెడల నిట్టిదంతయు మానవునికి సాధ్యము కాగలదు. అట్టివ్యక్తి తన జీవితధర్మమునకు విధేయుడై

నడుచుచు, అత్యుత్తమ దశను ప్రాపించునటుల తన యిచ్ఛాశక్తిని నియమింపజాలును.

మానవునియెడ ననువర్తింపగల వివిధపరిపోషణ విధానముల యొక్క విశిష్టలక్షణముల నిచ్చో సంగ్రహముగ చెప్పకొనుట ప్రయోజనకరమగును.

మొదలోని బంగారుదండను దొంగిలించుకొంటే చిన్నబాలికను జంపు చోరడు మంచి ఉదాహరణము

పరాన్నపరిపోషణ :— నగలకై బిడ్డను హత్యచేయు చోరుడు

1. లోభపీరిత స్వార్థము.
2. ఉద్దేశ్యము: తన చర్యలవలన నితరుల కేలాటి యాపద వాటిలునా యను చింతలేకుండ స్వలాభమునే చూచుకొనుట.
3. సత్ప్రయోజనావకాశములను నాశముగావించకున్నను ధర్మభము చేయుట.

4. స్వంత హక్కులయెడ పూర్తి గట్టి పట్టుదల చూపుట.
5. స్వకీయవిధులను నిర్లక్ష్యము చేయుట.
6. పరోపకారశూన్యత.
7. హింసాకారకము.

ముఖ్యనిదర్శనము:—ప్రయోజనాధారముల భగ్నపరచుట.

స్త్రీయపరిపోషణము :— మంచి ఉదాహరణ: తా నెవరిని దోచునో వారికా నష్టము దెలియరాకుండ చమత్కారముగా జేబులు కత్తిరించుదొంగ.

1. అతివాంఛాప్రేరిత స్వార్థపరత.

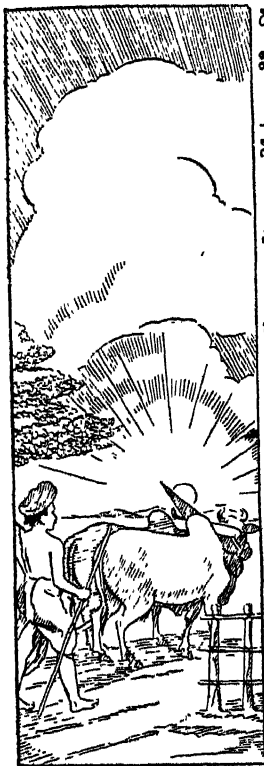
2. స్వలాభమును సాధించు పూనిక వహించియు, తన దోపిడికి గుటియైనవాడు సాధ్యమైనచో ఆపదపాలుగాకుండు తీటున తన స్వార్థమును గడించుకొనుట.

3. తన హక్కులగూర్చియే పూర్తిపట్టుదల చూపుట.
4. తనవిధుల గుఱించి స్వలముగ యోచించుటో, లేక అసలే యోచించకుండుటో.
5. పరోపకారచింత లేకుండుట.
6. హింసాకారణ మగుట.

ముఖ్యలక్షణము :— ఉపకారము చేయుకుండ లాభముల సాధించుకొనుట.

సాహసపరిపోషణము:—మంచియదాహరణము : రయితలు తన భూమిని

దున్నును, ఎరువువేయును. నీరుపెట్టును. మంచి విత్తనమును భూమిలో చల్లును; పైరును జాగ్రత్తగా కావలికాయును; పిమ్మట పైరుకోసి, నూర్పిడిచేసి ధాన్యలాభమును అనుభవించును.

1. తెలివితేటలతో స్వీయ తేజు లాభముల చింతచే ప్రేరణపొందును.

2. ఆత్మశౌరవ చింతగలిగి, తనశ్రమను, బుద్ధిని, పూరికనవినియోగపరచి, తద్వారమున పొందగల లాభమును మాత్రము పొందును.

3. సాహసించి పనిచేయుచు, లాభనష్టములను బుద్ధిపూర్వకముగ ననుభవించును.

4. సాధ్యమగుపట్ల తోడి శ్రామికులకును, నితరులకును లాభము చూపుట.

5. అందరిస్వామ్యముల సమముగ చూచును.

6. ఇతరులయెడ తన విధులను అధికాధికముగా గుర్తించును.

7. న్యాయ ధర్మబుద్ధిపై ఆధారపడుట.

8. ఒకానొకప్పుడు హింస కలుగవచ్చును.

ముఖ్యలక్షణము:—లాభనష్టములకు సిద్ధపడి తనవంతు శ్రమకును (పనికిని) తానుపొందు లాభమునకును పరస్పరానుబంధము కూర్చుట.

సమాహ పరిరక్షణము :— ఉదాహరణ : సమష్టికుటుంబములోని అందరి

తేజముకొరకై కుటుంబపు యజమాని పాటుపడును. తానున్న సమాజముయొక్క సమష్టితేజము కొరకు పంచయతీ దారుగగాని, సహకారసంఘపు మెంబరుగగాని సేవచేయును.

1. తనస్వంత ప్రయోజనమును, తానున్న సమాజము యొక్క ఊమముకొఱ కర్మణ గావింపవలయునను ప్రేరణ.

2. తన ఊమమునకు భంగము కలిగిననుకూడ, స్వార్థత్యాగము చేసి, తోడివారల యభిప్రాయమును మన్నించును.

3. సంఘధర్మములనే హెచ్చుగ పాటించును.

4. తాను పంచుకోగల లాభమునుకన్న, తానునిర్వహింప వలసిన ధర్మమును హెచ్చుగ పాటించును.

5. పరోపకారమును ప్రమాణముగ నెంచును.

6. తనసంఘమునకు చెందనివారలకు హింసకలిగినను కలుగ వచ్చును.

ముఖ్యలక్షణము: వ్యప్తికి కలుగు లాభముకన్న సమష్టియొక్క లాభమును ప్రధానముగ జూచుట.

ప్రతిఫలము నపేక్షింపకుండ దప్పిగొనిన
మార్గస్థులకు నీ దిడుట.

నేవాపరిపోషణము :—

మంచి యదాహరణము :
ఆపన్నుల రక్షణకై
సేవల చేయువాడు.

1. స్వలాభమునకు భంగకరముగ భూపట్టినను, పరుల యుపకారము కొఱకు పాటుపడును.

2. తన హక్కులను పాటింపక, తన ధర్మ నిర్వహణము ప్రధానముగ నెంచి పాటుబడును.

3. ప్రతిఫలావేక్ష లేకుండ ప్రేమతోడను, పరుల హితము కొరకై పాటుపడు తీవ్రకాంక్షతోడను పాటుపడును.

4. అహింస, శాంతి చేకూర్చి శాశ్వతత్వము కొరకై పాటు పడుట.

ముఖ్యలక్షణము:— పనిచేయువాడు తనకు లభించు ప్రతిఫలమును పాటింపకుండ పాటుపడును.

మానవజీవుల సమూహములలో ప్రతిదానియందును, అది యొక సమాజముగాని లేక జాతియేగాని, ఈ పైన పేర్కొనబడిన ఆయా పరిపోషకవర్గములలో చేర్చబడిన వ్యక్తులు కాన్పించుచుండురు. మన దేశములోని ప్రాచీన వర్ణాశ్రమధర్మము ఇట్టి పరిపోషణ వర్గముల పాటించి యేర్పడినదై యున్నది. తమ పశువాంఛ తీర్చుకొనుటకును, జీవితము నెగుడు దిగుడు లేక నడుపుకొనుటకును, అవకాశ మున్నంతవరకు సేవ యొనర్చుటకును, సంతోషపడు శూద్రులు మొదటి రెండురకముల పరిపోషణవర్గములలో చేరుదురు. ఆశాప్రేరితులై సాహసించువైశ్యులు సాహసపరిపోషకవర్గమునకు చెందుదురు. రాజ్యముయొక్క ట్టుమమునే ప్రధానముగ పాటించి, వర్తించు. దేశ భక్తులగు క్షత్రియులు సమూహపరిపోషణవర్గములోనివారగుదురు. సమాజమునకై నిష్కామసేవ యొనర్చుచు, భౌతికప్రయోజనములకగు స్వార్థచింతను, చూచుకొనక, ప్రజల యాదర్శములను ఉన్నతముగ నుంచి సంరక్షించుచు, నిర్ణయముగ జీవించు బ్రాహ్మణులు అత్యున్నతవర్గమునకు చెందినవారగుదురు.

ఆధునిక కులవ్యవస్థ ప్రాచీనకాలపు ఆదర్శములనుండి చాలగా అధఃపతనమైపోయి యున్నది. పూర్వపు పేరులను, అర్హతలను పాటించుచు, నిప్పటికులములవారికా గుణగణములను నారోపించి, ఆకాలపువారే వీరని నిరూపింపగలుగుట

అసంభవము. ఈనాటి బ్రాహ్మణు డొకడు పెద్దపెద్ద జీతాలకు ఆకించి హైకోర్టుజడ్జి కావచ్చు లేక ఐ. సి. యన్. కూటములో జేరవచ్చు. అవాంతరముల భీతిలేకుండ, శాశ్వతాధారమైపఱగు ఉద్యోగబలము గలిగి, భౌతికలాభముల కాశించి పని చేయునంత వఱకు, అత డెంతటిసమర్థతతోడను, ఎంత న్యాయబుద్ధితోడను తన విధుల నిర్వహించువా రైనను, ప్రాచీనవ్యవస్థాప్రకార మైనచో తప్పక శూద్రకోటిలో పరిగణింపబడవలసియే యుండును. అతడే శ్రీమంతు డగు వ్యాపారి యగుచో వైశ్యు డగును. లోకమాన్యతిలకును బోలి, తన కేమిమూడునను లక్ష్యములేక, తన జాతియొక్క స్వాతంత్ర్యా దర్శమును సాధించుకొంతై నిష్కామముగా పాటుపడు రాజకీయ నాయకు డౌనెడల, అతడు ఉత్తమక్షత్రియుడే యగును. గాంధీజీవలె కేవలము ఉద్యమసిద్ధికిన్న, ప్రయోగింపబడు సాధనముల నిర్మలతను సంరక్షించుట ప్రధానముగా నెంచి పాటుపడుచు, ఫలితార్థ మేమైన గాని, యెట్టికష్టములు పైబడినగాని, తన ఆదర్శము నంటిపట్టుకొని యుండి తీవ్రప్రయత్నముల సాగించునతడు, వాస్తవికబ్రాహ్మణు డనవలయును.

బహుశః ఆప్రాచీనకాలపు పరిస్థితులను శాశ్వతముగా పరిరక్షింప గోరి, ఆకాలపు వ్యవస్థానిర్మాతలు కులధర్మములను వంశపారం పర్యము చేసి అనుల్లంఘనీయములుగా నియమించియుండిరి. వృత్తి నిర్ణయమునందు వ్యక్తియొక్క స్వేచ్ఛావినియోగమునకు హద్దుపెట్టి, వానిని పుట్టువునకు బద్ధుని జేసిరి. ఈ ఆధునికప్రపంచమున ఉద్యోగములయు, వృత్తులయు ధారాశతనుబట్టియు, యొక్కడికిబట్టిన నక్కడికి మార్పగల శ్రామికబలము పనుసరించియు, రాకపోకల సౌకర్యములచేతను, కర్మకౌశలమును సాంకేతికజ్ఞానమును సంపాదించు కొనుట కగు విశాలావకాశముల ప్రాభవమువలనను, సార్వజనీన

మగు విద్యావిధానకారణమునను, ఆ ప్రాచీనవ్యవస్థ పూర్తిగా అనుకూలపడనిదై పోయినది. పరిస్థితు లెట్లుమారిననుకూడ, ఆయావృత్తి వర్గములు మూత్రము శాశ్వతములై యుండియేతీరును. కాని క్రింది తరగతిలోనివారు పైతరగతిలోనికి పరివర్తనము చెందుమిత్త మగు ప్రయత్నములను సదా ప్రోత్సహించుట మిక్కిలి అవసరము.

మన మిప్పుడు ప్రస్తావనలోనికి దీసికొని సవిస్తారముగ వర్ణించిన వర్గము లాతీరున, సహసుస్పష్టములై గోచరింపకపోవచ్చును. ఒకే వ్యక్తిస్వరూపము, ఒక్కొక్కసమయమున తనకు గలిగిన ప్రేరణ మూలమున, వేజ్మేరుకాలములందు వేజ్మేరువృత్తుల నిర్వహించుటయు సంభవము కావచ్చును. కాని వ్యక్తియొక్క పరమాదర్శము ననుసరించియు, సిద్ధాంతరీత్యా నిర్ణయముచేయుబడు వాని చైదములను వాని జీవనగతిని అనుసరించియు సామాన్యవర్గీకరణమును చేయుచుండుము.

అధ్యాయము 7

మానవ పరిణామదశలు - సమాజములు - జాతులు

వ్యష్టి సరులు ఒకతరగతి పరిపోషణవర్గమునుండి వేటొకదానిలోనికి పోగల్గువిధముననే, వ్యక్తులతోగూడిన సమాజములు, లేక జాతులు, ఇంతేల సమష్టిని మానవకోటి యంతయు, మొదట నేరీతి పరిపోషణవర్గమునకు చెందియుండునో ఆవర్గమునుండి మారి, వేటొక వర్గమున జేరి, దానియొక్క ప్రత్యేకమగు విశిష్టలక్షణములను తమ సమష్టిజీవితమున స్ఫుటతరముగ ప్రకాశమునకు తేగల్గుదురు. కాబట్టి ఒకానొక సమాజమో లేక జాతియో అవలంబనముచేయు సమష్టి జీవితము ఇతర సమాజములతోడను, జాతులతోడను దానికిగల

సంబంధమువలన నది ప్రకాశమునకు తేగలుగు వైఖరులను పరీక్షించుటమూలమున, మానవ పరిణామదశలలో దేనిని ప్రాపించి యున్నదో నిర్ణయించుట సాధ్యమే యగును.

మన వివరణముకొఱకు, ప్రాచీనమార్గమునుండి తొలగిన నేటి నాగరికసంస్కృతి అవలంబనముచేయు విధానములను మూడు దశాంతరములుగా విభజింపవగును:- 1. ప్రాకృతసంస్కృతి (లేక పశుదళ), 2. ఆధునికసంస్కృతి (లేక నరదళ), 3. పరిణతసంస్కృతి (లేక పారమార్థికదళ). మన మింతకుపూర్వము ప్రస్తావనచేసిన యైదు వర్గములలోని మొదటి రెండు పరిపోషణవర్గములు- అనగా పరాన్న పరిపోషణము, స్త్రీయపరిపోషణము అనువానిని ప్రాకృతసంస్కృతి లేక పశుదళ కుదాహరణము లనదగును. పిమ్మటి రెండు పరిపోషణ వర్గములను- అనగా సాహసపరిపోషణము, సమూహపరిపోషణము అనువానిని- ఆధునికసంస్కృతి లేక నరదళ కుదాహరణములును; తుదిదగ్గు సేవాపరిపోషణ మనెను సుపరిణతసంస్కృతిని, పారమార్థికదళ కుదాహరణ మనదగును. మొదటిది అశాశ్వతమును, హింసాకరము నగు సంస్కృతి యనుట విస్పష్టము; రెండవదియు అశాశ్వతి మైనదే; ఇందును హింసాలక్షణములు చాలగానుండును. కాని శాశ్వతత్వాకాంక్షయు, అహింసాకాంక్షయు అధికాధిక మగుచుండుట గోచరించును. తుదిదానిలో శాంతి, శాశ్వతత్వము, అహింసల గుఱించిన ఆకాంక్ష సాంద్రముగ గోచరించును.

1. ప్రాకృతసంస్కృతి లేక పశుదళ :- ఈ వర్గములోనివారు తదితర వర్గములవారి తోడను లేక జాతుల తోడను వ్యవహరించుపట్ల పరాన్నభుక్తులుగ నుండవచ్చును. పరాన్నభుక్తులు జీవి యితరుల హక్కులను సరకుగొనదు. తన యవసరముల దా నెల్లు చేసూర్పు కొనుచుండెనో విచారించరు. తన శత్రువులవలన ఇతరులకు కలుగు

భలితార్థము లెటువంటి వగునో తెక్కనేయదు. మృగములలో పెద్ద పులిని చూడుడు. అది తాను పైబడి చంపనున్న లేడికూన యేమను కొనునో యని స్థిమితముగా గూర్చుండి విచారించదు. దాని దృష్టి యంతయు ఆసమయమున తనకుగల ఆకలిని తీర్చుకొను టెట్లా యను విషయముమీదనే యుండును. అదేతీరున అడవులలో వేచాడు బోయవాడును, ఏటిలో చేపలుపట్టు బెస్తవాడును ఇను మంతయు జాలి లేక, ఆ యా మృగములను, మత్స్యములను తన తాత్కాలికపు టవసరముల దీర్చు కొనుటకై పట్టించుచుదురు. సరిగా ఆతీరుననే, అన్యసంఘములను హింసించి నాశముచేసి తమఁజరిపోషణ మును జూచుకొను ఏజాతియైనను నైజముగనే పరాన్నభోజనముచే బ్రతుకునదై యుండును.

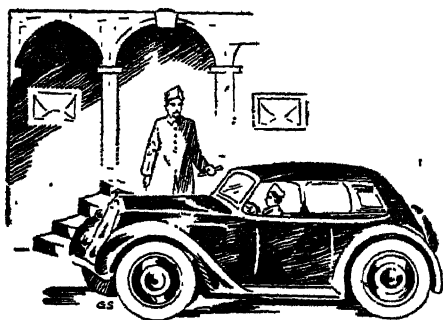
ప్రాచీనకాలమున షరప్రజ లొసగు కప్పములపై నాధారపడి యైశ్వర్యము లనుభవించిన గ్రీకు, రోమక సామ్రాజ్యములు, ఇతరు లను బానిసలజేయు విధానము నాధారముగ గొని బ్రతికిన వగుట చేత పరాన్నభుక్కుల వర్గములోనివే యనవలయును.

ఈ నాడును, అధిని వేశములందలి యుత్పత్తి మీదను, పరుల శ్రమఫలముల దోచుకొనుట మీదను ఆధారపడు జాతీయ సంస్థ లన్నియు పరాన్నభోజనముతో బ్రతుకునవియే.

చీనాదేశము బ్రిటిషువారి నల్లమందు వ్యాపారము, అమెరికా దక్షిణప్రాంతములతోడి బ్రిటిషువారి బానిసలబేరము, శిల్పిమూఢికా రాష్ట్రముల మీద 'లియోపాల్డు' రాజు గావించిన దోపిడి, భారత దేశపు అంగడులపై నాధారపడు బ్రిటిషు పారిశ్రామికుల వ్యాపార నీతియు వారివారికి లోబడిన జనుల వినాశమును గూర్చిన వగుట వలన, పరాన్నభోజనమే యనవలసియున్నది.

తాము చెట్లనుండి పుణికి కొని తిను పండ్లను పండించుటలో నేలాటి శ్రమయు పడని కోతుల జూడుదు. అవి తమకు పండ్ల నిచ్చు చెట్ల కేలాటి ఆపకారము చేయవు; ఆ చెట్లు మఱలమఱల ఫలించు రీతిని వానిని నిరపాయస్థితిలోనే విడిచివేయును. కాన కోతులయొక్క నీతి స్తేయ పరిపోషణము లోని దనవలెను.

ప్రాచీన చరిత్రలో నాదరుషాశ్శంటి వారు కలరు. వారు దేవాలయములను దోచుకొని, యచ్చోవ్యర్థముగా పడియున్న ధనరాసుల నెత్తుకొని పోయిరేగాని, ఆ దేశ ప్రజలయొక్క సంపదల నిర్మించుకొను సమర్థతను భంగ పఱచలేదు. కాన వారి దాడులు స్తేయ వర్గములో చేరుననవచ్చును.

దక్షిణ ఆమెరికా ప్రజా రాజ్యములను తమవశము చేసికొనియున్న న్యూయార్కు సాహుకారులు ఈ వర్గము లలో చేరుదురు. నిర్మాణ కార్యమున స్వయముగ నే విధమగు శ్రమయు పడకుండ, తమ వాటాల లాభ

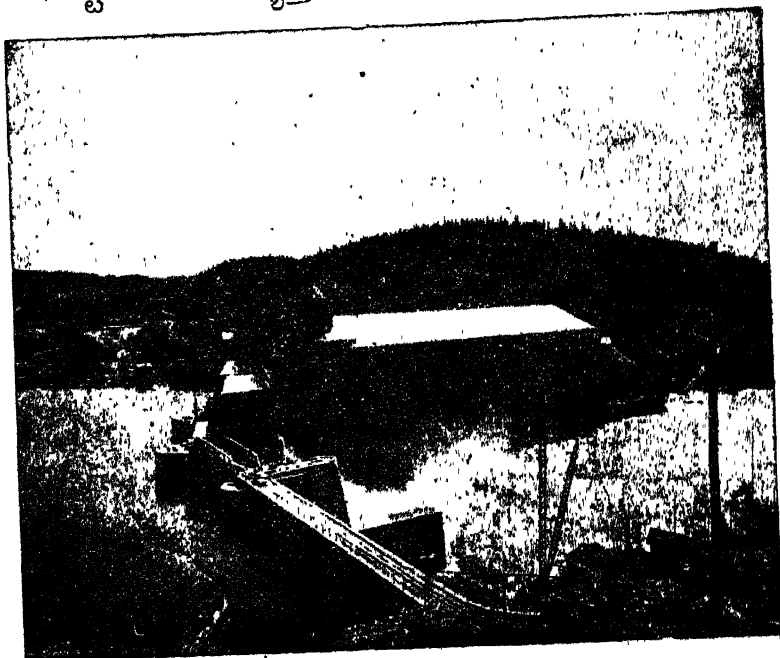
ఏ సంపదలను నిర్మాణము చేయక, వడ్డీవ్యాపాములను పంచుకొను నేటి రముచేసి భోగముల ననుభవించు సాహుకారులు. 'జాయింటు స్టాక్సు కంపెనీల' భాగస్వాములను స్తేయవర్గములలో నివారే. వీరు లాభముల పంచుకొందురేగాని, శ్రమలో సాయపడరుగదా? ఇదేవిధాన, గుత్తగొను వ్యాపారముల పూని, తమ పెట్టుబడి నిష్పత్తి ననుసరించిరాగల దానికంటెను చాల హెచ్చుగా లాభమును పంచుకొనుటలో పేరెన్నిక

గాంచిన 'కాల్వెల్సు' 'ట్రస్టులు' 'కంబైన్లు' మొదలగు కంపెనీ కూటములును చాలవరకు స్త్రీయ నర్తములోనివే.

అధునికసంస్కృతి లేక మానవశక్తి :—ఇప్పుడు వర్ణించిన దశ పూర్తిగా స్వాధీనపరదృష్టిమీదను, హక్కులమీదను ఆధారపడునదై యున్నది ఇక మానవదశలోనో, ధర్మములను లేక విధులను పాటించు నూచనలుండును. హక్కులకును, విధులకును సమత చేకూర్చుటకగు ప్రయత్నము తటచుగా గోచరించును. ఈ దశకుజెందిన జాతులు తాము శ్రమపడి సంపాదించిన ఫలముతో తృప్తిపడుచు పొరుగువానికి హింస కలిగించకుండ జీవించు ప్రయత్నముల సాగించును. భారత దేశములోను, చీనాదేశములోను వర్ధిలు వ్యావసాయక జీవనముపై నాధారపడు నాగరికతను విచారించుడు. లాభము నార్జించు నిమిత్తము చాలవరకు శాంతముగా తమతమ వృత్తులను చేపట్టినచు బ్రతుకు శిల్పుల తోడ్పాటుతో అయ్యది నడచుచున్నది. ఈ నాగరికతను సామాన్యపరిపోషణ కుదాహరణముగా దీసికొందగును.

జాతులపేర సమైక్యత గూర్చుకొనుచు, తెలుపు, నలుపు, ఎఱ్ఱన, పచ్చన మున్నగు రంగుభేదములగాని, లేక సంపదల సంబంధించి రాజు, రయితు అనెడు తారతమ్యములను గాని, పాటింపని ముస్లిము నాగరికత సమామాపరిపోషణ రకమునకు చెందినదనుట స్పష్టము. 'నాజీలును' 'ఫాసిస్టులు' నిటీవల ఈవర్గములో చేరుకొనిరి. వీరు హింసాపరులైనను, ముఖ్యముగా తమ వర్గములకు వెలుపలి వారియెడ కాఠిన్యము పహించువారైనను; సాంద్రమగు సామాజిక దృష్టికలవారుగ నున్నారు. ఎట్లైనను వీరియందు సమామాపరిపోషణ లక్షణములువాలగలవు. వీరు తమతమ వర్గమువారియెడ నిర్వహింపదగిన విధులంకూర్చి పట్టుదలగలిగి యుండును. ఈ వర్గమునందలి

ప్రతివ్యక్తియు సమష్టిని తమవర్గము లేక తమ సంస్థ సంబంధమగు సమష్టితోమమునందు వ్యక్తితోమము లీనమైయున్నటులు భావించును.

జలపాత విద్యుచ్ఛక్తి ప్రజోపయోగమునకై వినియోగించువిధము.
పరిణతసంస్కృతి, లేక పారహృదికదళః ఇందేయైక్క వర్గమునెడనో గాక సమ స్తజీవులయెడను పాటించవలసిన విధులు గలవను భావన ముదయించును. అన్నిమతము లీగంస్కృతిని సాధించుటకే సాధనభూతము లగుచున్నవి; మరియు నవి భూతదయను, దీనజనోద్ధారణమును ప్రతిపాదించి భగవత్సేవ నుండి తొలగినవారు పాపమునార్జించి ఎట్లుశిక్షోపాత్రులగుదురో తెలుపుచున్నవి. భోగలాలన అనిత్యమగు ప్రాపంచిక సుఖమునకే చారితీయుననియు నవి బోధించు చున్నవి.

ఐననుకూడ, ఈ దశాంతరమున కాదర్శప్రాయముగ జూప జాలు సాంఘికకూటము నె ద్దానినిగాని మనము పరిణమింపజేసి యుండలేదు. ప్రాచీనుల యభిప్రాయములో బ్రాహ్మణు లీ దశకు సమీపవర్తను లనదగియున్నను, నేడు ఆ పేరున బహు జనులు, ఆయాధర్మమునకు చాల దూరులై, పతితులై పడియున్నారు.

ఈ యుత్తమదశను ప్రాపించు నిమిత్త మే తన యావచ్ఛక్తి సామర్థ్యములను ప్రయోగించి, గాంధీజీ గాఢప్రయత్నముల సాగించి యున్నాడు. గాంధీజీ యేర్పాటు చేసిన అఖిలభారత చర్చాసంఘము, అఖిలభారత గ్రామపారిశ్రామిక సంఘము మొదలగునవి వారి ఆదర్శములు కార్యరూపము దాల్చుకొరకై చేయు ప్రయత్నములకు నిదర్శనములై యున్నవి. ఆయన కృతకృత్యుడైన యెడల 'రామ రాజ్యము' అనగా భూలోకమున దైవరాజ్యము అనదగు శాంతి మయజీవనసంస్కృతి చేకూర్చి శాశ్వతపరిపోషణయొక్క ప్రతిష్ఠాపన జరిగియుండెడిది.

உ
ந
வ

అంబేద్కర్ ము - నా శత్రువు

శా. క్షా. ప. కార. హస్త్య. వ. ౧౦
హస్త్య. అ. ఆధారము

பெரியகாசம்

పరిశోధన

పరిశోధన

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

శ్రీకృష్ణభగవద్గీత

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

ಪಾಠಶಾಲೆ

cal
ex

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

पुनः

సమూహ పరిణామణి

సమూహ పరిణామణి

८५५
८५५

८५५
८५५

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

శాశ్వతము - రచనానమరము

అంబికాపర్వతా భూవరమును

విధులను ఆధారము

సభ్యుల నరుచు

పతిభలమునకు
మొందిన జానము

పతిభలమునకు
మొందిన జానము

అతిథి వాసము

అతిథి వాసము

అధ్యాయము ౪

మూల్యప్రమాణములు

బాగుగా తెలిసినట్టి లేక సుగ్రహ్యమైనట్టి ప్రమాణముల ప్రయోగించి, ఆ యా వస్తువుల మూల్యమును, లేక విలువను నిర్ణయింతుము. వేర్వేరు వస్తువులను కొలుచుటకు వేర్వేరుసాధనములు కలవు. కొన్నిటిని లెక్కపెట్టుదుము ; కొన్నిటిని తూచెదము ; కొన్నిటి పొడ వెంతయో చూచెదము ; కొన్నిటి ఘనపరిమాణమును గణించెదము. గోధుమలవంటి గట్టిద్రవ్యములను ఇన్ని మానికలు, ఇన్ని శేర్లు అనుచు కొలిచెదము. బెల్లము, ఇనుము మొదలగువానిని ఇన్ని మణుగులు, ఇన్ని టన్నులు అనుచు తూచెదము; పెదురువాసాలను లెక్కపెట్టుదుము ; వస్త్రములను గజపుబద్దతో కొలిచెదము ; కాగితములను ఇన్నిరీములు, ఇన్నిదస్తాలు అని లెక్కవేతుము; బీడీలు, సిగరెట్లు మొదలగువానిని ఇన్నికట్టలు, ఇన్నిపెట్టెలు అని లెక్కింతుము; పాలు, నూనె మొదలగువానిని ఇన్నిశేర్లని కొలుతుము ; కిరోసిను ఆయిలును, శిరాలను ఇన్నిసీసా లని లెక్కచూచెదము. ప్రతి ప్రమాణమునకును నిర్ణీతమైన కొలత లున్నవి. ఆ కొలతలతోడ లెక్కవేయు వస్తువులును, వాని సాయమున తేల్చబడిన విలువలను సుప్రసిద్ధములై సర్వార్థంగీకారము పడయుచున్నవి. ఎవ్వరుగాని అంగడికి పోయి, యిన్నివేల గోధుమగింజలను లెక్కపెట్టి యిమ్మని యడుగరు.

అనుసరణస్వభావము :— ప్రత్యేకము మనసంబుధముగామాత్రము మూల్యముల పరిగణనచేయునప్పుడు ఆపరిగణనుస్వార్థమైనదందుము. మనపరిగణకస్యమగు పరిగణతో పోల్చి చూచినప్పుడుగాని, లేక భావనారూపమగు ఆదర్శముతో పోల్చినప్పుడుగాని, యితరమానవుల ప్రశక్తిదీసికొని విచారించినప్పుడుగాని ఆమూల్య పరిగణను పదార్థ

నుండుము. జంతువులలో ననేకము స్వయంనిర్ణయము పైననే ఆధారపడును. వానిపరిగణన సదా స్వార్థపరముగా నుండును-అనగా వాని సద్యస్కాల ప్రయోజనమున కనుసరణమైనదిగా నుండును. అవి పరార్థబింత పెట్టుకొనవు. అదేతీరున ప్రాకృత మానవునకును పదార్థబింతతో జోక్యముండదు. సంస్కృతపురుషుడు అనగా ఉత్తమపరిణతి గాంచిన నరుడు మాత్రమే నిస్సంగముగా విషయ విచారణచేయగలడు. యథార్థమునకు నరు డుపయోగించు పరిగణ ప్రమాణముల ననుసరించి, వానియోగ్యత నిర్ణయ మగుచుండును.

వ్యక్తిగతప్రమాణములు, లేక స్వార్థపరప్రమాణములు

ప్రమాణరీతులు:—నమ స్తజీవనగతులందును మనుష్యులయొక్కయు, వస్తులయొక్కయు యోగ్యతలను నిర్ణయించి వర్తన చేయవలసి వచ్చుచుండును. బావిలోనినీరు తేటగానున్నది. వస్త్రము శుభ్రముగ నున్నది అందుము; ఒకపువ్వును చూచి రమ్యముగ నున్న దందుము; ఒకమానవుని వర్తనమునెంచి యోగ్యమైన దందుము; ఒకనిచర్య స్తవనీయమైన దందుము. ఇట్టి నిర్ణయము లన్నింటి యందును, వానికాధారముగా కొన్ని ప్రమాణములు (కొలతలు) కలవని సూచితములగు చుండును. ఒకానొక పురుషుడు సదాన్యాయనిర్ణయమును సక్రమముగ చేయునను నప్పుడు, వానిని విచక్షణాశీలు డందుము; అనగా అతడు యోగ్యతాప్రమాణములను సవ్యముగను, సక్రమముగను గణనచేయ జాలునని అర్థము. ఈ ప్రమాణములను శారీరకములు లేక భౌతికములు అనియు, మానసికములు లేక సాంస్కృతికములు, మఱియు పారమార్థికములు అనియు వర్గీకరణము చేయుదుము.

ఒకవర్తకుడు వ్యాపారములో తనకు రాగల లాభముననుసరించి, సర్వకుల నాణ్యముతేల్చును. ఒక్కశామికుడు ఏదేనివస్తువును తాను

వినియోగము చేసికొనునప్పుడు దానివలన తిండి, గుడ్డ, యిల్లు మొదలగు అవసరముల నెంతవఱ కది తీర్చగల్గునా యను విచారణ ననుసరించి, దానికి విలువగట్టును. ఒకచిత్రకారుడో, సౌందర్యము మీదనే దృష్టినిలుపును.

కాలము, కీర్తి, సంపదలు మున్నగువానిపై నాధారపడు ప్రమాణములు గలవు :—
కెయిరో మ్యూజియమును చూడనచ్చు వారి కక్కడి చిత్రవస్తువుల చూపు దర్శకుడు కాలముయొక్క దృష్టితో సర్వమును గణన చేయును. అతడొక వస్తువును “టుటబమెనుమమ్మియా” అని చూపి, అది అనేక వేలయేండ్లనాటి పురాతన వస్తువనియు, ‘రాంసేజుమమ్మియా’ని జూపి అది క్రీస్తుపుట్టువుకు పూర్వ మెన్ని యుగములనాటిదో యనియు చెప్పుచు, సందర్శకుల కబ్బురముకొలుపజూచును. అచ్చటి వస్తువుల పురాతనత్వముం గ్రహించి, ప్రేక్షకు లద్భుతపడుదురుగాక యని అతని ఆశయము.

రోము, ప్లారెన్సు, నగరములకు బోతిమేని, అచ్చటి దర్శకుడు ‘మైఖిలు అంజేలో’ ‘రోబార్డు’ ల వంటి శిల్పాగ్రేసరులు రచించిన చిత్రపులను, గోడలమీది బొమ్మలను, చిత్రలేఖనములను చూపును. వానినిచూచు ప్రేక్షకులు అతని దృష్టిలో ఆ రచనలు మహాభునచైదములని అంగీకరింపవలసియుండుదు.

ప్రాచీన కాలముననే ఉద్యానములు, భవనములు, కళలు, కావ్యములు మున్నగు రమ్యరచనలందు తాము మేటులమని పాఠశీకులు గర్వముమీర పలుకుచుండుదు.

బ్రిటిషు మ్యూజియమును జూడబోవు ప్రేక్షకునకు చీనా, ఇండియా, పెర్షియా మొదలగు దేశములనుండి తెచ్చిన రకరకములగు రమ్యవస్తువుల చరిత్రలు తెలుపబడును. అతడు బ్రిటిషు

వాని జగద్విఖ్యాతమా సంగ్రహనైపుణ్యమును గని నెఱగండ గలడు.

న్యూయార్కు నగరపీఠులలో బోవునప్పుడు కొంగవలె మెడ చాచి, నింగినొరయునోయన; ఉన్నతములౌ మేడలదొంతరులను గాంచునతడు, వాని నిర్మాణమునందు వెచ్చింపబడిన ధనపుమొత్తములు కోట్లను దాటిపోయి యర్బుదములలో గణితము వేయవలయుట దెలిసి విస్మయము నందును. ధనలోభియగు విదేశీయు డెచటెని వానిం జూచునప్పుడు వాని ప్రాచీనతనుబట్టిగాక, వాని సుప్రసిద్ధశిల్పముం గనియు గాక, వాని అందచందముల యరుదౌ వైఖరుల గమనించి యుగాక, వానికై వ్యయపఱచబడిన ధనరాసులమూర్ఖముం నూనూ చేసి ముగ్ధుడు గావలయును.

ఏయొక్క సందర్భమునను ప్రత్యేకముగా అన్వయింపగల మని నిర్ధారణ చేయదగు ప్రమాణ మెందును లేదు. కాని విచిత్రాంశమే మనిన అందందు విశిష్టముగ వినియోగముచేయబడు ప్రమాణముయొక్క ప్రాధాన్యతను మనము గమనింపవలసియుండును. తాడ్మహల్ చూడబోవు యాత్రికుడు అందుపయోగింపబడిన చలువరాతి నాణ్యముంగూర్చి యభీవర్ణనచేయ గడంగడు. 'కెట్టాట్టా' లో వీనిని మించిన చలువరాసు లేన్నేనిలేవా? దాని రచించిన శిల్పిపేరునైతము తెలియరాదు. ఆ దివ్యనిర్మాణము యొక్క కాలమేని విస్మయజనకము కాదు. అయినను దానింజూచుటచే గలుగు చిత్తవికాసమును, ఆ భవన రచనయందు ప్రదర్శితమా ఔచిత్యము చూచువాని నాకర్షించి ముగ్ధుని చేయుననెడు విషయము గమనింపదగియుండును. విమర్శకృష్టితో, దానియందు గమనింపగల మాన్యతరాంశముల లెక్కించి కొనియాడ నక్కఱ లేకయే, అప్రయత్నముగనే హృదయమున హర్ష ముప్ప తిల్లును.

వేర్వేరు భావములతో సాగించు పరిగణనమూలములగు ప్రమాణములకు దృష్టాంతముల నిచ్చియున్నాము. వర్తకుని ప్రదర్శనా గారమున విక్రయమునకై అమర్చి పెట్టబడిన వజ్రపుటుంగరము నందలి స్వర్ణాది ద్రవ్యముల మూల్యమునకు అతీతమై వెలయు ప్రమాణములు గలవు. ఒకానొక విఖ్యాత చిత్రకారుడు రచించిన తైలవర్ణచిత్రము నొకదానిం దీసికొండము. దానివిలువ అందుకై వినియోగించిన, గుడ్డ, రంగు, మొదలగు వస్తువులపై నాధారపడి యుండదు. తల్లిదో తండ్రిదో యగు జీర్ణపాదుకంబాడుదు. పితృభక్తి పూరితుడో తనయుడు దానినే మహాదమూల్యవస్తువుగా సంరక్షింప వచ్చును. విక్రయార్హమగు విలువ యిసుమంతయు దానియందు కానుపించదు. ఐననేమి? ఆవ్యక్తియొక్క దృష్టిలో ఆ ముక్కలు వోయిన వస్తువు సయితము విశిష్టమగు మూల్యము కలదేయగును.

వాంఛితార్థవస్తువునకు, దానియందు గలుగు ముక్కువకొలది మూల్యమును నిర్ణయింపజూచినను, స్థిరప్రమాణమనునది యుండదు. కొండలు వ్యక్తులననుసరించి కొన్ని కొన్ని వస్తువుల విలువ మారి పోవుచుండును. డబ్బునుబోలు విశ్వజనీన ప్రచారము ప్రమాణము గల వస్తువునకు సయితము ఎల్లఱు సమానముగ నంగీకరింపగల స్థిరతరమగు విలువను నిర్ణయింప జాలకున్నారు. ఒకరయితే చేతిలోని రూపాయి వాని కుటుంబమున కొకదినము ఆహారమును సుపాదించిపెట్టగల అవకాశమునకుచిహ్నముకాననగును. ఆరూపాయి యే యొక్కఉద్యోగి చేతిలోనుండినచో, అదొక సినిమానాటకమును జూచుటకు వినియోగపడగలదు. అదియే యొక ధనాధ్యుని చేతిలో నున్నయెడల మోహరుడై పరునకిడగల ఈనాముగనో, తన వస్తువులను కావలిగాచువానికిచ్చు కూలిగనో, ఉపయోగపడగలదు. ఇట్లు ఒకే యొకరూపాయి ధనకునిచేతను, నుద్యోగిచేతను, రయితచేతను,

నింకను బీదవానిచేతను బడునప్పుడు స్థానపుమాన్యులన గలుగు దాని ప్రయోజనము హెచ్చగుచుండెనని తెలిసికొంటిమి. మరియు ఆ రూపాయియే ఒక దరిద్రుని చేతిలోనుండి భాగ్యవంతుని చేతిలోనికి పోవునెడల దానివలని ప్రయోజనము తఱిగిపోవును.

ఒకే వ్యక్తిచేతిలోనున్ననుకూడ, వస్తువులయొక్క విలువ సదా యొకేతీరున నుండజాలదు. ఒక బాలునిచేతిలో ఏడు జిలేబీచుట్టలున్నవనుకొనుడు. ఆ యేడుచుట్టలును ఒకేరకము పిండితో చేయబడి, ఒకే తూనికగలవిగ నుండవచ్చును. ఐనను ఒక్కొక్క జిలేబీచుట్టవలన గలుగు సంతోషము, తక్కిన వానిలో ఒక్కొక్కచుట్ట యియ్యగల సంతోషముతో సమానముగ నుండజాలదు. ఆ బాలుడు మొదటగా దిను జిలేబీచుట్టను అమితాసక్తితో తినును. బలేరుచిగానున్నదనును. ఇంక నొకచుట్టనో రెంటినో తిని సమానముగనే ఆనందింపవచ్చుననుకొందము. ఆ పిమ్మట ఒక్కొక్కచుట్టను తినినకొలదిని, జిలేబీచుట్టలరుచి తరుగునట్లుండి, వానిమక్కువ తఱుగుచుండును. చివఱకు మిగిలినవానిని తినుటనిననే వానికి వెగటువుట్టునట్టిసీతి సంభవించును. కావున ఆ జిలేబీచుట్టలను తినినకొలదిని, ఆ బాలుడు ఆ జిలేబీల కీయగల మూల్యము అనగా విలువ తగ్గిపోవుచుండును అనవచ్చును. ధనికునిచేత బడిన రూపాయి గతికూడ ఇదేతీరున నుండును. అతనికి హెచ్చుగా రూపాయీలు చేకూరిన కొలదిని, ఆతడు ఒక్కొక్క రూపాయికిడు విలువ లేక గణ్యత తగ్గిపోవుచుండును.

ఇప్పుడు చూడండి :— జిలేబీచుట్టల దినుబాలుడు ఆరుచుట్టల దినిన పిమ్మట, జిలేబీలయెడ వానికి గలుగు మక్కువ చాలతక్కువ. నీళ్ళు కావలయునను కోరికపుట్టి బలపడును. కడవెడు నీళ్ళుగల బాలుడొకడు వానికి కనబడుననుకొందము. అప్పుడతడు వానికడకు

పోయి, ఒక లోటానీళ్ళు తన కిచ్చునెడల, అందుకు బదులుగా ఒక జిలేబీ చుట్టను సంతోషముతో నిచ్చివేయుటకు సన్నతెంపగలడు. అప్పుడు వాని కా లోటాలోని నీళ్ళు త్రాగుటవలన గలుగు ఆనందము వాని కడచున్న యేడవ జిలేబీచుట్టను దినుటవలన గలుగు సంతోషముకన్న మిన్నయై తోచును. రెండవబాలునికో, మొదటి బాలునకు ఏడవదైన జిలేబీచుట్టయే వీనికి మొదటి జిలేబీచుట్టయై గొప్ప సంతోషమును కూర్చును. ఒక్క లోటా నీళ్ళకొరకు ఒకగలడు యేడవ జిలేబీయొక్క మూడవము ఇరువురు బాలకులకును లాభదాయకమేయై కానబడును. ! వస్తువుమార్పిడి వ్యవహారములో, ఆ యిరువురు బాలకులకు అంతకు ముందును ఆ పిమ్మటను కలిగిన ఆనందమును మనము గణితమువేసి చూచుదము. ఆ యిరువురివద్దను మొదటనున్న సరకుయొక్క విలువయందు మార్పు ఏ మాత్రమును మనకు కనుపించదు. కాని వారు చేసికొనిన వస్తుమార్పిడి వ్యవహారానంతరము, వారనుభవించు ఆనందముయొక్క విలువ చాల మారినదని యొప్పుకోవలసియున్నాము. ప్రపంచములో జరుగు వర్తకమున కంతకును ఇదియే కీలకము. అమ్మనతడును, కొనుగతడును పరస్పరము మేలుకూర్చుకొనినవారే యగుచున్నారు. ఇం దొకరు నష్టపడుట, వేరొకరు లాభమునందుట అనునది లేనేలేదు.

స్థితర ప్రమాణములు, లేక పరార్థప్రమాణములు :— కేవలము ధనరూపమో లేక వస్తురూపమో తొల్పు మూల్యములయొక్క ప్రమాణములను ఆధారముగా తీసికొని జరుపు వ్యవహారములందు స్థలభేదముగాని, కాలభేదముగాని మన దృష్టిలో నుండదు. ఇదొక లోపమే. దీనివలన మన నొకతీరు గ్రుడ్డితన మావహించుచున్నది; హింసను వివాదమును తెచ్చిపెట్టుచున్నది; వానినుండి తప్పించుకో

లేకున్నాము. పురుషుని సంస్కృతి హెచ్చినకొలదిని, సంకుచితములును, అశాశ్వతములును నగు మూల్యములను, ఆమూల్యప్రమాణములను పాటించు బుద్ధి దూర మగుచుండును. ఏమాత్రము సీతత్వమును, అనగా శాశ్వతత్వమును కోరుకొనినను, మూల్యముల ప్రమాణము, అట్టి మూల్యముల నిర్ణయించు పురుషుడును అశాశ్వతుడేగాన, వాని ప్రమేయములేని దేనిమీదనో ఆధారపడు నదిగా నుండవలయును. వస్తువుల సీతత్వ చింతననుసరించి యేర్పడు ఆదర్శములు గలిగి, అట్టి దృష్టితో గ్రహింపబడునట్టియు, వ్యక్తుల యిష్టానిష్టముల ప్రసక్తిలేక స్వతంత్రమై యొప్పునట్టియు, ఆధారములు సీతతరములై నిలుచును. కావున అవి సత్యములును విశ్వాసపాత్రములునై, అనుచరణీయములు కాగలవు. శాశ్వతత్వమును సాధింపగోరుదుమేని, అటువంటి విలువలపై నాధారపడు పరిపాషణము మనకు ముఖ్యావలంబనీయమై యుండును.

నైతిక మూల్యములు :— నీతిశాస్త్రము ననుసరించి జీవించు వ్యక్తి, స్థూలవిషయములపై నాధారపడు మూల్యప్రమాణములను పాటించజోడు. దొంగవాడొక చిన్ని పాపను చంపును. దానిపై నుండు నగల నెత్తికొనిపోయి అమ్మజూచును. ఆ నగలు వాని కెటుల లభించినవో, ఆ పుట్టుపూర్వోత్తరగాధ దెలిసినచో యెవ్వడేని వానిని కొన నిచ్చగించునా? ఆ నగలనగా యేవో కొన్ని తులాల బంగారము మాత్రమేకాదు; అభిము శుభము నెరుగని యొక పసి బిడ్డయొక్క రక్తము సయితము వాని మూల్యమునే చేరియున్నది! దానిని యెంత చౌకగా అమ్మజూపినను, అ చౌక పసిబిడ్డను హత్యగావించి తెచ్చిన నగలని యెరిగినచో, వెగటుచెందునేగాని, యే నరుడును వానిని కొనుక్కొన నిచ్చగింపజాలడు.

అటులనే బజారులో అమ్మకమునకు పెట్టబడు ప్రతి వస్తువునందును నైతికమూల్యము లిమిడి యుండును. అటువంటి విలువలను పాటించుటమాని 'వర్తకము వర్తకమేలెండు' అని మనము తేలికగా పలుక దగదు. బానిసల హింసతోడను, మోసము చేయబడిన శ్రామికుల కష్టముతోడను తయారు చేయింపబడిన సరుకు లందు హింసాదోష మిమిడియే యుండును. అట్టి సరకులను కొనుగోలు సేయు మనము, ఆ వస్తువు లెటువంటి హింసాకర పరిస్థితులలో సిద్ధము చేయబడెనో పాటించకున్నను, ఆ హింసను గూర్చిన బాధ్యత మన నెత్తిపై పడకమానదు. కాబట్టి వర్తక వ్యాపారము లలో పాల్గొనునట్టి ప్రతివానిమీదను గొప్ప బాధ్యత యున్నది. ఆ వ్యవహారము ధమ్మిడి విలువగల వస్తువుగూర్చినదే యగుగాక. తాను బుద్ధిపూర్వకముగా ఆమోదింపదగినట్టియు, ప్రోత్సహింపదగినట్టియు పరిస్థితులకు తాను కారణభూతుడు కాకుండ జాగ్రత్త వహింపవలసి యున్నది.

సంఘాతములు :— తాను పొందగల మేలును సంఘమే నిర్ణయింపగలదు. వ్యక్తులు గాని, కూటములుగాని తమకై చేయబడు వివిధములగు సేవలం గూర్చి తాము చూపు మన్ననరూపమున ఆ సేవలకును మూల్యముల నిర్ణయించినవా రగుచున్నారు.

ఉదాహరణకు, పూర్వకాలమున నాలుగు వర్ణములవారి యెడను చెల్లుబడియైన ఆదరణకు, ఆయా వర్ణములవారు సంఘమునకు చేయుచువచ్చిన సేవలే యాధారముగ నుండెను. తన యవసరములను మాత్రమే చూచుకొనుచు, నితరుల ప్రమేయమును గమనింపక, జీవనము గడపు శూద్రునకు సంఘములో చెప్పకోదగినంత గౌరవము ఉండెడిది కాదు. అంతకంటె కొంచెము ఉన్నతస్థాన మొసగబడినను,

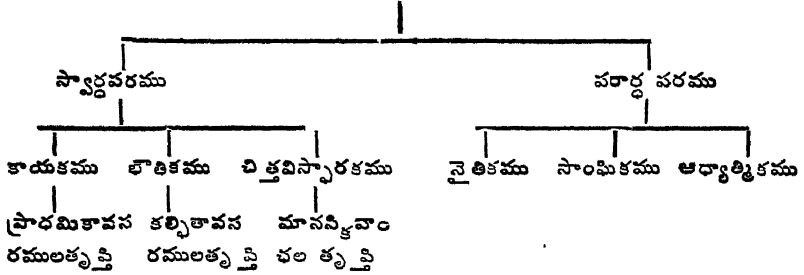

తన లాభముకొఱకుమాత్రమే సాహసము చూపుచు, తనకొఱకే సంపదను కూర్చుకొనుచు, ఆ సందర్భమున నేదో కొంత మేలును సంఘమునకు చేకూర్చుచుండిన వైశ్యునకును జూపబడిన మర్యాదయు తక్కువయే. తన రక్షణపై నాధారపడియున్న ప్రజల గాపాడు బాధ్యతను వహించి, తాను నిర్వహింపవలసియున్న ధర్మముకన్న తన ప్రాణమును, తక్కువమూల్యము గలదిగా గణించు త్పత్రియు నకు ఘనతరపదవి యంగీకరింపబడియున్నది. తన భౌతిక శరీరము భగ్నమైపోనున్నను సరకుగొనక, ఒకానొక పరమగమ్యార్థసాధనకై జీవితము సంకీర్ణముచేయు బ్రాహ్మణుని పాదములచెంత సర్వజనులు, రాజులు సయితము సాష్టాంగపడెడివారు. ఎన్ని సహస్రాబ్దులనాడో మనదేశమున పరిపాటియై సాగిన సంస్కృతి, గౌరవప్రమాణములు ఇటు లుండెడివి. దురదృష్టవశాత్తు, నేటికాలమున, త్పక్షాధిగమన మయ్య కండ్లకు మిలుమిలుగులుపు భౌతికసంపదల తఱుకు బెఱు కులు పూర్వపు గౌరవమర్యాదల విలువలను తారుమారుచేసి వైచి నవి. మనకు పూర్వార్జితములైయున్న యీ దివ్యాదర్శముల దిశకై మరలుటకు మనము సర్వవిధముల ప్రయత్నింపవలసియున్నది. వానిని యవలంబించిననేగాని మనకు సుస్థిరత యేర్పడజాలదు.

అధ్యాత్మికమూల్యము :— యూదుల రాజులలో మహాఘనుడయిన దావీదును గుఱించిన ప్రాచీనగాథ యొకటిగలదు. యూదుజాతికిని, ఫిలిస్తిను జాతికిని బద్ధవైర ముండెడిది. ఒకసారి సాగిన యుద్ధములో ఫిలిస్తినులసేనలు తఱలివచ్చి దావీదురాజునకును, వాని రాజధానీ నగరము 'బెత్లెహీము' కును మధ్య చేరుకొనినవి. శత్రుసేనా వారమునకు ఆవలివైపునను, బెత్లెహీము నగరమునకు వెలుపలను నున్న పెద్దబావి డేవికునకు వాని సేనావారమునుండి కాన్పించు

చుండెను, “ఆ బావినుండి చల్లని నీరు తోడికెచ్చి నా దప్పి తీర్చు గలవాడెవడో కదా!” యని దావీదు అభిమానము పురిగొలుప పలికినాడు. వాని వీరభటువర్గముతో కొండతా పలుకు లాలించిరి. తక్షణమే వారు తమ యేలిక కోరికను దీర్చుటకై పయనమైనారు. తమ ప్రాణములేమైపోవునో యనెనుచింత యిసుమంతయులేనివారై, శత్రుసైన్యముల చీల్చుకొని సాహసమున బర్చులిడి, ఆ బావింజేరి, అందుండి కడవెడు నీరుం దెచ్చి రాజునెదుట బెట్టిరి! రాజు వారి సాహసమునకుమెచ్చి, తనస్వల్పపుకొరికను నిర్వహించు నిమిత్తము, తమ ప్రాణములనే తృణప్రాయముగా నొడ్డ నమకట్టిన శూరభటు వర్గముయొక్క సాహసమునకును, ప్రభుభక్తికిని ఆశ్చర్యపడి ముగ్ధుడై పోయినాడు. వాని ఆధ్యాత్మిక నేత్రమున కప్పుడా కడవలో గోచరించిన దేమి? చల్లని నిర్మలోదకముకాదు; దానిని సాధించి తెచ్చిన యోధవరుల జీవరక్తమే వాని కందు గోచరించినది! ఆతడా కడవ నెత్తివట్టుకొని, “నేనీజలము నెటుల త్రాగగలను? దీనియందున్నది నీరుకాదు; నాప్రియసైన్యకుల నెత్తురేనుడి! నేను వీనిని గ్రోలితినా దైవశాపోపహతుడనైపోనా! ఆ వీరభటు లర్పించు తర్పణముగా దీనిని భగవంతుని కొసగుదుగాక” అని మిగుల నుత్కంఠుడై పలికె నట! అటువంటి దివ్యభావప్రేరితములై మన చైదములు వెలయు కొలదిని, ప్రతివిషయమునకును దానికర్హుమగు నుచితసానమునొసగి, దాని వాస్తవికమూల్యమును గుర్తింప జాలుదుము. అప్పుడు మన జీవితచర్యలు హెచ్చు పవిత్రవంతములగుచు శాశ్వతపరిపోషణ విధానమునకు దారిజూపగలవు. అహింసావలంబనముం జేకూర్చి, మానవ జాతి నుద్ధరించి, శాంత్యానందముల ప్రసాదింపజాలును!

మూల్యములు

అధ్యాయము 9.

ప్రమాణనిర్ణయము

మూల్యములను తేల్చుటయందు ఉపకరించు ప్రమాణములు తమ తీరులను, తమ ప్రభావమును వినియోగదారులమీద అంకితము చేయుచుండును. ఒకజాతియందు సామాన్యమై పలుగు ప్రధాన ప్రయోజన దృక్పథము, ఆజాతి స్పృశ్యతయందు శతాబ్దములకొలది తన ప్రభావమును చూపుచుండును. కాబట్టి జాగ్రత్తగలిగి వివేక పూర్వకముగా మనము నిర్ణయించుకొను ప్రమాణముల వైఖరి చాల ప్రాధాన్యత వహించును.

ఈజిప్టు, బాబిలోను, గ్రీసు, రోమురాజ్యముల ప్రాచీన నాగరికతల చారిత్రకగాధను వివరింపజాలు జాడలు నేడు కానరావు. కొలది శతాబ్దములవరకు మాత్రము తమ తమకుబెళుకుల జూపుచు వెలింగి యదృశ్యములై పోయినవి. ఏలన వాని నిర్మాణమున కాధారములై నిలిచిన ప్రమాణములు ప్రధానముగా స్వార్థపరములును, అస్థిరములునై యుండెను. వాని నిర్మాణ సప్రదాయములు పరుల బానిసల గావించు విధానమువలనను, తమకు లోబడిన జాతులనుండి బలాత్కారముగ గప్పములగైకొను విధానమువలనను విషపూరితములై పోయె నని వెనుకటి అధ్యాయమున సూచనప్రాయముగ దెలిసికొని యున్నాము. గ్రీకులు, రోమనులును తమ శిల్పమునందును, కళలందును, వాఙ్మయమునందును తమ యుద్దేశపూరితములును స్వార్థపరములు నగు లక్ష్యములను, ప్రమాణములను సుస్థిరముగ అంకితము గావించియే యున్నారనుట తథ్యము. అయ్యవి వారి భావసంతతి వాళ్ళు తమ పూర్వుల ఘనతనుగూర్చి ప్రగల్భముగ చెప్పుకొనుటకు

మాత్రమే ఉపకరింపజాలునట్టివిగ నున్నవి. వారి సంస్కృతియందు సజీవముగ సత్యము శూన్యమైపోయి యున్నది.

ఇందుకు భిన్నముగా, ప్రాచీనతయందు సమానములో, లేక అధికములో అనందగు చీనాదేశముయొక్కయు, భారతదేశముయొక్కయు సంస్కృతులు, పరోపకారపరములును స్థిరతరములును, అగు సత్యముల ననుసరించి నిర్మితములై యున్నవి. ఆ కారణమున నవి యీనాటికిని తమ జాతీయ నిర్మాణమునందు చైతన్యలక్షణములను, మఱియు శాశ్వతత్యముయొక్కయు, అహింసాధర్మముయొక్కయు నితర చిహ్నములను సుస్పష్టముగ చాటుచున్నవి. వీరి పారలౌకిక దృష్టినిగూర్చియు, ప్రాచ్యమతాచారముల గూర్చియు చులకనగ కేలిసేయుటకు వెడగులగు ఆధునికయుగ లౌకికపురుషులు పాల్పడుదురే గాక! పశ్చాత్తాప పడదగిన దిందేమియు లేదు. పొంచియుండి పైబడు వన్యమృగదశనుండి పరిణామసోపానముల నెక్కి వైకిబోవుచున్న మానవజాతిని వేరుజేసి చూపు ప్రాచ్య సంస్కృతి గుణమేకాని దోషము గాదు. సమాజము సుస్థిరమై నిలుచుట కనువగు పునాదులు వేయుటలో మన పూర్వులు ప్రయోగించిన యోగ్యతాప్రమాణములు బహు మారదృష్టితో నిశ్చయింపబడి యుండెననుటకు, ఈ నాగరికతలు అవిచ్ఛిన్నముగ సాగివచ్చుటే ప్రబల దృష్టాంతము. వారివలెనే శాశ్వతములును అహింసాపరములు నగు ప్రమాణ సత్యముల ననుసరించి, మనమును పురోనిర్మాణమును సాగింపనెంతమేని, మన మనుసరించు ప్రమాణములు సయితము పరోపకారపరములును, ప్రయోజనకరములునై యుండవలయునేగాని, తాత్కాలికపు టవసరములమాత్రము తీర్పునవిగ నుండిన చాలదు. ముఖ్యముగా ప్రస్తుత పరిస్థితులలో మన రాజకీయసంస్థలు తారుమారైపోనున్న సందర్భమున, భావిభాగ్యో

దయముకొఱకై ప్రణాళికల రచించుటలో ఆలోచనానిమగ్నులమై యున్న యీ సమయమునందు మనకు కడుంగడు జాగరూకతతో మెలగవలసియున్నాము.

దురదృష్టవశాత్తు ఆధునిక యుగమున, ప్రపంచ నాటకరంగ మందు ప్రముఖ పాత్రధారులై నిలుచుచున్న వర్తనాయకులు ధనరూప ప్రమాణములనే కేవలముగ అవలంబింపకున్నను, చాలవఱకు వానినే అవలంబించుచున్నారు. ఈ ప్రమాణావలంబనముయొక్క ప్రభావమునకును, పర్యవసానమునకును నిలకడయచునది గోచరించుటలేదు. ఏయెడ చూచినను “ఉన్నతజీవన ప్రమాణములు”, “జాతీయ వార్షికాదాయాభివృద్ధి”, “వస్త్రాత్పాదన శక్తిసామర్థ్యముల విస్తృతి”, “ఆధునికప్రపంచపు స్పర్శతో లాభనష్టపార్శ్వము” అను నినాదములును, మఱియు నింక నిట్టి ప్రగల్భ ప్రకటనములును ఎన్నెన్నియో చెవులందు గింగులునుచు వివచ్యుచుండును. ఈ కాలపు ఆర్థిక సిద్ధాంతము లాభములు, ధరలు, కొనుగోలుశక్తి, విదేశ వాణిజ్యమున నెను ఊచినేలలమీద నిర్మాణమగుచున్నది. తదితర జీవవర్గములనుండి మానవజాతిని వేటుజేసి, దాని విశిష్టగౌరవమును ప్రకటించు గంభీరజీవన ప్రయోజనముల ప్రస్తావనయే శూన్యము. లీలగ ఏకొలదిగనో చూపట్టినను, మానవప్రయోజనములయొక్క అనగా ఆధ్యాత్మిక ప్రయోజనములయొక్క స్రవణిని అల్పమునుచు తృణీకరించివేయు మహాఘోరకరమగు వైఖరి బయలుదేలుచున్నది. కాబట్టి అత్యంతము జాగ్రత్తతో మెలంగవలసిన యవసర మేర్పడినది.

మనకు పరంపరాదత్తమై వచ్చుచున్న కొన్ని సంపదలకు విలువలు కట్టుటలో ప్రయోగింపబడునట్టి నూతన ప్రమాణపద్ధతులను

కొన్నింటిని పరిశీలించి చూచునెడల, వాని వైఖరియందీ నవ్య నూతన పద్ధతులనబడునవి యెంతవిఃకీర్తమై యున్నవో తెల్లము కాగలదు.

చేతితో రంగువేసిన అపురూపసౌందర్యముగల చైనా గిన్నె నొకదానిని పరీక్షించునెడల, కుమ్మరిపనుల తనిఖీచేయు డైరెక్టరు “అయ్యో! యీగిన్నెనొకదానిని చేయుటకు ఎంతసమయము వ్యయమైపోయెనోగదా! ఇట్టివానిని వేయజతల నొక్క నెదిసము లలో నేను సిద్ధముచేసి పెట్టగలనే” అని వింతపడును.

అజంతాగుహలకు పోయి అనేక దశాబ్దులలో శతాబ్దులలో కష్టపడి నిర్మించినట్టియు, విశ్వవిఖ్యాతి గన్నట్టియు కుడ్యాలంకార చిత్రము లను, బొమ్మలను గాంచి, “కొలది వారములలోపల ఆ యద్భుత చిత్రరచనల బోలు ప్రతులను వేలకొలదిగా తయారుచేసి ఈయగల న”ని నవీనప్రవీణవర్ణచిత్రకారు డత్యంత సాహసముతో పలుకగలడు.

మాలిమారు తోటల్లీకిద నెన్నియో యకరముల సారవంతమగు భూమి వ్యర్థముచేయబడుచుండె ననుచు నూనెగింజల వ్యాపారము చేయు వర్తకుడు వాపోవును. మఱియు, “అయ్యో! ఈభూమి నంతను వ్యవసాయమునకై వినియోగించినయెడల ప్రతి సంవత్సరము వేల కొలది మణుగుల వేరుసెనగ పండుచుండునుగదా యని వేరొకడు ఉన్న రనును.

వివిధ వేదాంత దర్శనముల యద్బోధమున కాధారములై వేర్వేరు సనాతన సంస్కృతుల నిర్మాణమునకు మూలాధారములైన, పోచిన వ్రాతగ్రంథములు తాళవ్రతములపై, గంటములతో లిఖింపబడియుండుటం గాంచి, నేటి గ్రంథప్రకాశక కుశలుడు వెల మాలిన యాయాకులం గూర్చి జాతిచెందినవాడై, ఒక్కొక్క సంఘ

టము నైదేసి రూపాయల చొప్పున విక్రయించుట కనువగునట్లు చక్కని 'బాండు' కాగితముపైని ముద్రించుట కగు ఖర్చుల యంచనాలను తయారుచేయ గడంగును.

ఆగా నగరమున సమాధుల నిర్మించుటకై వాడబడిన మేలి చలువతాతి పలకలను చూచి, 'ఇరానీ' వసతిగృహాలకు తేనీటిబల్లల సరఫరా చేయు వ్యాపారస్థుడు ఆ చలువరాలులవంటి అమూల్య ద్రవ్యములను వ్యర్థముచేసినందుకు తీవ్రమగు నిందసేయును. తాజ మహాలును నిర్మించుటకు నుపయోగించిన టన్నులకొలది శిలాఫలకముల నూడబెక్కి సద్వినియోగము చేయనెడల నవి యెన్నివేల మేజాబల్లలకు సరిపోవునో అంచనాలువేయుచు వెంటనే తన గణితము సాగించును.

న్యూయార్కు మహానగరమునుండి సిమెంటు శిల్పాగ్రేసరు డొకడు వచ్చి మన ఎల్లోరాగుహల గాంచుచో, ఆకొండలో మూడంతస్తులు గల దేవళమును తొలిచి, చిత్ర విచిత్ర విగ్రహములతో శోభిల్లు స్తంభముల నం దమర్చి వాని నన్నిటిని నంత నైపుణ్యముతో తొలుచుటకై విలువగల కాలము నెంతగా వృథా చేసియుండిరోగదాయని నివ్వెఱపడుట నిశ్చయము. అపాచీనశిల్పులు యెనలేని తమ ఘనతర శిల్పరచనలకు సరిపడు శిలల నేర్చుకొనుటలో జూపిన వారి భూ తత్వశాస్త్రసాంక్షిత్వము నభివందింప నొల్లడు, వారి నిర్మాణకౌశలమున ద్యోతకమగు సాంద్రనిష్ఠను మెచ్చుకొనుట వానికి హితవుగ నుండదు. ఈ ప్రాకృతదేవమందిరములను కఠినరాతిలో చెక్కి వ్యయముచేసిన కాలములో నత్యంత స్వల్పాంశమే చాలునే, న్యూయార్కు నగరమునం దరువది యంతస్తులకు మించి ఆకాశము నంటునటుల నొకదానిపై నొకటిగా పేర్చిన

కిరాసీను నూనెజబ్బాల' దొంతరులనుబోలు మిఠైల నిర్మాణమునకని
 ౨ంచెనాలువేసి గర్వముతో మురిసిపోవును. ఈ ఎల్లోరాలలోని
 కైలాసమందిరము ప్రతిరూపము నొకదానిని, ఆ ప్రాచీన నిర్మా
 ణము నుండియే ప్లాషరుతో నొక అచ్చును తయారుచేసి, ఆ అచ్చు
 యొక్క ఆధారముతో మూడునెలలలో కొలదిపాటి ఖర్చుతో,
 యినుపచువ్వలను కూర్చుతో, సిమెంటుతో పొదిగిన కంకరరాళ్ళతో
 అంతకన్న గట్టిగా నిర్మాణముచేసి చూపగలననియు నతడు నొక్కి
 వక్కాణింపనగును.

పందెపుగుఱ్ఱాల వర్తకుడొకడు సేనాగ్రామమునకు బోయెనేని,
 గాంధీమహాత్ముని నోటిని పరీశోధించి (యూజిపోయిన) వాని సంతాన
 కెక్కించి, గాంధీజీయొక్క మూలమును నిర్ణయింపబూనిన వింత
 యుండదు. వయస్సుమీరి నిరుపయోగమైపోయినటుల నిశ్చయించి,
 వృద్ధపశుశాలలో బాపూజీకొక యుచితస్థానమును సిఫారసు చేసినను
 అబ్బురమండదు.

ఇదంతయు, స్వర్ణకారుడొకడు గులాబీపూతోటలో ప్రవేశించి,
 యందలి పుష్పములనుచీసి వజ్రపిడి రాలిమీద తన యలవాటునుబట్టి
 పెట్టిరుద్దుచు వాని నాణ్యమును తేల్చజూచునంతటి వెడగుచేష్టవల
 టిదేయిదంతయునని వేతే చెప్పవలయునా ?

దేని యోగ్యతనైనను తేల్చు సందర్భమున, పై సుదాహరించిన
 వికృత వివరీతచర్యలు, ఒకరీతి ఆర్థికదృష్టిస్థానమున వేటొకరీతిదగు
 ఆర్థికదృష్టిని ప్రయోగించుటవలన సంభవించునవియో! చూడుడు:
 ఆ పందెపుగుఱ్ఱాల వర్తకుడు ' పరాన్నపరిపోషణ ' రకమునకు సంబం
 ధించినవాడై యుండి, తా నలవాటు పడియున్న యేకైక ప్రమాణ
 మును, ' సేవాపరిపోషణ ' కు సంబంధించిన ధర్మనూత్రముల స్థాన
 మునందు దుష్ప్రయోగముగావించి యున్నాడు.

పైన వ్యవహరించిన యీ వర్తకుని విపరీతచర్య అతిశయోక్తులతో ప్రస్తావించబడినట్లు తోచుచుగాక! ఇనను నేటి వాస్తవిక జీవితమున అటువంటి మూల్యప్రమాణములే చెల్లుబడి యగుచున్నవి. అదియు పామరులగు సామాన్య జేరగాండ్రసరణిగాదు. ప్రపంచములో ప్రబల విఖ్యాతిగన్న సర్వకళాశాలలనుండి ఆవిర్భవించి మహా మేధానిధులని ప్రఖ్యాతిగన్నవారి చరిత్రయే. పరాన్నపరిపోషణము, స్త్రీయపరిపోషణము, సాహసపరిపోషణమునను మొదటి మూడురకములకు చెందిన ఆధునిక పారిశ్రమాధినాయకులను సమర్థింపబూని, తర్క-వాదముల సాగించు సుప్రసిద్ధ సిద్ధాంతకర్తలకు మన సర్వకళాశాల లునికివట్టులై నెలయుచుండుటలేదా?

ఏ సమస్యనైనను సరియే, “ఇది లాభకారియగునా” అనెడు నొతిపిడిరాతిపైననే, వీరి పరీక్షనుడి! అతి స్వచ్ఛమగు నేతితో తన బిడ్డలకై యే తల్లియైనను తన యింటిలో స్వంతముగా హల్వా తయారుచేసినయెడల, “ఓయమ్మా! నీవు నేతిలో ఏమాత్రమో క్రొవ్వు కలిపిచేయకుంటే, లోకములోని విక్రయవీధులలో నీవెందేని నెగ్గేదేలాగునమ్మా?” అనుచు డాక్టరు డంబాచారిగారు వచ్చి కడు దర్పముతో ఆ తల్లిని మందలించగలడు. మఱియు ఆ హల్వాను తయారుచేయుటలో వ్యయమహా కాలమునకు సమతము కొంతమూల్యమును చేర్చి లెక్క కట్టి, తన మితాయి ఖరీదును తేల్చుకోవలసి యుండునని ఆతడా తల్లికి బుద్ధిగఱప బూనును. ఆ వస్తువుయొక్క ధర నిటుల పెంపుచేయుట, శాస్త్రప్రకారము చేసితీరవలసిన యత్యవసరకార్యమని నొక్కి చెప్పును. అటుల తేల్చబడిన శేరు హల్వా ధరను బజారులోని ధరతో పోల్చి చూచుకొనుటయు ఉచితమని ఆమెకు నచ్చునటుల బోధింపజూచును.

ఆమాటలాలించి, “లోకములోని విక్రయవిధులంటే యేమిటి
 బాబూ! అవెక్కడుంటై? ఈ హల్వాను నా బిడ్డలు తినేందుకని
 నేను తయారు చేసికొంటిని. వారికి ఘృతమున మేలిమిరాయి పెట్టుకో
 వాలి. గాని, బజారుధరలతో నాకు పనేమున్నది? శేరుధర ఎట్లాగిట్టు
 బాటవుతుందో శాస్త్రప్రకారము లెక్కగట్టుట నాకేందుకు? నేను
 పనిచేసిన కాలానికి ధరకట్టుట యేమిటి? నా కటుంబక్షేమానికి
 నా జీవితమంతాకూడా సమర్పణ చేయబడిందే కామా?” అని
 అమాయకురాలగు ఆ తల్లి పలుకును. అది వినిన డాక్టరు డంబా
 చాల్లగారు ఆ పరమ మూఢురాలు, ఆ అక్షరపు ముక్కనైన నేర్వని
 యాడుది, ఆర్థికశాస్త్రముయొక్క ఓనమాలైన రాని ఘృత మూర్ఖ
 వనిత చూపిన తెలివిలేమికి వెరగుపడగలడు. కాని గృహనిర్వహణ
 మునందు సేవాపరిపోషణధర్మము పరివ్యాప్తమై యుండును. ఆ
 ధర్మముయొక్క మూర్తియేయై యొప్పు తల్లి, తదనుసరణముగానే
 తన చర్యల నన్నిటిని పరిశీలించుకొనుచుండును. ఇక మన డాక్టరు
 పండితుడో, స్త్రీయపరిపోషణ పద్ధతులను, సేవాపరిపోషణ ధర్మముల
 స్థానమున వర్తింపజేయ జూచుచున్నాడు. అత డలవాటుపడిన తీరు
 లవి! అతడు పని నేర్చిన ప్రయోగశాల లట్టివి! తద్వ్యతిరేక విషయ
 ములకందు సూచనగనైన తావుండదు. పరిసర విశేషముల సరకుగొన
 కుండ, ఒకే సూత్రము ననుసరించి అతడు విచారణ సాగించును.
 అట్టి మార్గానుసరణము మానసికముగు గరడీసాధనగా నెంత యుప
 యోగకారియైనను, విశాలవాస్తవిక ప్రపంచమునుగూర్చి తీర్పులు
 చెప్పు నర్హత దానివలన చేకూరజాలదు; అటుల ప్రపంచమునందు
 సరళపటచబడిన కల్పితపరిస్థితులు సమకూరుట అసంభవము.

ఏలోటును లేకుండ, అత్యంత శృద్ధతో, సర్వాంగ సమరముగా
 అమర్చబడియున్న ప్రయోగశాలలో ప్రచీయ వదార్థ విజ్ఞాన

శాస్త్రవేత్త, శక్తి ధర్మసూత్రముల నెన్నేని పరిశోధించును. చిన్న చిన్న కాగితపుముక్కలు సయితము, సభువగులోహ ఖండముల వలెనే, ఒకేగమన సూత్రానుగుణ్యముగా, రెప్పపాటుకాలములో గిరి అడుగుల వంతున, ఎత్తునుండి నేలకురాలునని నిర్ణయించును. ఆ మాట ఒప్పిడముకాదని, యేబడికుట్టవాడైనను ధిక్కరించి పలుకజాలును! “ఏమయ్యో, ముసలాయనా! నేనుగులక రాశ్యతో ఆడుకొనునప్పుడు, వానినిమాయూరి నూతిలోపడవేయుచు అనేక పర్యాయములు కనుపెట్టినాను. కాగితపుముక్కలు గూడ ఆ నూతి లోనికి వేసిచూచినాను. గులకరాళ్ళు సరాసరి నూతిలోబడి నీటిలో బుడుంగున మునిగిపోయేవి. కాగితపు ముక్కలో గాలిలో నెమ్మదిగ నెగురుచుపోయి, ఒక్కొక్కప్పుడు బావివెలుపలికే యెగిరివచ్చేవి. నేను ప్లగురవేయు కాగితపు పతంగాలు, ఆకాశానికెగిరెగిరి, మనకు కానరా నంత చిన్నచుక్కలైపోవునే! సీసపు పతంగాలనుచేసి అలాసిస్త్ర ఎగుట వేయుము చూతాము” అని హేళన సాగించును. ప్రత్యేకమగు కల్పిత పరిస్థితులలో, గాలితిరివేసిన గాజు గొట్టాలతో, పరిశోధనలు సలిపిన ఆశక్తిశాస్త్రవేత్త చెప్పనది వాస్తవమే. సందేహములేదు. ఐనను ఆ నిష్కవట హృదయుడగు బాలుని పలుకులును బాహ్యము నందు సరికీర్ణ పరిస్థితుల తోడనొప్పుప్రపంచమున సత్యములేయ గును. ఇట్లు ఏనమస్యను విచారింప బూనినను వందలకొలది ఆను వంగికాంశము లెన్నియో వచ్చి జోటబడుచుండును. దేనిప్రయోజ నమునేని నిర్ధారణ చేయవలయునన్నను, అందుకు సంబంధించిన సూక్ష్మాంశముల నన్నింటిని విచారించినగాని నిర్ణయించుటకు వీలు పడదు. ప్రస్ఫుటములు గాని స్వల్పాంశములే ప్రాధాన్యత వహించి తటస్థ ఎదురై నిలుచుచుండును. డబ్బువిలువనంటి సర్వస్వ

మాన్యమగు అంశములే, పరిసితులు మారినచో, ప్రస్తావన లోనికి దీసికొనుటకు అర్హములు గానివై పోవుచుండును.

గిరాకీ సరఫరాలను నిర్ణయించునది 'గిట్టుబాటు' అనెడు త్రాసు అని అర్థశాస్త్ర నిపుణుడు వక్కాణించును. 'వస్తువునవకయైన కొల దిని, దానికిగిరాకీహెచ్చి, చాలమంది కావలయునని చాలమంది కోరుదుర'నుచునేమేమో చెప్పగలడు. సర్వేసర్వత్రాయది యధార్థమగునా? ఈవిశాల ప్రపంచములో ఆర్థికపండితునకు తావులేదు. చీరెను కొనబోయిన యువతి 'చౌకచీరెయ్యమ్మ'ని యడిగి కొనదు. రంగుల పొందిక, అందచందములు, మొదలగు భావములన్నియో ఆమెదృష్టిలోనుండును. ఆభావములను తృప్తిపరచగల చీరెనే ఆమె కొనుక్కొనును. అదేతీరుగ ఒకరాకొమరుడు తనమెడముడి మాదిరి మెడముడిని (Necktie) మతెవండును ధరింపరాదను తలంపుతో, అంగడిలో చూపట్టువానిలో తనకునచ్చిన యొకానొక రకపు మెడ ముడులనన్నింటిని నిశ్చేషముగా కొనివేయును. ఇట్లే ఒకానొక కిరొసిన్ నూనె కంపెనివాడు బజారునకు రాదగిన అన్నిగింజల నూనెతో వెలుగగల లాంతరులను, వానినిచేయు అనన్యధికార పత్రమును (Monopoly) లక్షలాది ధనమునొసగి కొనివేయును. తానా లాంతరును ఉపయోగించు కొనకుండనే ఒకమూల దాచివెట్ట గలడు. ఎందులకు? అట్టి లాంతరుల అమ్మకమువలన తన కిరొసిన్ నూనె గిరాకీకి దెబ్బతగులును గనుక! ఈ తీరుగా ఆర్థికప్రమాణములని మనము చెప్పుకొను ధర్మమౌర్యములను తారుమారు చేసివేయు విషయము లెన్నియో సంఘటిలుచుండును. కావున ఆశాస్త్ర ప్రమాణములు అప్రతిహతములుగ ఛెల్లునని నిర్భయముగా చాల లేముగదా!

ఏ ప్రమాణమైనను ఒకానొక పరిస్థితి కనుకూలముగా నుండిన
 మాత్రాన చాలదు. సర్వేసర్వత్ర ఆర్థికసూత్రముల నన్నింటిని
 తృప్తిపఱుపజాలి సకలపరిశోధనలకు తట్టుకోగలదిగాను నుండవల
 యును. పాశ్చాత్యవేషధారణకు అభ్యాసపడిన యువకుడొకడు, గజము
 మూడు పావలాలకు, చౌకగా మిల్లుగుడ్డ దొరకుచున్నదిగా యని,
 వాదించును. గజము రూపాయికి అమ్ము ఖాదీగుడ్డకొనుట డబ్బును
 దుబారా చేయుటయే యని నిర్ణయించును. సరే, యిటు చూడుడు :
 ఖాదీ అభిమానియగు నొక వల్లెటూరివాడు స్వయముగా ప్రత్తిని
 పండించుకొనును; ఆ ప్రత్తిని తానే కోసికొనును; దానిని గిలకబట్టి
 గింజలు తీయును. తీరికగా తానే నూలు వడుకుకొనును. దాపున తన
 గ్రామములోనే కాపురముచేయు సాలెవానిచేత గుడ్డలు నేయించు
 కొనును. తన గుడ్డలను తానే యుతుకుకొనును; వానిని ధరించి
 ఎక్కడపట్టిన నక్కడ చతికిలపడి కూర్చుండును. వాని గ్రామపు
 ఆర్థికప్రమాణమున నదంతయు అనుకూలమే. వీనిని హేళనచేయు
 పట్టణవాసి మిల్లుగుడ్డను కొనును; తన అభిరుచి కనుకూలముగా
 కుట్టిపెట్టు డర్జీవానికి హెచ్చుగా కూలినిచ్చి దుస్తులను సిద్ధము చే
 యించుకొనును; ఆరితేరిన చాకలివానిచేత తనవస్త్రములను ఇస్త్రీ
 చేయించుచుండును. లేదా బోలెడు డబ్బుపెట్టి కొనుకొనిన వాని
 మిల్లుగుడ్డలు పాడైపోవును. మఱియు నతడు నిశ్చింతగా నెక్కడ
 నైనను కూర్చుండజాలడు. తన వస్త్రధారణ కనుగుణ్యముగా
 కూర్చుండుటకు కర్చీలను అమర్చుకొనును. వ్రాతపనులు చేసికొ
 నుట కనువగు బల్లలను సమకూర్చుకొనును. ఇవన్నియు చేయక
 తప్పదు. వాని ఈ సంకీర్ణపు టలవాటులన్నియు హెచ్చుఖర్చుల
 చేత! ఇప్పుడు చెప్పండి. ఇతర సాంఘికపు చిక్కుల నట్టె యుం
 చుడు. గజానికి ఏ రెండుమూడణాలో హెచ్చుధరపెట్టి కొన్న

ఖద్దరు, తదనుసరణమగు జీవితపుటలవాటులను బట్టి చూడగా మొత్తముమీద హెచ్చువ్యయ కారణమగునని అనగలమా? అనుసరణముగా వేటగు ఖర్చులను అవసరము లేకుండ చేయు ఒకానొక ఖర్చుపద్ధతుడును: అనుసరణముగా ఇతరములగు ఖర్చులను తప్పక అవసరము చేయు వేటొక పద్ధతుడును. కేవలము ఈరెండు పద్ధతులను మాత్రము విచారణలోనికి దీసికొని, వానికి గల వ్యత్యాసమును తేల్చుట పొరబాటుగను, ఒక రత్నముయొక్క విలువ, అది ప్రత్యేకముగా నున్నప్పటికంటే దానినొక నగలో పొదిగినప్పటి స్థితిలో చాల హెచ్చుగను గదా! అటులనే ఒక్కొక్క తీరుపరిరక్షణ విధానమును పరిశీలించునప్పుడు, దాని ననుసరించి సంఘటనమగు విషయముల నన్నిటినికూడ విచారణలోనికి తీసికొనకతప్పదు.

ఇంతవరకును వస్తువినియోగదారుని పక్షము ననుసరించి, అనగా వస్తువును వాడుకొనువాని దృష్టి ననుసరించిమాత్రమే, వస్తుమూల్యమును నిర్ణయించు తీరును గమనించితిమి.

“ఈ యంత్రయుగములో, కుటీరపరిశ్రమలు బ్రతుకగలవా?” అనుచు శంకించువారిని తరచుగా చూచుచుందుము. ఈ సమస్య యొక్క సంపూర్ణ వివరణకు ముందు పూననుంటిమిగాన ఇచ్చట కొంతవఱకు ఆపియుంచెదము. “కుటీర పరిశ్రమలు” సమస్య కేవలము వస్తునిర్మాణవిధాన సమస్యమాత్రమే ననుటకు ఏలులేదు. అదొకరీతి పరిపోషణ విధానమునకు చిహ్నమును, ప్రధానాంశమునై యున్నది. అటులనే “భారీయెత్తు వస్తూత్పత్తి” నిమగ్నరీతి పరిపోషణకు చిహ్నమగును. ఇప్పుడు మనము విశేషకరింపవలసిన సమస్య ఇది: మనకు అనుకూలించు పరిపోషణవిధాన మేది? మన జీవిత లక్ష్యములపై నాధారపడి సాగింపదగిన తీరేది? ఇప్పుడు మన జీవిత ప్రయోజనప్రమాణము లెటువంటివో తేల్చుకోవలయుననుటే పర్యవ

సానము. కాబట్టి “అభ్యుదయ” మనెడు రథమును లాగుటకు “మూల్యములు” “మూల్యనిర్ణయము” అనెడు రెండును రెండు గుత్తాలనవచ్చును. తుది పరిశీలనమునందు, శాశ్వతత్వము, అహింస అనువాని వైపునకా? లేక తాత్కాలికము, హింస అనుదాని వైపునకా మనపోకడ? ” యను విషయమును తేల్చునది ఈ ప్రశ్నయే. కాబట్టి ఈ రెండంశములను గురించిన మన నిర్ణయము అసందిగ్ధముగా తేలిపోవలయును. మన ప్రమాణములనుగురించి గాని, మన లక్ష్యార్థమును గురించిగాని యేమాత్రము పొరబడినను వినాశము చేకురగలదు.

తిరువాన్కూరులో మొగలిఆకు చీలికలతో చక్కని మెత్తని చాపలను తయారు చేయుదురు. ఆ ప్రాంతమువారు విశిష్టిగా ప్రత్యేకము స్వంతభూములలో కటీరములు నిర్మించుకొని నివసింతురు. ఆ కటీరములచుట్టు కొంత ఆవరణముండును. ఆ ఆవరణచుట్టును మొగలిచెట్లనువేసి పెంచుదురు. ఆ ప్రాంతముననే సంచారము చేయుచుండిన సమయమున ఈచాపల నెట్లు సిద్ధముచేయుదురో చూడబోతిమి. ఒక ముసల్మాను డ్రాగమములోని కెల్ల చాపల నల్లుటలో దిట్టయట. అతడు మాకడకు వచ్చి, స్త్రీలు, పురుషులు, పిల్లలు ఆ చాపలల్లుటలో నెట్లు సహకరించుకొనుచు పనిచేయుదురో వివరించి చెప్పసాగెను. దావుననున్న నాలుగైదుయిండ్లకు మమ్మును దోడ్కొనిపోయి అక్కడ పనులుజేయువారిని జూపినాడు. అతడు మాతోడ నున్నంతకాలము, “అయ్యా, మా తండ్రులు మా తాతలు ఈవృత్తినే జేయుచుండెడివారు. వారు దారిద్ర్య మెరుగను. ఆలా చూడుడు. అలాంటి రెండుమూడంతస్తుల మేడలను గట్టుకొనిరి. సుఖపడిరి. వారి సంతానమై ఆ వృత్తినే చేసేవారమగు మేమా ఆమేడలు కూలిపోవుచుండ వానికి మరమ్మతులు

చేసికొని నిలుపుకోజాలకున్నాము, ” అని మహిళ మఱి ఒకటి సాగినాడు. మేమక్కడ చూడవలసినదెల్ల చూచితిమి. మధ్యాహ్న మైనది. తనయింట ఆతిథ్యము తీసికోవలెనని ఆ పురుషుడు మమ్ము బ్రతిమాలసాగినాడు. నాతోడ యిరువురు బ్రాహ్మణమిత్రు లుండిరి. వారేమందురో యని యడిగితిని. ఆతడిచ్చు ఆహారము కేవలము శాకాహారమగుచో తమ కభ్యంతరము లేదనిరి. మావెంట వచ్చిన పురుషునితో ఆవిషయము చెప్పగా, తనకు మాంసాశనముమీద ప్రీతియే యైనను వాని దార్శిన్యమువలన అది లభ్యమే కాదనియు, విధిగా శాకాహారిగా మారవలసినవా డయ్యెననియు తెలిపినాడు. మఱియు మా దర్శనము ఆకళింకమైనదయు, నుందుగా తెలిసి యేర్పాటు చేయబడినది కాదుగావున, తమ కుటుంబమునకై వారేమి చేసికొనినారో దానిని మాత్రమే సమర్పించుకొందుననిఆతడు చెప్పెను. ఆతడు మాకు పెట్టగలది కొంచెము అన్నము, పప్పు, పచ్చళ్ళు మాత్రమేనని నుందుగా హెచ్చరించినాడు. ఆసాటి తిండిని మేము తన యింటికడ నారగించునెడల మహానందము పొందగలనన్నాడు. అతడట్లు బ్రతిమాలుబచూచి, అప్పుడు మాకంతగా ఆహారము అవసరము లేకున్నను, వాని కుటుంబమునా రెట్లు జీవితమున స్వయముగ కనిపెట్టు కోరికతో వాని యాహ్వానమునకు సమ్మతించి వాని కుటీరమున కేగితిమి. మేము కాలుసేతులు కడుగుకొనుచుండగా, మేము భోజనమునకై కూర్చుండుటకుగాను వసారా నూడ్చి శుభ్రపఱచినాడు. అంతసేపును తమవృత్తి నాశమగుట కేమి హేతువని అతడడుగుచునే యుండెను. ఏమి సమాధానము చెప్పటయూ యని నా బుట్టలో, నాలో నేనాలోచించుచుంటిని. ఇంతలో “ దయచేయుడు, వచ్చికూర్చుండుడ ” ని ఆతడు మమ్ము పిలిచినాడు. అతిథులలో నన్ను ప్రధానునిగ నెంచి, నాకు మధ్యస్థల

మును, నామిత్రుల కిరువురకు నాకిరు ప్రక్కల ఆసనములను జూపి నాడు. ఆయిరువుర కొఱకు మొగలియాకుల చాపలను వేసియు న్నాడు, అగ్రగణ్యుడనగు నాకమర్చిన ఆసనమును చూపగానే, “మీ వృత్తి యెందుకు క్షీణగతికి వచ్చెనో నాకిప్పుడు తెలిసినది. మీ రవలంబించు గౌరవ ప్రమాణమునందే ఆ దోషమున్నది.” అంటిని. ఆమాటలను విశదముగా తెలుపుడని అతడు పట్టపట్టెను.

“నామిత్రులకై వేసిన ఆసనముల నెక్కడనుండి తెచ్చితి” వంటిని.

“అవి యీదీనుడు, స్వయముగా, ఈ చేతులతో అల్లిన మచ్చు చాపలే” అన్నాడు.

“నాకొక్కై పఱచిన యిదెక్కడిది? దీనిపైన పెద్దపులిబొమ్మ ముద్రించియున్నది!” అంటిని.

“అది జపాను చాపండి; బజారులో కొన్నాను.” అని పలికి నాడు. అంత నేనీటుల వివరించి చెప్పితిని. “ఈ అతిథులలో నన్ను ప్రధానునిగ నెంచి నన్నీ జపాను చాపమీద కూర్చుండ బెట్టుటతో హెచ్చుగ గౌరవింపజూచితివి. నాయిరువురు మిత్రులను నీచేతితో నల్లిన చాపలమీద కూర్చుండుడంటివి. అందువలన నీవు నీచేతితో తయారు చేసిన చాపకంటె జపానుచాపను హెచ్చువిలువ గల దానినిగా గణనచేసితివి. నీవే యీటులచేయుచు, అదేతీరుగా యితరులు చేయుదురని మొఱివిడుదువేల? ఇతరులనేకులు నీవద్దతినే అవలంబించి, విలాసవస్తువులను కొనుచున్నారు, స్థానికముగా మీరు తయారు చేసిన మొగలిచాపలను కొనుట మాను చున్నారు. పూర్వము మీదగ్గఱ చాపలను గొనుచుంకినవారి బేరము అంత రించినది, ఇకమీవృత్తివృద్ధిలో నెట్లుండగలదు? మీవృత్తిని నాశము చేయుటలో ముఖ్యముగా మీదోషముకాదా?

చేతులు రెండును జోడించి, ఆతడునాతర్కము నంగీకరించినాడు. కంటనే ఆజపానుచాపను తొలగించివేసి, తానుసిద్ధము చేసినచాపను దెచ్చి పఱచినాడు.

మనదేశమందెల్లడల నేమిజరుగుచున్నదో తెలుపుబామ్మ యిది. వస్తువులనాణ్యమును నిర్ణయించు పట్లమనము వినియోగించు ప్రమాణములందు వివేకము శూన్యమగుచున్నది. మనము వస్తువుల కొనుక్కునుటలో దీర్ఘదృష్టిని పోనాడుకొని, మనఆర్థిక సాంఘిక సంస్థలను విచ్ఛిన్నముచేసి నేలగుల్చుచున్నాము. తటచుగా డబ్బుధరలో చౌకగాదొరకుననుదృష్టిలోపడి పోవుచున్నాము. కాని డబ్బుధరలో చూపట్టని మూల్యములు, నాణ్యములు, ఎన్నియో మనయిరుగు పొరుగువారిచే తయారుచేయబడు సరకునందు లయించి యుండును. మనము పాటింపదగిన విషయము లన్నిటిలో, అనేక సందర్భములందు, డబ్బుధర కనిష్టమైనదినుడీ ! కాని దురదృష్టవశమున మనము చేయు నిర్ణయములలో అట్టి డబ్బుధరనే ప్రధానముగా చూచుచున్నాము. కేవలము డబ్బును పాటింపట, మనసాంఘికవ్యవస్థను భగ్నము చేయుటకు మూలమగుచున్నది. ఎల్లెడల వినాశమును చేకూర్చి, సర్వత్ర ముప్పువాటిల చేయుచున్నది. డబ్బు విలువ, సంఘక్షేమమును చూడనీక మనదూరదృష్టిని ఖూసిపెట్టుచున్నది. గొడలి చేబూని తానాధారముగ గొని నిలుచున్న కొద్దును తానెనఱుకుకొను మూర్ఖుని చేష్టను బోలుచున్న దీపని. తనపతనమునకును, తననాశనమునకును హేతుభూతమగు కార్యములనతడు బలపఱచిన వాడగుచున్నాడు. నిరాఘాటముగ సాగు దీర్ఘకాల ప్రణాళిక, శాశ్వత పరిపోషణను ధృవపఱచును; ఏసమస్యయొక్కయేని సద్యస్కాల పరిష్కారమునేగాక, దాని ననుసరించి దీర్ఘకాలమునకు చేపూరు సిరీతరఫలితార్థములను సముతము ధృఢపఱచును.

ప్రత్యేక వ్యక్తియొక్క యేచర్యయైనను, ప్రత్యేకముగ నొకానొక వ్యవహారముతో ముగిసిపోజాలదు. అనుషంగికముగ ఘట్టిలనున్న ప్రతిఫల పరంపరను కనిపెట్టజాలు గృప్తి మనలో పెక్కుండ్రకు కొర వడిపోయియున్నది. మనకతగిన శిక్షణము శూన్యముగ నున్నది. ఈ లోపముయొక్క ప్రతీఘాతము, లేక ప్రతీకారము, సమాజమునంత టికిని సంక్రమించు చున్నది. ఒకానొక సహకారసంఘపు కార్యదర్శి తమ సంఘసభ్యులు సిద్ధముచేసిన తేనెను అమ్మిపెట్టు వ్యాపారము వలన, ఆసంఘసభ్యులకు చేకూరుచున్న లాభములను పోగొన సాగెను, ఆయన నన్ను తోడ్కొనిపోయి ప్రాతమట్టి కుండలతో తయారు చేసిన అతిసరళముగా గోచరించు, తేనెపట్టులను, వాని యందలి ముప్పదితేనెటిగ సముదాయములను, వానిని పెంచు ఆ రామవిశేషములను, చూపియున్నాడు. ఆ మధుపములు చాల చురు కైనవిగ గోచరించినవి. ఆరామాధిపతి వందలకొలది పౌనుల తేనెను అమ్మకమునకై ఆ సహకారసంఘమునకు పంపుచుండును. ఈ కార్య క్రమకథ నంతటిని ఆలకించి చాల అబ్బురపడితిని. మంచిసంపాదనమే చేకూరుచుండగదా యని మెచ్చుకొనుచుంటిని. ఆ తరుణమున ఒక బాలిక, ఆరామాధికారి కూతురు, పరువులుపెట్టుచు వచ్చినది. ఆ యిగ గములన్నియు అంత చురుకుగా పనిచేసి నిర్వహించు కార్య మేమిటని నేనామెనడిగితిని. అవి తేనెను ఇయ్యారుచేయు చున్నవని చెప్పినదా బాలిక. “నీకు తేనెత్రాగుట ఇష్టమేనా?” అని ప్రశ్నించి తిని. ఆమె తెల్లమొగము వేసినది. ఆమెకు నాచుళ్లు అర్థము కాలేదని తలంచి, ఇంకొక విధముగా, “నీకు తేనెరుచి గిట్టదా?” అంటిని. ఆ బాలిక “దానిరుచి యెట్లుండునో నే నెఱుగను” అనుట విని వెఱగుపడిపోతిని. అంతట ఆరామాధిపతి వైపు తిరిగి అతడు తన భిక్షులను తేనె త్రాగిగనీయడాయని విచారించితిని. తాను కడు నిరా

వేడుకోయమగు జవాబు చెప్పచున్నట్లెంచి, “సంఘానికి పోను తేనెను పంపినచోనాకు రూపాయి వచ్చును. అట్టియెడ మా ఇంటిలో తేనె నట్లుపయోగించు కొనగలను”ని అన్నాడు. నా మెచ్చుకో లంతయు నిమిషములో ఎగిరిపోయినది. అంతట సహకారసంఘ కార్య దర్శితో ‘అబద్ధకు తేనెరుచియే తెలియదనినప్పుడు, మీ కార్యనిర్వహణ మంతయు దోషభూయిష్టమైపోయినది. హెచ్చుధర ఇచ్చి, ప్రలోభ పెట్టి, కటా ! ఈ బిడ్డ నోటికడనుండి తేనె నపహరించివేసి, నానా రుచులతో గూడిన తిండ్లను అధికముగ మెక్కు డబ్బు దొరలకొరకై పంపుచుంటిరా ?’ అంటిని.

సర్వత్ర ఇట్లే జరుగుచున్నది. గ్రుడ్లు, పాలు తదితరములగు పుష్టికర ఆహారపదార్థముల సందర్భమునను జరిగెడి దిదియే. పూర్వము గ్రుడ్లు విరివిగా దొరకుచు, స్థానికముగ హెచ్చుగా నుపయోగపడుచుండిన వాయవ్యరాష్ట్రమందు రావల్పిండి, క్వెట్టా, అంజాలాల మిలిటరీ అధికారులు ఈవస్తువుల సరఫరానంతను ఆకర్షించివేయసాగిరి. కావున స్థానిక ప్రజల పదార్థముల వినియోగించుట చాల తగ్గిపోయినది.

గ్రామములలో విరివిగా పాలుకొఱకును ఐననేమి అచ్చటి బిడ్డల కీపుష్టికరాహారము కలవే! అదంతయు పట్టణములకు రవాణా చేయబడి, అక్కడ అమ్ముడు బోవుచున్నది.

ఉన్నత భావసరణిని హెచ్చుగ మెచ్చుకోగల సహజబుద్ధిని, డబ్బువిలున వచ్చిపడి వమ్ముజేసివేసినది. అందువలన ఒకపక్షము వారికి లాభమును వేటాకపక్షము వారికి అనివార్యముగ నష్టము చేకూరును. (లోగడ అధ్యాయమునందు, జిలేబీలబాటకుని కథనము నందువల) అధికమై మిగులు ద్రవ్యములతోడి వ్యాపారమునకు మూర్ఖుగా ప్రాణావసరములగు వస్తువుల అధికవ్యయమునకే తోడ్పడు

డును. తాత్కాలికముగా నిదిస్వప్నపడకున్నను, గొప్ప సాంఘికోప
 ద్రవమునకు మూలమగును. 1943 సంవత్సరమునాటి బెంగాలు కఱ
 వునకు మూలము డబ్బుసంబంధమైన తిరుగుడులే! తిండిలేక డొక్కలు
 మాడుచున్న ప్రజల నోటికడనుండి ప్రాణాధార ద్రవ్యములను పడ
 లాగివేసినది అదియే. లండనులో (వ్యాపారమున వినియోగపడక)
 బిగిసిపోయి పడియుండి ధనరూపప్రతిష్ఠకు చిహ్న మాత్రమైన పనికి
 మాలిన కాగితపునోట్లను గుట్టుగ మసమొగాన పడవేసినారు. కాని
 లాభమేమి? ఆ మహాపద్రవమునుగూర్చి గాఢముగ విచారణ
 చేసి, అందుండి నేర్చుకోదగిన నీతిని గ్రహింతుము గాక. వస్తుమూల్య
 మునకు డబ్బును ప్రమాణముగా దీసికొనుటకంటె, నరజీవితములో
 ప్రాణతుల్యములగు విషయములెన్నియో యితరమగునవి కలవని
 జ్ఞప్తి నుంచుకొందుముగాక.

అధ్యాయము 10.

జీవము, జీవనము, ఉనికి,

బ్రతుకున కేమేని ప్రాధాన్యత గలదా? దాని కేమైన అర్థమున్నదా? దాని ప్రధానాంశము లేవి?— లేక కేవలము ఉనికియేనా బ్రతుకంటే?

మానవునకు స్వేచ్ఛ (స్వతంత్రేచ్ఛ) యుండుటనుబట్టి, యతడు తక్కిన జంతుకోటికన్న భిన్నమైనవాడని గ్రహించియుంటిమి. కాబట్టి నరుడు పాటించు మూల్యముల ప్రమాణమునకు చిహ్నముగ 'ఇచ్ఛను' అతడు వినియోగించుకొను విధము ననుసరించి, అతడెటు వంటివాడో వెల్లడియగుచుండును. ఇట్లు విచారించునడల, మానవుడు తానెట్టివాడుగా సంకల్పించుకొనునో అట్టివాడై పోగలడు; మానవుడు తన జీవనపద్ధతి ననుసరించి తనలోని శక్తులను ప్రకటింప గలడు; దాని ఫలితార్థమే వాని వ్యక్తిత్వము" అందుము. మానవుడు పరిణతి పొందుటకు, వాని జీవనమొక సాధనము. వాని కల్పనా సామర్థ్యము ద్వారమున తానెట్టివాడో ప్రకటించుకొనుట కవకాశ మిచ్చునది వాని జీవితమే. కావుననే జనులెటుల జీవింతురో లేక జీవింపవలయునో అనువిషయమున కంత ప్రాధాన్యత గల్గుచున్నది.

ఇక జీవనమనగా (పటమును చిత్రించుట కుపయోగపడు) వస్త్ర మనవచ్చును. చిత్రీకారుడగు మనుజుడు, తన వివిధప్రయోజనములనెడు రంగుభరిణలతో, స్వేచ్ఛయనెడు కుంచెయొక్క సునిశ్చితములగు వ్రాతలతో, సువిధితముగ తన జీవితచిత్రమును రచించుకొనును. మానవాభ్యుదయమును ముందుకు నెట్టుటకుగాని, వెనుకకు లాగుటకుగాని, తన యనంతరమును వినియోగపడునటుల దాని నతడు విడిచిపోగల్గును. కాలగతి ననుసరించి మనకవారిపోగల్గునట్టి

గాని, లేక తుడిచివేయబడునట్టిగాని, స్వార్థప్రయోజనము లనెడు నీటిరంగులను హెచ్చుగ గలిపి, రచన సాగించునెడల, వాని చిత్రితరచన శాశ్వతమై వెలయగల హెచ్చునాణ్యమును నందుకొనలేక పోవును; మరియు హింసకు పాల్పడి వికారరూపము నొందును. అటులగాక, అజంతాగుహలందువలె, శతాబ్దులు గడచిపోయినను, నిగ్గుగోల్పోవని మట్టిరంగులబోలు లోకోపకారకములు, లేక సార్థకములునగు ప్రయోజనములను హెచ్చుగ వినియోగించునెడల, శాశ్వతత్వమును అహింసను చాటు సందేశముతో తన యసమాన దివ్యరచనను, తరతరములవారికి పితృత్వముగ సంక్రమింపజేసిన వాడగును.

మానవునకు అట్టి అవకాశమును, బాధ్యతయు నుండుటంబట్టి అతడు తన జీవితమును ఇతరులచేతిలో అధీరుడై విడిచివేయ దగదు. ప్రతి మానవుని మీదను వాని జీవితవైఖరింగూర్చిన బాధ్యతగలదు. అతడు తన శ్రేష్ఠతను చిత్రరచనను, చట్టము మొదలగునవన్నియు తగిలించి సిద్ధముగా పనివారలచేత బజారులో అమ్మకమునకు పెట్టబడు చౌకరకపు రంగుబొమ్మలకు బదులుగా నిచ్చినేయజాలడు.

ఈనాడు, అధికోత్పత్తిచేయు పరిశ్రమల విశిష్టప్రమాణ బద్ధమైన సరకులు మనజులెటుల జీవించవలయునో దాదాపుగ తామెనిర్ణయము చేసివేయుచున్నవి. తమకు సరఫరాకావలసిన మాదిరి సరకుల తీరును వినియోగదారులు నిర్ణయించుటలేదు. అందుకు మారుగా, ఉత్పత్తిదారులు తాముచేసిన సరకునంతను విచక్షణాశూన్యలగు ప్రజలమీద పడవేయుచున్నారు. కాన మనము మెలకువతో వివేకముగలిగి వర్తింప వలసియున్నది.

ఈ తరము వారినెత్తిన బడవేయబడిన ప్రపంచ సుగ్రామములు రెండును; ఆధునికసంస్థలయొక్కయు, వ్యవస్థనలయొక్కయు వినాశ

కర నైజమునకు ప్రబల నిదర్శనము లయినవి. స్వభావముచేతనే సార్థకమును, నిర్మాణసమర్థమునై వెలయవలసిన విజ్ఞానశాస్త్రము సయితము కడుపేయమగు నిర్మూలన యంత్రముగ, నింద్యతిర ప్రయోజనములకే వినియోగింపబడు చున్నది. శాశ్వతాహింసాశైలముపై ధీరులై నిలుచుటకు మామగ, మహామేధావులగు శాస్త్రవేత్తలును మానవాభ్యుదయము, ఉత్తమ సంస్కృతియ నెడు సుక్షేత్రములమీద వరదలై పాటుచు కొట్టుకొనిపోవు మృత్యువినాశములనెడు జలప్రవాహము లోని సుడిగుండములందు జిక్కుకొనుచున్నారు. అట్లయ్యుచు వారు నిర్విచారముగా, మేముఉదాసీనులమై వర్తించు చున్నామని వాకొందురు. అదివట్టి ఆత్మవంచన. ఉదాసీనతయచునది యే యెడను నుండజాలదు. మనము నిర్మాణాభిముఖముగ నైనను నడువవలయును. లేదా నిర్మూలనాభి ముఖముగ నైనను నడువవలయును. నేటి శాస్త్ర పరిశోధకులో, ఐచ్ఛికముగా నిర్మూలనభము నవలంబించి యున్నాడు. కావుననే అంతటి బహుళవినాశము ఘటిల్ల నెనది.

దాని వలన మూడిన భౌతికవినాశము చాలగొప్పదే; కాని సంగ్రామముల వలని ఘోరానరములలో నది ఆత్యంతము అల్పాంశమే. అన్నింటను మిక్కిలి శోచనీయాంశమేదన, భవిష్యదభ్యుదయమున కాధార భూతులగు యువక జనప్రాణములు పునరలభ్యముగ నశించెగదా! పులియొకటి మహావిజ్ఞానశాస్త్రజ్ఞుని చంపెననుకొనుడు. అప్పుడుదానికి దొరకినలాభమును, మానవాళికి వాటిలిన నష్టమును పోల్చిచూడుడు. ఆ నరాళనికి లభించినది బహుళః నూట యిరువది పౌనులుతూగు మాంసము, రక్తము ఎముకలు నే, పుష్టిరూపమున శాకాహారమువలన కూడ సమమగు మూల్యమును సమకూర్చి పెట్టవచ్చును; కాని, పులిజిల్లకోశము అందుకు అనుకూలించునదిగా నుండదు. ఇకమానవ సమాజమునకు ఘటిల్లిన నష్టమో, ఇట్లే

మాంసము, ఇంతరక్తము మాత్రమే అనలేము. ఆయాజన్మ కర్మల భిన్నదశలందు వికాసము పొందుచు వచ్చిన, అనేక తరతరాంత రముల సంస్కృతికి ఫలితార్థమగు నుత్తమ విజ్ఞానరాశి! ఈవిజ్ఞాన రాశి ఆ పులికి ప్రయోజనకారి కాదు; మానవకోటికో, పునరలభ్యమైన ఘననిధి. షరమోత్తమమును, అగణితమునై, శాశ్వతాభ్యుదయ కరమునై విలసిల్లు నంశము పరాన్నజీవియగు పులివలన భగ్నమైనది; పులికి చేకూరిన లాభమా, క్షణభంగురమైనదే. చిరతర పారంపర్య క్రమబద్ధమైనది, భావిని వంశపారంపర్యముగ పార్యకాలము వర్ధిల గల విజ్ఞాననిధి విధ్వంసమైపోవ, ఆ నష్టమువలన, కొలదిపాటి రక్తము కొలదిపాటి మాంసము పులియొక్క ఆకలిని కొలది గంటలసేపు మాత్ర) ముపశమింప చేయగల్గినది. అంతే. ఆ శాస్త్రజ్ఞుని యుత్కృష్ట జీవనము, విజ్ఞాన ప్రపంచమై నిరాగ్రాసమర్థమై, ప్రేమమయమై వెలయగలది, ఆఘాతుకమృగమునకును సమముగ ప్రయోజనకారి కాలేదుగదా!

అదేతీరున, ఈ యుద్ధములో బలియైన కోట్లాది మానవుల విధ్వంసనమువలని నష్టమును, మానవోద్యోగరూపమున నింత తరిగెనని లెక్క వేయజాలము. అటువంటి సర్వవినాశంకర కార్యములవలన మానవాభ్యుదయ సంస్కృతుల (గడియారపు) నడకను ఎన్ని శతాబ్దులలో వెనుకకు నెట్టి వేసినటులున్నది.

మఱియు, ఏ యుద్ధాన కృషికుడైనను, వంటకట్టెలకని, తనకు మంచిమంచి పండ్లనిచ్చు అంటుమామిడిచెట్టును నటికి వేయూనా? కాని మానవుడు మూర్ఖుడై తనసంతానమును శతఘ్నుల నోట కట్టా! బలిపెట్టి, గర్వించుచున్నాడు కూడను! హింసను మహిమపఱచు విషమస్తవ ప్రచారము ఎంత పటిష్ఠముగ నున్నదో!

ఈసందర్భమున ప్రస్తావన వశాత్తు, మతవిషయములను, కాగుణ్యాభావమును, హింసా అహింసా చర్చలను నొక ప్రక్క నుంచినను గూడ, పైరీతిని వివక్షించుచో ఆహారమునకై జంతువధలు చేయుటయు, దూష్యమని తేలును. మాంసభక్షకునకు కొంత మాంసము లభించుననుమాట వాస్తవమే. వానికి లభించు పుష్టిని ఇతరవిధముల పూర్తిగావించుకొనుట కవకాశములు గలవు స్వభావసిద్ధమగు జీవన వికాసము భగ్నపడునెడ ప్రకృతిపొందు నష్టమెంతయో చూడుడు. పక్షుల మనోహరరూపములు సమసిపోవును. జీవజంతువుల సహజ ప్రేమ భంగపడుచున్నది. నరజీవనమున అరుదుగా గోచరించునట్టి విచిత్రశక్తుల నివి యెంతగనోమించి యొప్పుచుండునుగదా. మానవునిలోని కల్పనాచాతుర్యముయొక్క శిర్యలును వానితోపాటుగ భ్రష్టమగును. ఇవన్నియు పునః అలభ్యములేగదా? కాబట్టి మాంసాశనము, ఊణభంగురమగు పరాన్నభోజనపరిపోషణజాతికి చెందినదై హింసాకర వినాశహేతువగుచున్న దనవలయును. ఇట్టి తిండిపోతులను ప్రకృతిలో ట్టుద్రాటిక్షుద్రము ! ఇసుమంతేనియు నిది మానసియము కాజాలదుగదా !

మానవుని కల్పనాచాతుర్యమును ప్రత్యేకముగ దృష్టిలో నిడుకొని పరిపోషణ పంచకమునకు ఈ జీవనరీతుల ననువర్తింపజేసి చూతముగాక.

పరాన్నపరిపోషణము — అనుకరణ ధామముగా పరిణమించును.

స్వేయపరిపోషణము—పరావలంబన ధామముగా పరిణమించును.

సాహసపరిపోషణము—భౌతికసృష్టి ధామముగా పరిణమించును.

సమూహపరిపోషణము—సాంఘికాచార ధామముగా పరిణ

మించును.

సేవాపరిపోషణము—దివ్యధామముగా పరిణమించును.

అనుకరణధామము : ఈవర్గమున జేరునరులు, తా మితరుల కేలాటి యుపకృతిని చేకూర్చుకుండ, తమ అనుకరణ శీలము మూలమున ఇతరులు సృష్టిగావించు వానిలో తమ కలవియగు దాని నెల్ల సంగ్రహింతురు. వారి జీవనలక్ష్యము ప్రధానముగా స్వార్థప్రేమ. సులభతమ మార్గమున స్వీయసౌఖ్యమును సాధించుకొన జూతురు. పర్యవసానమునకు వారన్యుల జీవనముపై నాధారపడి బ్రతుకుదురు, వారిది పరచింతా శూన్యమగు ఉచితమాత్రము; వెన్నెలకు వాడి పోవుదురు. జీవచ్ఛవాకృతి నుందురు. ఇక వారియందు ప్రతిభయే మేని కలదందుమా, అదిపరజన సామర్థ్యముయొక్క ప్రతిబింబ మన దగును. వారిస్వీయ వ్యక్తిత్వమెయ్యెడను కానరాదు. వారివలన ప్రత్యేకముగా సేర్వగలదేమియు నుండదు. వారు సంకరజాతి జీవియగు కంచరగాడిదను బోలువారు. అది వారిదోషము కాకపోవచ్చును. కంచరగాడిద సంతానసృష్టికి పనికిరాదు; గొడ్డుమోతుజీవితన బోలువానినేని కల్పనచేయ జాలదు సంతానమనునది లేకుండ జీవించిచచ్చును. అదేవిధముగా, అనుకరణ శీలరందు కల్పనా చాతుర్యము గోచరింపదు. ఏ కొంచెముగనో యున్నను అది నిచ్చాణావస్థలోనే పడియుండును. అది ప్రకాశమునకు వచ్చుటకుగాని, పరిణతి పొందుటకుగాని అవకాశములు శూన్యము. అటువంటి వారి పరిసరదశలను మూర్ఖుచేసినయెడల, సమాజముయొక్క సామాన్య భివృద్ధికి వారొకింత సాయపడుట సంభవముకా నోపుకేమొ. కాని వారు నిరర్థకులయ్యే పడియుండ, అట్టిమూకవలన సంఘమునకు తప్పక నష్టమేవాటిలు ననవలయును. ఉత్పత్తియనునది చేయుకుండ ఉన్నదానిని వారు తిని వేయుదురు. వారి జీవితములందు శిల్పశోభయే మాత్రము గోచరింపదు. అచ్చుకూటముల నుండి, రంగులతోడి

యండచందములు లేకుండ, తెలుపు నలుపు ధాతులతో ముద్రించి పడవేయబడు బొమ్మల తీరున వాళిండురు.

ఈ శతాబ్దారంభ కాలమున, పాశ్చాత్యుల నుండి ప్రత్యేయంశ మును అనుకరింపసాగిన జపానీయులు ఈ వర్గములోనివారే. వారు తమ సమీపవాసులగు చీనావారితోడను, భారతీయులతోడను సంస్కర్మము కలిగి జీవించిన కాలమునాటి శాశ్వతపరిపోషణము నుండి తొలగి అనుకరణధామమున బడిపోయిరి. చీనాలోనికిని, మంచూరి యాలోనికిని, వారుగావించిన దాడులను గమనించిన యెడల, వారని వార్యముగా పరాన్నపరిపోషణ విధానములోనికి జారిపోయిరనినేడు స్పష్టముగా తెలియగలము. అహింసాధర్మగాములగుట మానివేసి, హింసను విధ్వంసనమును తమ ధామమున ప్రతిష్ఠించుకొనిరి.

మనదేశములోని మనమిత్రుల నేకులు, ముఖ్యముగా భారతీయ క్రైస్తవులు ఈవర్గమున చేరుదురు. (నే నేసంఘపువాడనో, ఆసంఘము గురించి బ్రజ్జాభిమానపీడితుడ నగుచు వ్రాయుచున్నాడను.) తమ మాతృభాషను సయితము పోనాడుకొని, అంగ్లభాషా వ్యామోహమున జిక్కుకొనునంతగా, సర్వవిధముల వీరు పాశ్చాత్యుల ననుకరించుచున్నారు. వీరు పాశ్చాత్యులవలె వస్త్రధారణ సేతురు. చేత నగునంతవరకు తమ గృహములను మిషనరీల ఫక్కిని అమర్చుదురు. సంఘదలు గలవారగుచో, పాశ్చాత్యదేశములనుండి దిగుమతియైన తినుబండారపు డబ్బాలను సయితము ఆశ్రయించి తమ ఆహార సందర్భమునను, పరావలంబనము చేయుదురు. వినోదములకొఱకై పాశ్చాత్యుల కులుకులకు ముఱిసిపోయి “గానోప గూహనముల” నం బటగు నాట్యమందిరములను గుఱుపువందెములను మిగుల మక్కువతో ఆశ్రయించుచున్నారు. ఈవర్గమువారిలో పెక్కుండు వివిధ విధ్య

లందును లలితకళలందును పట్టభద్రులై, గర్వముబూనగల్గువారైనను కూడ, బుద్ధివికాసమున వంధ్యత్వమే వారి తలవాతగ నున్నది. దురదృష్టవశాత్తు, నికృష్టపరావలంబనదశ యనందగు నీస్థితికే మన నగరవాసులు పర్యులించుచున్నారు. కాని వారిసంఖ్య అత్యల్పముగనున్నందున నూరటపడగలము. ఈ పతనచర్య ఇంకను వ్యాప్తము కాకుండ నకాలమున నాపుటకై శ్రద్ధ దీసికొందుమేని, ఈ యాచారమును సమూలముగా తొలగింప గలుగుము.

ఆవలంబనదామము:— ఈ వర్గమునకు జెందినవారి ఆదర్శవాక్యము “ఇప్పుడే తినుదము, త్రాగుదము, తందనాలాడుదము. రేపు చత్తుముగదా” అనునది వీరును, అనుకరణధామవర్గమును బోలి, యితరులవలన పరిగ్రహణము చేయుచుండురు. కాని కొంత భేదముండును, వీరితరులు సృష్టిచేసిన వానిలో కొలది మార్పులుచేసి అవలంబింతురు. ఈమార్పులు చేసినంతమాత్రాన, వానిని తమ రచనలని చెప్పకొనజాలునంత విశిష్టత కాన్నించదు.

అన్యులు స్వయముగ కల్పనచేసి దారిచూపినవానిని అవలంబనముచేయ జూచువారికి మంచి నిదర్శనముగా, ఈకాలపు జపాను వారిని చెప్పుకోదగును. వారు ముందుగా పాశ్చాత్యులనుండి గ్రహించినవానిని, తమ దేశస్థితి కనుగుణముగా మార్పుచేసికొనిరి. ఎట్లన పాశ్చాత్యుల అధికోత్సృష్టివిధానమును వీరవలంబించిరి; కాని అలవిగాని పాశ్చాత్యుల కేంద్రీకృత కర్మాగారములను చిన్నచిన్న కట్టరపరిశ్రమాలయములుగవిడదీసిరి. అందందుతయారైన ఆయావస్తుభాగములను ప్రోపుచేసి, యొక కేంద్ర కర్మాగారము నందు పూర్ణవస్తువుగ కూర్పుచేయుదురు. ఒక ఉదాహరణ చూపుడు : ఇంగ్లాండులో బి. యస్. యే. కంపెనీవారి యొక్కొక్క కర్మాగారము

నందును బైసికిస్టుపూర్తి నిర్మాణము జరుగుచున్నది. జపానులోనో కుటీరపరిశ్రమల నేర్పాటుచేసిరి; అచ్చటి పనివారలకు పనిముట్లను మూలపదార్థములను సమకూర్చి పెట్టుదురు. వారిచే వేర్వేరు వస్తు భాగమును సిద్ధము చేయింతురు. కొందఱు చక్రపు ఆకతీగలను, మఱి కొందఱు చక్రవలయములు మొదలగువానిని తయారు చేయుదురు. ఈ విడివిడి భాగములనన్నిటిని కలిపి కూర్చుచేయు కేంద్ర కర్మాగారమునకు వానిని ప్రోగుచేసి తెత్తురు. అక్కడ వానినన్నింటిని వినియోగించి, సిద్ధముగా పనికివచ్చు పూర్తి యంత్రములను తయారు చేయింతురు.

మన దేశములో కొందఱు పురుషులు, అవలంబన ధామము వారంతగా, పాశ్చాత్య ప్రభావమునకు లోనుగాక పోయినను, వస్త్రధారణము మొదలగు వానిలో పాశ్చాత్యుల ఫక్కినవలంబనముచేసి వికృతవేషముల వేయుచున్నారు. ఒక పెద్దమనిషి మెడదగ్గఱ తెఱచి గలకోటును ధరించును. కాని మన వేడిదేశమునందు, చీకాకుగొలుపు బిరుసుమెడ పట్టిని నిరుపయోగమా నసహ్యంపుమెడ ముడిని విడిచి వేయును. లాగుపైకి వేలు 'కుడతాను' తొడుగు

వికృతవలంబనము కొనును. అదిచల్లదనము నొసగగలదు. పాదాలకు 'అక్కుఫర్డు' బూట్లుచాల కర్చుచేటు గావున, తనకుదొరక గల నాటు చెవ్వులనే తొడుగుకొనును. ఇట్టివికారవేషమును గాంచి, నిర్దుష్టముగా పాశ్చాత్యవేషధారణవలంబనముచేయు మఱియొకని కండ్లుమండ వచ్చును. ఐనను పూర్ణపరావలంబుని కన్న వీనికడనే స్వయంనిర్ణయ శక్తి కొంచెము హెచ్చుగ నున్నదనవచ్చును. ఇట్టి

వారియందు కానవచ్చు రసజ్ఞతయు మిలుగుడైనానులపైనినంటించబడు చౌకపాఠబొమ్మకాగితములందు గోచరింపగల కళాసంపదవంటిదే. కాని వారియందు కొంతబుద్ధి సంపదయు నుండును. విచక్షణచేసి యేటుకొనగల శక్తియున్నది. కాని వారియందు సంపూర్ణరచన గావించి చూడగల మారదృష్టిగాని, కళాభిజ్ఞతగాని కొఱవడియుండును. లేదా వారు సోమరితనమునకు లోబడిపోయి అటులచేయరేమో. కావున వారుచేయు అతుకు బొతుకువనులు చిరకాలము సాగజోవు. తమకోర్కెలను సత్వరము ఈడేర్చుకో వలెనను ఆతురపాటు వలన వారు హింసాచరణకును పాల్పడు చుందురు.

ఈ త్తత్తిదారు కల్పనచేయు అందచందములు

భౌతికసృష్టిధామము:—సాహసపరిపోషణ ధర్మము ననుసరించి విచారించునెడల, భౌతికసృష్టి ధామమునందలి ప్రతివ్యక్తియు, తనయిచ్చనే ప్రధానముగఁ జేసికొని తనయిష్టము వచ్చినటుల జీవించుననవలయును. “ఎవనిపచ్చ వానిదే; వెనుకబడినవారు శనిగాని పాలే”. అను శ్లోద్రధర్మానుగాములై యితరుల గోడు పెట్టుకొనరు. వీరు స్వేచ్ఛానుసారము వర్తింపగోరుదురు. వారు విశిష్టములగు స్వీయ

ముకాభావములు కలిగియుండి, వానిని తమ స్వార్థప్రయోజనములకు పయోగించుకొందురు. ప్రతిపురుషుడు తనదైనదిని జీవితచర్యలలో తన యిచ్ఛానుసారము పరిణతి పొందదగునని దాని అర్థము. దురదృష్టవశాత్తు నేటిప్రపంచము వస్తూత్పత్తిదారుల పాపాలక్రింద బడి నలిగిపోవుచున్నది. తమ సరకులు గొనువారి జీవితము లెటుల గడవవలయునో నిర్ణయించు నధికారము వీరిచేతిలో పడినది. కాబట్టి కొనుగోలుదారుడు తన యిష్టము వచ్చినవానిని నిర్ణయించుకొను స్వేచ్ఛకును, వాని రచనాచాతుర్యమునకును అవకాశము లేని కారణమున నవి తుదిని శూన్యములే యగును.

ప్రాస్తుదేశములో సాగసుల వరవల్పు పెట్టువా రుందురు. ఎప్పటికప్పుడేది అలంకారశోభగా గణనగాంచునో వారు నిర్ణయింతురు. వీపులమీద సీతాకోకపురుగు బొమ్మలను పొడిపించుకొని పలువురుచూచి మెచ్చుకొనురీతిని చీటుగ దిరుగాడుట నాగరికసంప్రదాయమని చాటుదురు. ఇంకేమి? కాదనజాలని వెడగుననితలు తండ్రోపతండములుగా వారి శృంగారరచనాశాలలకేగి బాధలకోర్చి వీపులమీద రకరకాల సీతాకోకచిలుక పురుగుల పొడిపించుకొందురు. జంకుగొంతులేక 'రెవీరా' నముద్రతీరములకు ముఱియుచు పర్వుల పెట్టుదును. విలాసగాండ్రు వలపు చూపులతోతమ వంకచూచుచుండ, ఈ యవతులు ధన్యత గన్నటుల దలతురు.

మఱియు, పాశ్చాత్య వస్త్రధారణము, పారిసునగర సారసాకుల సాగసులు ప్రపంచమునకు మార్గదర్శకములైనవి. వీని ననుకరణము చేయు లండను, ఆసాగసులను తమ వ్యాపారలాభములకై వినియోగించుచున్నది. న్యూయార్కు తన ప్రయోజనములకొఱకై వీని నవలంబనముచేసి సౌందర్యప్రమాణరీతుల సంస్థాపించుచుండును.

ఈ ప్రమాణ నిర్ణయము పాశ్చాత్యదేశములందు, వివిధ యోగ దారుల జీవన వైఖరులనుండి స్వతంత్రతరచనాపేక్షను తుడిచిపెట్టినది. లోకసామాన్యమైపోయిన జీవితాచారాలకు భిన్నముగ వర్తించు పట్ల, తమనుజూచి యెవరేమనుకొందురోయని ప్రజలు భయపడుదురు. బాహ్యప్రపంచమున కోర్టులలోను రాజసభలలోను వ్యాపారమందిరాలలోను అవసరాలైన డాంబిక వేషాలు గృహములలోనిసాంసారిక జీవితాలలోనికిని దాడనెకలివచ్చి జొరబడినవి.

పశ్చిమములో సాగసగు పాయసపుగిన్నె పెట్టుకొని, అండాకృతిగల పెద్దగరిటెతో పానీయములు త్రాగుట కొంతకాలము మర్యాదగా గోచరించును. ఆ ఆచారము మరికొన్నేండ్లకు మారిపోవును. అంతట అంచులేని పాయసపు గిన్నె నువయోగించుచు గుండ్రని గరిటెతో నారగించుట సదాచారమగును. తరచుగా నిట్టి మార్పులు గలుగుట వెకిలితనమునకు మూలమగును. ప్రజల వెకిలితనము వర్తకపు వెంపునకు పయోగకరము. పేదవాండ్రు గడియగడియకు పానపాత్రలను గృహోపకరణములను తీసిపారవేయుచు, క్రొత్త క్రొత్త వన్నెచిన్నెలను ఆచారమర్యాదలను అనుసరించలేరు. వారు సభ్యవర్గమునుండి వెలియైపోవలసియుండును. వ్యాపారదృష్టితో చూచునెకల పిత్రాస్త్రముగా ఒకే సామగ్రిని తరతరముల వారు పయోగించుట తగదు. అందువలన, వ్యాపారము సన్నగిలిపోవును. అటులగాక జీవితాచారమర్యాదలు మారుచుండునెడల వ్యాపారమున కెంతేని అభివృద్ధి చేకూరగలదు.

అటువంటి వ్యర్థములను, అర్థహీనములనుగు ఆడంబరమర్యాదల వెంటబడిపోవు ప్రజలు అమాయకముగా బలియైపోవుదురు. సభ్యత్వము గతించుకొనుచుంటిమను భ్రమలలో చిక్కుకొందురు. సాహసవంతులగు వర్తకులు తెలివితేటలతో చమత్కారములగు ప్రకట

నలు చేసి, డాంబికమగు వ్యాపారపు టవసరముల దెచ్చిపెట్టి సగా జముగా అమ్ముడుపోజాలని సరకల కెక్కడలేని గిరాకీని సృష్టిచేయుదురు. ఆరీతి ప్రచారములకు అందచందములకు భ్రమసి, నలిగిపోవు ప్రజలలో, పోనుపోను తామొక హీనజాతివారనెను భావమును తమలో స్వయముగ పెంపొందించుకొందురు. ఆత్మవిశ్వాసమును కోల్పోవుదురు. వారిలోని స్వతంత్రయోచనా సామర్థ్యమునకు అవకాశములులేని కారణమున ఎదుగుబొదుగులు లేని బడుగు జాతిగా మారిపోవుదురు.

బొంబాయి నగరమునకు పోయి, అచ్చటి డాబాయిండ్లను కొన్నింటిని చూచినంతనే, తక్కిన యిండ్లన్నియు నెటులుండునో మీకు తెలిసిపోగలదు. ఎవరింట చూచినను, నవీనమగు ఆచారమునకు నిడర్యనముగా ఒకేమాదిరి మడతకర్చీలు, ఒకేతీరు మడతబల్లలు, మడత మంచాలు, గుండ్రని మేజాలు, వానిపై నమర్చిన గాజుకూజాలు, పింగానీ సరంజాలు కండ్లబడును. వైచిత్ర్య మిసుమంతయు నుండదు. ఎల్లెడల ఒకేతీరు! నూతనభావాలుగాని, నవ్యతర రచనలుగాని సున్న. మృతప్రాయమగు ఏకత్వము. ప్రాచీన స్మశానవాటికకు పోయినను, రకరకములగు సమాధికట్టడములును, వానియందు కళానైపుణ్యమును కొంత గోచరింపగలదు; ఈసరికొత్త బొంబాయి నగరపు డాబాలలో అట్టిదేమియు కనులబడదు. ఇట్టిచోటులలో బ్రతుకు జనులను “జీవించుచున్నా”రందుము. కాని ఈడాబాలను సమాధుల కన్నను జీవరహితములగు స్థలములననలెను. వినియోగదారులకై విక్రయదారుడే యిచ్చట సర్వమును సంసిద్ధము చేసిపెట్టును. సుఖజీవనమును, హాయిని, చేకూర్చిపెట్టు చున్నానని అతడు బీరములు పలుకును. ఆరీతి సుఖభోగములు మానవుని యుత్తమ శక్తులను ప్రమాన్య

డచేసి, యడంచును. ఇక పురోభివృద్ధినున్నయే ! వికాసమా ఆకాశ పుష్పమే !

జీవితమున శృజనలక్షణములు అమరియుండ వలయుననుచో, నిర్జీవప్రదమగు ఏకీకృత ప్రమాణము, అంశము, చంపము, మర్యాద-యుండదగదు.

ప్రతివారు తమ అభిరుచిని వెలువరించుటకు పూర్తిఅవకాశము లుండవలయును. తనయింటి యాకారమును తా నేనిర్ణయించుకొనుట, తన గృహోపకరణములను తాను నిరూపించుకొనుట, అనునవి వ్యక్తిత్వము వికాసము పొందుట కవసరమగును. మానవసమస్యలను సరళపఱచు నెపముతో, అధికోత్పత్తిచేయు పరిశ్రమాధిపతులు, ప్రజాజీవితము నందలి వ్యక్తిత్వమును వ్యక్తిప్రభను వ్యర్థము గావించి, దూరముగ నెట్టివేయు చున్నారు. అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములందు, ఒకరాత్రిలో ఇండ్లను కూర్చుచేసి పెట్టగలరు. తన కొక గృహము కావలయునను వాడు ఇండ్లనుకట్టు వ్యాపారిని ఎలే ట్రిక్కుగంట మ్రోగించి పలుకరించి, తానుకోరు ఇంటి నమోనా (ఏ) రకమో, (బి) రకమో, (సి) రకమో సూచింపుచు, దాని నెచ్చట నిర్మించుటో తెలిపిన చాలును. ఆ సమోనా యింటి కవసర ములగు ద్వారములు, కిటికీలు, తలుపులు అన్నియు వ్యాపారికడ నెన్నడోతయారై సంసిద్ధముగా నుండును. వానినొక కట్టగట్టి లారీలో నెక్కించుచు కావలసినపని ! ఆ మాత్రము వ్యవధిని అంగీకరించిన జాలును. తెల్లవారు నప్పటికే యిల్లు మొలుచుకొని వచ్చును.

జిహ్వకొకరుచి యనుట ఎల్లతెజీగిన నుడియెకదా? ఆయా ప్రజలయొక్క భిన్నభిన్నములగు రుచుల కవసరములగు తినుబండారముల విషయమునను, ఉత్పత్తిదారులు వేజ్యేలు రకముల వానిని

సిద్ధముచేసియుంచి నోరూరజేయు వర్ణనలతోడను భ్రమలు గొలుపు
ధరలతోడను ప్రకటనలు చేయుదురు. వ్యక్తులను సమ్మోహింప
జేయుదురు. మన దేశమున గూడ అంగళ్ళలోను ఇండ్లలోను సయి
తము ఎక్కడనో సిద్ధముచేయగా తెప్పించి, అమర్చిన ఆహారములు
నేడు వెలసినవి. గృహిణుల పాకశాస్త్ర నైపుణ్యమున కాస్కారమే
లేకుండ బోవుచున్నది. ప్రతిగృహసతియు వంట వసులందు తన
నేర్పును గుఱించి గర్వపడుచు చెప్పకొను దినములు గడిచిపోయినవి.
లెక్కకు మీరిన రకరకముల యూరుగాయ డబ్బాలు, పండ్లముర
బ్బాలు, పచ్చళ్ళు, పసివారికి రోగులకు వలయుతిండ్లు ఫ్యాక్రీలలో
సిద్ధముచేయబడి వేలకొలదిమైళ్ళ దూరమునుండి దిగుమతియై, పేరు
చెప్పినతోడ్తోడనే కనులయెదుట ప్రత్యక్షమగు చున్నవి.

నరుడు జీవనసమస్యలగూర్చి యోచనచేయు నగత్యము తరిగిన
కొలది, సమాజముగ వ్యర్థజీవుడై పోవుచుండును. కాబట్టి బుద్ధి
చతురుడును వివేకవంతుడును నగు ఈకాలపు వస్త్రాత్పత్తిదారుడు,
కొనుగోలుదారుని పక్షమున ఆలోచనభాగము నంతను తానె గుత్త
గొనుటచేత నరుని గణ్యతను కుంటువడజేయుచున్నాడు. దయాహృ
దయ యగు తల్లి సయితము తనబిడ్డను స్వయముగ నడచు యత్నము
చేయనిచ్చుచు, కొన్నియెడలపడి గాయములు తగిలించుకొనుటకును
సమ్మతింపక తీరదు. ఆమె తన శిశువెక్కడ పడిపోవునో యని మితి
మీరిన జాగ్రత్తతో సదా తన చేతులలోనే పెట్టుకొని పెంచునెడల
బిడ్డడు నడకలో తూకువ నిలుపుకొను నేర్పును నెన్నడు నెరుంగలేక
ఆజన్మాంతము కుంటిబ్రతుకు బ్రతుకవలసి వచ్చును. ఈనాటి ఉత్పత్తి
దారులు సమాజమునకుచేయు సేవలు ఆతీరున ఫలించుచున్నవి.

మన దేశములో, వేర్వేరు శీతోష్ణసీతులుగల, వేర్వేలు రాష్ట్రము
లందు దైనందినజీవనవీధులలో లెక్కకుమీరినన్ని వైచిత్ర్యము

లేర్పడియున్నది. ఒకేరాష్ట్రమునందు సయితము వివిధవర్ణములవారి యందు వేర్వేరు విశిష్టమర్యాదలు కలవు. కాబట్టి మనము వ్యాపార కూటములవారి జిత్తులలో జిక్కుకొననియెడల వ్యక్తిప్రభావమును వృద్ధిగావించుకొనుటకును ప్రకటించు కొనుటకును అవకాశములు మెండుగా లభింపగలవు. నగరములయు, పట్టణములయు ప్రసక్తి విడిచినచో, పల్లెలందలి జీవనగతులు విశుద్ధముగ నుండగలవు. కాని దురదృష్టవశాత్తు నాగరిక దయ్యము దూరాతిదూర ప్రదేశములందున్న పల్లెలలోనికి సయితము పెద్దపెద్ద అంగలువేసికొనుచు వచ్చి పడుచున్నది. ఐనను బొత్తిగ నిరాశచెందునంతటి దురవస్థ ఇంకను నేర్పడలేదు. కాని యీ మహామారిని అరికట్టుటకై సర్వప్రయత్నములను చేయవలసియున్నది.

సృష్టిధామము బలవర్ధకమై యొప్పునలసినది. కాని, వస్తూత్పత్తి దారుడు సమాజమున కేంద్రస్థాన మాక్రమించుకొని కూర్చుండి, సమస్తమును తలక్రిందుచేయుట మూలమున, ప్రజాజీవనమనెడు గొలుసునందు సృష్టిధామమును దుర్బలతమమగు కడియముగ జేసివేసి నాడు. వినియోగదారుడో, యధారమునకు సమాజమున కొలికి పూసయై యొప్పగావలసినవాడు. నేడు వాని రచనాచాతుర్యము ఫాక్టరీల పెంటకుప్పలక్రింద బడి పూసిపోవుచున్నది. ఇట్టి జీవన విధానము కళాభ్యుదయరచన లుద్భవమగుటకు తోడ్పడజాలదు. ఏ బడి పిల్లవాడైనను తన పుస్తకములతో నతికించుకొని మూడునాళ్ళ ముచ్చటగా చూచుకొనుటకు యోగ్యమగువాటి పిచ్చిబొమ్మల రచనలకు మాత్రము దారితీయగలదు.

తనకేలాటి సరకు కావలయునో నియమించు నధికారము వినియోగదారునుండి జారిపోయినది. వ్యాపారపు నీతిలో వినియోగదారుని అధికారమునకు “ సరఫరానిర్ణయము ” అని ఆర్థికపండితులు

ఘనమగు నేరిడుచున్నారు. కాని సరఫరానుగూర్చి అతడు చేయ
 గల నిరయమే కానరాకుండపోయినది. అతడు నోరెత్తకుండ తన
 ఎదుటబెట్టిన సరకునే దీసికోవలసినవాడైనాడు. వ్యాపారసరళి నేడు
 తలక్రిందై నడచుచున్నది. ఇంగ్లాండులో 'నార్తాండ్లను' నగరము
 నందు గూర్చుండి చెప్పలుకుట్టువాడు భారతదేశములోనో, లేక భూ
 లోకమున నేమూలనో వసించు వినియోగదారునికొకై చెప్పలను
 తయారుచేసి పంపుచున్నాడు. వినియోగదారుడు తన పాదములకు
 సరిపోవు చెప్పలను తానుగ తయారుచేయుచుకొనుటకు వీలులేదు.
 అతడేదో యొకపావులోనికిపోయి, అక్కడ సిద్ధముగా తయారు చేసి
 పెట్టబడియున్న ఏదో యొక పావులోనికిపోయి అక్కడ సిద్ధముగా
 తయారుచేసి పెట్టబడియున్న ఏదెప్పలజతకో సుమారుగా తన పాద
 ములను సరిపెట్టుకోవలసినవాడగుచున్నాడు. పాదరక్షల నిర్మాతల
 అడుపులో నడచుపావులలోని పాదరక్షలకు సరిపడు పాదములు
 చాలినన్ని దొరకని యెడల, పాదరక్షలు తొడుగుకొను అలవాటే
 లేని 'నాటుజనులు' (Natives) గల అవినీనియావంటి దేశమును
 వశముచేసికొని, పాశ్చాత్యుల ఘక్కినిబూటులను తొడుగుకొను
 ఆచారమును ఆదేశీయులకు నేర్పి, వారిని నాగరికులను చేయవలసి
 యుండును. కోరువారి ప్రసక్తి లేకుండ, విరివిగా సరకుల సరఫరా
 చేసిపెట్టుటలో పర్వులువెట్టు ఉత్పత్తి పద్ధతి, ఆధునిక యుద్ధము
 లకును పోరులకును కాలుదువ్వ భారత్వమునకు ఎంతేని మూల
 కారణమగుచున్నది. అస్వాభావికమగు గిరాకీని బలాత్కారముగా
 సృష్టించేయు పద్ధతివలన, హింసాచర్య ప్రబలమై, సర్వానర్థముల దెచ్చి
 పెట్టు ఒడుదుడుకులు కల్పన యగుచున్నవి. హినిని సరిదిద్దు ప్రయ
 త్నమునగలుగు ప్రతీఘాతములవలనను మఱి నూతన హింసాచర్య
 రేకెత్తుచున్నది.

సమాజమున శాశ్వతత్వము, అహింస ప్రచారమువలయుననిన, ఇప్పటి జీవనవిధానము మూర్ఖ వినియోగదారుడు ప్రధానస్థానమాక్రమింపవలయును. వాని పలుకుబడి బలతరము కావలసి యుండును. వినియోగపడు సరకులు స్థానికముగా తయారు కావలయును. అందునను, వీలగునంత వఱకు గ్రామకటీరములందు, వినియోగదారుని కండ్లయెదుట ఆపనిజరుగ వలయును. తయారగు సరకు ఎప్పటి యవసరముల నప్పుడు తీర్చునదిగా నుండ వలయును. అటు వంటిపరిస్థితు లేర్పడినప్పుడు మాత్రమే, వినియోగదారుని ప్రయోజనప్రమాణములకు పాటించు లభించును. వాని వ్యక్తిత్వము ప్రపరకముగాంచును. నరుడు వికాసము నందగలడు. ఈకాలపు ఉత్పత్తి పద్ధతులు, విక్రయవిధానములు 'జీవనము'ను స్తంభింపజేసి, కేవలము 'ఉనికి'గా మార్చివేయు చున్నది. ఈ వాతావరణమున ఊపిరాడక యుంబుగుడువ నగుచున్నది. సృష్టిధామమునకు చెందనగు స్వర్ణతల ప్రజ తమ వ్యక్తిత్వమును ధృవపఱచుకొని, కార్యపరులై యొప్పినగాని, యీదుర్దశ తొలగదు. గుణనిర్ణయాధికారమును గుత్తగొనినధనము ఇప్పుడీధామమును పూర్తిగా నాక్రమించివేసినది. ముందుదానిని నెడలనెట్టవలసి యున్నది. సంస్కృతియేగుణ నిర్ణయముచేయు నాచారముపునఃసృష్టిపితము గావలయును. సామాన్య ప్రజాజీవన పరిస్థితులను సరిదిద్దు అధికారము దానికి సంక్రమింప గావలెను.

సాంఘికాచార ధామము :—ఈ ధామము సమూహపరిరక్షణకు సంబంధించినది. కాబట్టి ప్రతి దశాంతరమునందును గుణనిర్ణయము చేయునది “సామాన్యముగా, సంఘమున కేది ఔచిత్యము? అను సమస్యయేగాని, ఏ ప్రత్యేక వ్యక్తికో లేక ఏ ప్రత్యేక వర్గమునకో లాభదాయకమా యనెడు విచారణకాదు. ధనప్రమాణముల కిందు

ప్రమేయమే లేదని ఇంక చెప్ప నవసరముండదు. దూరదృష్టిప్రయోజనములు సంకుచితదృష్టి ప్రయోజనములను అణచివైచి మాన్యతరములై యొప్పును.

ఇటీవల సాంఘికదృష్ట్యా ఆర్థికప్రయోగములు చాల సాగినవి. “సోవియటు” సాంఘికనీతి నవలంబించిన రష్యాదేశము దీనికి ఉపక్రమణము గావించియున్నది. సాసిస్తులు, నాజీలు వారి ననుసరింప సాగించిరి. శాశ్వతత్వమును అహింసను సాధించుటలో వారు విఫలమైరి. అందుకు మారుగా మానవజాతినే వారు రక్తప్రవాహములలో ముంచి డోల్చిరి. వారు అడ్డత్రోవలబట్టి పోజూచిరి, ప్రతివారు తమ వర్గముకొఱకో లేక జాతికొఱకోమాత్రమే దేవులాసిరి. సమష్టిని అఖలమానవకుటుంబముయొక్క సమస్యలయెడ నుపేక్ష వహించిరి. నోరు లేని అమాయకపు ప్రజాసంఘమునకు “మంచియో, చెడ్డయో, నాదేశము నాకు” అనెడు నినాదముల నేర్పిరి. కావున హింసా వినాశములనెడ నుసిగుండములలో వారు దిగబడినోయిరి.

నానాజాతిసమితి ప్రపంచమునంతటిని తనలో నిముడ్చుకొనినటుల నెంత డంబముగా దొడ్లపేరు పెట్టుకొని యూగులాశినను. ఆ సమితి కార్యక్రమమును నడిపిన కొలదిమంది స్వార్థపరులు తమ పచ్చనే చూచుకొనుచు, తాత్కాలికపు హ్రస్వదృష్టిని బూని సంకుచితమా ఆర్థికవిధానము నవలంబించినారు. అందుమూలమున ఆ సమితియే వ్యర్థమైపోయినది; విశాల మానవజాతికొఱకై అహింసను శాశ్వతత్వమును సాధింపజాలదయ్యెను.

ఏదేని జీవనప్రణాళిక నొకదానిని మనము కూర్చుకొనక తీరదు. ఇందు విజయము సాధింపనుంటిమా, మనము కూర్చుకొను ప్రణాళిక యొక్క గమ్యము సార్వజనీనమైనదై, శాశ్వత జీవనసూత్రములకు పూర్తిగా అనుగుణమైనదై యుండవలయును. అది కేంద్రీకృతకర్మా

గారములందు విరివిగా తయారుచేయు సరఫరలను విక్రయించిపెట్టు నుద్దేశ్యముతో, (క్రిందటి అధ్యాయములో మనము తెలిసికొనియున్న విధాన) ఏకీకృత జీవనప్రమాణ పద్ధతులను అన్యుల నెత్తిపై బడవేసి రుద్దుటకు హేతుభూతమగునదిగా నుండదగదు. మఱియు వ్యక్తిమహత్వమును ప్రకటించుకొను సవకాశముల హతము చేయునదిగా నుండరాదు.

మనదేశములో, సాంఘికాచారధామమునకు చెందినవారు కార్య పరులై వర్తింపగల్గు డేత్రము, కడు విశాలమైనది. గ్రామీణుల జీవనము సుఖప్రదము కాగల్గుచీరున, వారి కార్యకలాపములను చక్కనికట్టుదిట్టములలో బెట్టగలవారిసేన యెంతయైనను మనకు అవసరముగా నున్నది. అడవిజంతువులకును ప్రవృత్తి ప్రేరకమును, ఆరోగ్యవర్ధకమును నగు ఆహారము సులభముగనే దొఱకుచున్నది. ఈనాడు మన గ్రామవాసుల గతి అంతకన్నను నికృష్టముగ నున్నది. సాంఘికముగను, ఆర్థికముగను గూడ వారి వర్జిస్థితులు వారి యుద్యమారంభముల నెల్ల హతము చేసివేయునవిగ నున్నవి. స్వయంప్రకాశమునకు సకలావకాశముల నొసగు మానవ జీవనము నిరాఘాటముగ సాగవలసియుండును. అట్టిసితి సంభవమగురీతి జీవితప్రణాళికలను సమకూర్చుకొనుటకై ఈ ధాతువాసులు ప్రధానముగ వ్రాసుకోవలయును.

ప్రణాళికరచనయనగా, దేనిని సాధించుకొంటున్న మనము పాటు పడవలసియుండునో, ఆ ఆదర్శజీవనమును ప్రకటించుటయే. ఆ ఆదర్శము సముచితరీతిని భావన చేయబడునెడల, సమాజమునందలిప్రతి వ్యక్తియొక్క కల్పనా సామర్థ్యమునకును పరిపూర్ణావకాశములు లభింపగలవు. ఏ ఆదర్శమేని సముచితమైనదా? కాదా? యని నిర్ణయించుపట్ల దానియందు మార్పులు చేయుచో ఘట్టిల్లు ఫలితార్థ

ముల ననుసరించి గ్రహింపగల్గుదుము. ప్రకృతి కనుగుణముగా నేగ్న
డిన ఆదర్శమునైనను స్వల్పముగు నొకని జీవితకాలానుభవము నాధా
రము చేసికొని హెచ్చుచేయుటకుగాని తగ్గు చేయుటకుగాని వీలుప
డదు. అట్టి పెడతిరుగుడులు వ్యాధులకు మూలములగును. యుగ
యుగాంతరములనుండి ప్రకృతి యీమానవజీవనధర్మమును . పరిణా
మమునకు దెచ్చియున్నది. మన ఆహారకోశమును బోలు . పరిశోధనా
గారమును అంత సరళముగను ముఖ్యము నంత నిపుణమైనదిగను, ఏ
శాస్త్రవేత్తయు సమర్థి పెట్టుకోజాలడు. మన హృత్స్పిండమునుబోలు
స్వయముగ వ్యవహరింప సమర్థము గలట్టియు, స్వయం నియంతృ
త్వముబూన గలట్టియు విచిత్రజలయంత్రమును ఏశిల్పియు రచన
చేసికో సమర్థుడుకాడు. మననాడీ జాలమునుబోలు నిర్దుష్టమైనవార్తా
ప్రచారకకూటమును, తంతి సహితముగగాని తంతిలేకగాని సృష్టింప
జాలు 'మార్కోని' యెందేనిగలడా? ఈ భౌతిక దేహముయొక్క
గాని మనస్సుయొక్కగాని సామాన్యకార్య కలాపమును కూర్చుచే
యుట మితప్రజ్ఞుడగు నరున కెన్నడును సాధ్యపడదు. కాబట్టి నిస్సా
హాయుడౌ నరుడు తన యిచ్చవచ్చిన తీరున జీవనగతులను మార్చు
జేయగడంగుట మూర్ఖతయే యగును. మానవుడు చేయదగినట్లెల్ల,
ప్రకృతితో సహకరించుచు, ప్రకృతిధర్మగతి నెంతమాత్రము చెదర
గొట్టజూడక కడునేర్పుతో, జాగ్రత్తగా పరిసరములను పరిపోషించుటే
సుదీ! ఈస్థితి, అనగా ఈగమ్యము ప్రకృతిచేతనే సుప్రతిష్ఠితమై యు
న్నది; దానిని పరిశోధించి ప్రకృతి నియమములను సరిగ గ్రహించి,
నేర్పుమొందిదాని ననుగమించుటయే మనుజునికి కర్తవ్యము. ప్రకృతి
ధర్మనిర్ణయములకు భిన్నముగు ప్రవర్తన మిసుమంతయైనను సంఘ
నిర్మాణమును విచ్ఛిన్నము చేయుననుట నిశ్చయము.

శరీరముయొక్క ప్రకృతిస్థితిమైన ఉష్ణమితిని మార్చుటకై చేయబడిన ప్రయత్నము లన్నియు వ్యర్థమగుట జాత రంధ్రమును తెలిసిన విషయమే. ఉష్ణము మామూలునకు చించినా, జ్వరమంకురించును; మామూలునకు తగ్గినా నిస్సత్తువ, శోషకలుగును. అట్లైనను ఇట్లైనను తుదకు మరణము సంభవించును. నరుడు తన యిచ్చానుసారము తీవ్రప్రవృత్తితో పనిచేయుచు, గుండెయొక్క గతికి దానితోలయగూర్చ జాలుట మన చేతగానిపనియే. కొలది పాటి అనుసరణవృత్తి సంభవమగుటయు నిస్సంశయమే. కాని మితిమీరి అట్లుచేయులేము. రక్తనాళములకు హెచ్చు ఒత్తికి కల్పించితిమా అధికచూ రక్తపుపోటు వాటిలి అపాయము కలుగు. ప్రాణహానిరాకుండ, మనము జీవింపగల ప్రమాణమేదియు నూతనముగ కల్పనచేయ జాలము. ఇదేతీరున మన ప్రతిభవసరమునకును పరిమితకలదు. దానిని తీర్చుకొను నప్పుడే, మనుజుశరీరము శ్రేష్టముగ స్వధర్మనిర్వహణము గావించును. మనమే ప్రణాళికను కూర్చినను, దాని ప్రమాణమును నిర్ణయించుకొని, అది ప్రతిమానవునకును నందుబాటుగోనుండు రీతిని సునిశ్చితచర్య దీసికొను నిమిత్తమే ఆ ప్రణాళిక వినియోగపడ వలసియుండును. దురదృష్టవశమున మనము స్వర్ణశునకమునకు పట్టముగట్టి, సింహాసనము నెక్కించితిమి. (మన వ్యాపారమున బంగారు స్త్రరింగులపసకూడ బయటపడియే పోయినది). మనవ్యాపారపు టాలోచనలనన్నింటిని, మానవ వ్యక్తిని మన సున బెట్టుకొని సాగించుటకు మారుగా, డబ్బుననుసరించి సాగించుచుంటిమి.

ఎన్నెన్నియో ప్రణాళికలు రచనచేయు చూసెము. అన్నింటికీని లక్ష్యమొక్కటియే—అధికవస్తూత్పత్తి! ఏ ప్రణాళికకును మానవ ప్రకృతిని ఆధారముగ గ్రహించుటలేదు! ఆ ప్రణాళిక లన్నియు,

చెట్లనుండి పుణికితెచ్చిన పూలను సాగసుగా నమర్చి మేజాబల్లల పైనిబెట్టు గాజుకూజాలవలెనుండుచున్నవి. అవి శృంగారముగ గోచరించుననుట నిర్వివాదమే. మఱియు కొంతసేపు వాని నైసర్గికమగు సువాసనను మనోహరముగ వెదజల్లుటయు యధార్థమే. కాని అవి తల్లిమొక్క నుండి వేటుచేయబడిన వగుటచేత మృత్యువు వానిలో ప్రవేశించియే యుండును. కావున వానివైభవము ఊణభంగురము.

ప్రణాళికల రచించునతడు, అటులగాక, ఆరామపోషకునివలె వర్తింపవలయును. అతడు ముస్ముందుగా నేలను సిద్ధముచేయును. విత్తనములనాటి నీరుపోయును. ఇట్లు తననాళు పనిని పూర్తిచేసి, ప్రక్కకు వైదొలగి చూచుచుండును. మొక్కలే తమ నైజము ననుసరించి, సిద్ధముచేయబడిన నేలనుండి ఆహారమును దీసికొని, ప్రవర్ణనమై, పూజూయును. ముచ్చటగానమర్చబడిన కూజాయెంత సాగసుగా పూలతో నమర్చబడినదైనను, దానికోభ ఊణభంగురమైనదే. దానిలో మరణచిహ్నములు నెలకొనియుండును. మొక్కయో సుస్థిరతరమైనది. వేళ్ళతో ప్రకృతినుండి సారమును సీల్చుకొనగలడు. అది సచేతనమైనది. ఆ మొక్కయొక్క పువ్వులును కొన్ని వాడి రాలిపోవునుగాక; ఐనను మఱల పూలుపూచి, రాలిపోయిన వాని సానము పూరించగలవు.

అదేతీరున ఏ ప్రణాళికయైనను మానవజీవుల ప్రవర్ణనమునకు అనువగు పరిస్థితులను చేకూర్చునదిగా నుండవలెను. కేవలము ప్రకటనలే పరమార్థములుకావు. 'ఫలితార్థమును ముందుగా నిశ్చయించి పెట్టుకొని, పని ప్రారంభించుటయు, ఆ ఫలితార్థము సాధించుకొనకైయే పాటుపడుటయు' అనెడు పద్ధతి ప్రకృతివిధానము కాదు. అట్టి పద్ధతులవలన త్వరితగతిని కొఱిదిలాభమును ప్రాపింపవచ్చును;

కాని, అది సహజాభ్యుదయము కాకపోవుటచేత, అది క్షీణించి పోగ
లదు. ఒక్కొక్కప్పుడు తీరని అనర్థములకును మూలము కానగును;
అటువంటి త్వరితగతి, ముచ్చిబంగాలుపు మెలుపుల బోలి తళతళ
లాడు క్రొవ్వనత్తులచే నలంకృతమైన 'క్రిస్మసు' చెట్టుపోలిక నుం
డును. దానినిండ మృదంగములు, సన్నాయిలు, గుమ్మటములు,
ఇతరములౌ బొమ్మలు, ఇంకను కానుకలుగా నొసగబడిన వస్తుజా
లములం దనుర్బవియుండును. అవి నిజమునకు బహుమానము
లును గావు; అలంకారములును గావు. ఏ విధముగ చూచినను ఆ
వృక్షమునకా యలంకారము లుపయోగకరములని చెప్పి సంతసిం
చుటకు వనికివచ్చునవికావు. 'క్రిస్మసు' తరువనునది సజీవమగు
నొకానొక వృక్షమునుండి నఱికితెచ్చిన కొమ్మయేయైనను, పుడమి
తల్లినుండి వ్రేళ్ళద్వారమున జీవరసముల బీల్చుకొనజాలదుగదా!
దాని ఆకులు, చిగుళ్ళు, కొలదిసేపు తాజాగా గోచరించినను, వడిలి
తలలువేలవేయును. తుదకాకొమ్మ యంతయుయోడి, వంటచెఱకు
తో చేర్చివేయబడును. కృత్రిమమగు పుష్పలతయొక్క నిగనిగల
బదర్శించు ప్రణాళికలగతి యిట్లే యగుచుండును.

సుదృఢ పఱచ బడవలసిన మానవ సమర్థతల యొక్క పూర్ణవికా
సమునకు అనువగు పరిస్థితులును అవకాశములును ప్రణాళికారచనమున
ప్రధానాంశములై యుండును. ప్రతివ్యక్తిని ఆరోగ్యప్రదమును పుష్టి
కరమునగు ఆహారము, వాతావరణపు మార్పులనుండి శరీరమును రక్షిం
చుట కవసరమగు దుస్తులు, తగుపాటి వసతిగల యిల్లు, ఉచితజీవన
మున కనుకూలించునట్టి శారీరక, మానసిక శిక్షణము, ఆరోగ్యమును
గాపాడగల వినిర్మల పరిసరములు, మానవ సంస్కరమునకు వలయు
పూర్తి యవకాశములు, ఆర్థికోత్పత్తి, వినిమయపు వసతులు తప్పక
లభింపవలయును. ప్రణాళికా రసయితల లక్ష్యములందిట్టి వన్నియు

నుండవలయును. వీనికిమించిన విషయములను స్వప్రయత్నముచేసమ కూర్చుకొనునటుల ప్రజలకే ఆ బాధ్యత విడిచివేయదగును. అప్పుడు మాత్రమే ప్రజలకు తమ స్వతంత్రత్వము వినియోగించుకొనుటకు దగిన అవకాశము లభించును ; అప్పుడు వారి జీవితములు, కేవలము ఉనికిమాత్ర మైపోకుండ వారి యిచ్ఛానుసారము కొంత ప్రయోజకరమైనవిగ నొనర్చుకొనుటకు వీలుండును. అందుమూలాన సుస్థిరమగు ఫలితార్థముగా ఒకసంస్కృతి యేర్పడును ; మానవజాతి అభ్యుదయమునకు విస్తృతముగ ప్రోత్సాహము లభింపగలదు.

మానవజీవి యేర్చుకొనిన విధానము తనతోడి జీవుల స్వామ్యములను భంగపఱచనంతవరకు, తన యిష్టమువచ్చిన జీవనవిధానము నేర్చుకొనుచో వాని స్వామ్యముల నెవరును అడ్డుపెట్ట తగదు.

ఒక మానవు డేర్చుకొను విధానము వానితోడి జీవుల స్వామ్యములకు హానికరమైతే కానంతవఱకును, తన యిష్టమువచ్చిన జీవన విధానమును ఏర్చుకొనువాని స్వామ్యమునకు, ఏ జీవిత ప్రణాళికయు అడ్డుతగులరాదు. ఆజీవనప్రణాళిక ప్రతివ్యక్తికిని కనీసము మానవుడుగా తన కవసరమగు దానినెల్ల పొందుటకు నిరాఘాటముగ తోడ్పడునదై యుండవలయును. అవసరములకు మించిన విషయముల సందర్భమున ప్రతివ్యక్తికిని తన విశిష్టప్రతిభను ప్రకటింపగల్గు జీవన ప్రయోజనముల గుఱించి తన స్వీయభావముల ననుసరించుటకుదగిన అవకాశము లభింపవలయును. అట్టి అవకాశము నంగీకరించనంత కఠినముగా నుండునట్టియు, జీవనప్రయోజనములగుర్చిక వ్యక్తిభావములను ప్రకటించుటకుగాని, వాని ననుసరించి వర్తించుటకుగాని, స్వేచ్ఛనంగీకరించనట్టియు ఏజీవనప్రణాళికయైనను, చట్టులానిపోయిన పటాలపు శిక్షణవలె దోషపూరితమై నదే యునందగును. పటాలశిక్ష

ణమువంటి కఠినవిధానము మానవజీవని, వ్యక్తిత్వశూన్యుని చేసివేసి, యేమాత్రపుమార్పు చేసికొనుటకును వసతిలేని యంత్రమందలి పండ్లచక్రముయొక్క స్థితివంటి పారతంత్ర్యదశకు వడవేయును. పుట్టి నదిమొదలు చచ్చుపటకును సంకుచితదృష్టితోడి కఠినశిక్షణము నంది రికించి పట్టుకొను శిక్షణవిధానమునందు ఇతరయోగ్యతలేనిది యు న్నను, లేక అదెంతటిపటిష్ఠమైనదైనను, మానవాభ్యుదయమున కవస రమగు ప్రాథమిక నియమమునకే, అనగా స్వీయవ్యక్తి ప్రభావమును ప్రకటించు స్వామ్యమునకే జేటుతెచ్చునుగాన పూర్తిగా దూష్యమై నదగును.

మన గమ్యము వ్యక్తిత్వ వికాసమై పఱగుటకుమాటుగా ఏపహ లములోనో, ఫ్యాక్టరీలోనో వాంఛితమై యుండురీతిని సమష్టి కార్యని ర్వహణముపట్ల పటాలశిక్షణమునకు ఉచితస్థానమును ప్రయోజన మును నొందును. అటువంటివాని సందర్భమున వ్యక్తియొక్క అభ్యు దయమునకు మించి, అతడు తన తలతోడను చేతితోడను చేయగల పనికి అధికప్రాధాన్యత యుండును. అటువంటి సందర్భములయందు వ్యక్తితన స్వీయ ప్రయోజనములను సమష్టిప్రయోజనములందు అం తర్భూతము చేయవలసియుండును. సమష్టిగమ్యమును మించిన మహ త్ప్రయోజనమేదియు అందు విచారణయోగ్యముకాదు. 'సమష్టి' ప్రయోజనము సాధించుటలో 'వ్యక్తి' ఉపకరణమాత్ర మగును. మనకో, వ్యక్తి ప్రభావవిలసనమే పరమలక్ష్యమై, 'వ్యవస్థ' అను నది ఆ లక్ష్యసాధనకోక అవకాశక్షేత్రమై పఱగుగాన, మన జీవన ప్రణాళికయందు పటాలశిక్షణమునకు తావుండజాలదు.

ఉదాహరణకుచూడు:—చక్క-గ సాకనబడు క్షీరశాలయందు, పశువులను జాగ్రత్తగా మేపుదురు. శ్రద్ధగా సిద్ధముచేసిన దాణా పెట్టుదురు; సకాలమున కొల్తప్రకారము నీరు ఉప్పు వేయుదురు; ఆ

రోగ్యప్రదమగు శాలలో కట్టివేయుదురు; కొంతసేపు యెండలో వ్యాయామముకొనుటకు త్రిప్పుదురు. ఒడలు రుద్దుచు ప్రతి దినము శుభ్రముగ తోముదురు. కాలనిర్ణయము ననుసరించి పాలు పితుకుదురు. కేవలము, పశువులవలె 'ఉనికి' కొరకు బ్రతుకుటకంటె 'జీవింప' కాఁజేయుచు మానవులకు, ఇటువంటి పోషణము అవసరము లేదు. సవ్యముగా పాలింపబడు చెఱసాలయందు 'ఉనికి'కి యోగ్యమగు వసతులన్నియు నమరియుండును. ఖైదీలయొక్క ఆరోగ్యమునకు భంగకరమను కారణముచేత, సకాలమున ఖైదీలు నిద్ర, ఆహారము, విశ్రాంతి, తీసికొననియెడల చెఱసాలనియమముల ననుసరించి నేరముగఁగూడ నెంచబడుచున్నది. ఖైదీల శరీరమునుగూర్చి ఎంతటి శ్రద్ధతీసికొనబడుచున్నదో చూడుడు! ఐనను ఇచ్చానువర్తనమునకును విచిత్రప్రవృత్తికిని అవకాశములు తొలగింపబడు కారణమున అది 'జీవనమే కాజాలదు; కేవలము 'ఉనికి' మాత్రమే! ఇటులనే అన్నివైపులను దాటరాని నిబంధనల నేర్పబడి జీవితమును జైలు బ్రతుకుగ మార్చివేయు ప్రణాళిక యేదియైనను, నిషిద్ధమే. అది మొక్కకు అలవ వంటిదిగ మాత్రము ఉపకరింపవలయును. అక్రమముగ జొరబడివచ్చి మేసిపోవు పశువులనుండి మొక్కను సంరక్షించుటకేర్పడిన అలవ వలె నుపకరించవలయునే గాని, ఆ ప్రణాళికయే ఆటంకముల గల్పించి, గాలి, వెలుతురు ధారాళముగ గానీయక, అడ్డు నిలువడగదు. ఈ ధామవాసులు తమతమ సవ్యరచనా సమర్థతలను తోడిజీవులకు సేవలుచేయుకొరకే అంకితముచేసి, మానవ స్వేచ్ఛాజీవన ప్రణాళికలను నిర్మించు నిమిత్తమై వినియోగము చేయవలసి యుండును.

ఈ ప్రణాళికయొక్క విధానము, ఆచరణక్షేత్రము నెట్లుండునో మాత్రము యిచ్చట విచారించియున్నాము. పై అధ్యాయములో,

సంతృప్తికరమై ఈ ప్రణాళికకు ఆధారముగ నుండదగిన జీవనప్రమాణముల విచారణకు పూనుకొందుముగాక.

దివ్యధామము :—దివ్యధామము సేవాపరిపోషణవర్గమునకు చెందినది. ఇందు విధులకు ప్రధానస్థానము నొసగి, వ్యష్టిస్వామ్యములు వెరుకకు తగ్గుచుండును. విధులే జీవనముపై ని శాసనాధికారము జరుపుచుండును. స్వతంత్రతేచ్చ యనునది నరుని పశ్యంతశను వాని శారీరక స్వార్థచింతలను నియమితమా కొలదిని సముచితమార్గములలో బెట్టినడపును. వాని ప్రయోజన ప్రమాణములు, వానిస్వంతభోగములను గాక, ఇతరులక్షేమమునే హెచ్చుగ పాటించురీతిని తగిన విధానము కూర్చబడి యుండును. ఇటు తాత్కాలికపు వ్యష్టిలాభము వాంఛితార్థముకాదు. కావున, లక్ష్యార్థము సూరమును, సువిశాలమునై గోచరించును.

కాబట్టి యీ ధామములోని వ్యక్తికల్పనా చతురుడై యుండగోరుగాన, ఏదేని సంస్కరణయగాని ప్రణాళికనుగాని సూచించుటకు పూర్వము తన యందలి లోపములను సంఘముయొక్క అవసరములను, విస్పష్టముగా గ్రహించుట ముఖ్యము. కేవలము బుద్ధిచాకచక్యముతో నాడెపించుటగాని, ఆభినందించుటగాని కార్య కుశలత కాజాలదు. అందుకు పరిమిత జ్ఞేత్రమున ప్రయోగములు చేయుకొఱకు అర్హమగు పరిశోధనాగార ముండవలయును. అందు సునిశ్చితమూ ఆచరణోపాయమని తేల్చిన దానిని మాత్రమే వేర్వేలు రకములగు ఆహారపదార్థములతో గిలపిండులనుగాని, తెల్లయెలుకలనుగాని, పావురములు కోతులు మున్నగు వానిని గాని పెంచి, ఆయాజంతువులపైని జరిపిన ప్రయోగముల ఫలితములను గ్రంథ సముచేయును. అపిమ్మట నరజీవులకు సరిపడు ఆహారమునందుండదగిన ఆయోయశముల నతడు నిర్ణయించి తెలుపగల సమర్థుడు

కాగల్గును. అదేతీరున సమస్తమయిన సాంఘిక పరిపోషణ సంస్కరణములందును, క్రొత్తక్రొత్త యూహలను ప్రజలకు గఱపి, పరిశోధనలు గావించు టెంతయు అవసరమగును. కాబట్టి యీ ధామము నందలి వారు ఐచ్ఛికముగా గిసీపందులవలెను శాస్త్రపరిశోధకులవలెను గూడ నుపకరింప వలసియుండురు.

వెనుకటి ధామమువారు ప్రజాసామాన్యము కొఱకై ప్రణాళికారచనల గావించుదురు. కాని ప్రణాళికారచనయను కార్యము బాగుగ పరిశోధించిన నూత్రములపై ఆధారపడి సాగవలయును. ఆవిధముగా దివ్యధామమునకు అనుకూలమగు తేత్రమమర గలదు. “అవసరమనునది నూతనకల్పనలకు తల్లి” అనెడు సామెతగలదు. ఇతరుల యవసరములను మనయందాలోపణ చేసికొని చూడగల్గునెడలను, మఱియు మనయందు కల్పనాసమర్థత నెలకొనియుండునేని, ఆ యవసరముల సమన్వయము పరిష్కారము చేయుట కనుకూలించు విధానములను, సాధనలను సమకూర్ప జాలుదుము. ఈధామమునకు చెందినవ్యక్తి ఇతరుల జీవితములతో ఐక్యానుభూతిబడసి జీవించుటయు, బాధపడుటయు ఘట్టిల్లును. అట్టివాడు తన భావములను తన పరిస్థితులను కంటే ఇతరుల భావములను పరిస్థితులను హెచ్చుగ పాటించి ప్రవర్తించు చుండును. అతడు విలపించువారితో చేరి విలపించును, ఆనందించు వారితో చేరి ఆనందించును. అట్టివాని ప్రయోజన ప్రమాణము విశ్వము నావరించి యుండును. అతనికి స్వంతమగు హక్కులనునవియే స్ఫురింపవు మానవ కోటినంతటిని తన కుటుంబముగ పాటించి, నిస్సాహాయులను దిక్కులేని వారిని రక్షించుచు, పోషించుచు తనజనకత్వమునకు ధన్యత చేకూర్చు కొనును.

శాస్త్రపరిశోధనా చరిత్రయందు, తమ పరిశోధనా ఫలితములను స్వయముగ తమయందు చేసికొనిన ప్రయోగములబట్టి నిర్ణయము

యింతురు. అట్టి ప్రయత్నములు సాగించిన నిదర్శనము లనేకములు కలవు. అనేకులు తమ ప్రాణముల నపాయస్థితిలో జెట్టుకొందురు; అనేకులట్టి కార్యక్రమమున ప్రాణముల పోగొట్టుకొనిరి కూడను. వీరలే ఆత్మార్పణ గావించిన హీనులు; వారి పవిత్ర రక్తధారల తోడనే మానవాభ్యుదయము పరిపాక్షణ గాంచుచున్నది. మన దేశములోని కోటకొలది జనములకు గాలినుండి, వాననుండి తుదాచుకొనుటకై నీడదొరకు టటుండ, తమ దిగంబరత్వమును కప్పి పెట్టుకొనుటకైన తగిన శుభ్రమగు గుడ్డప్రేలికలైనను దొరకుటలేదు. ఆదశంగూర్చి సానుతాపమునంది, వారితోడ నై క్యానుభూతినిపించి, తననుగుణముగ జీవింప గాంక్షించుటవలన నీ, గాంధీజీ కొల్లాయిగుడ్డను మాత్రమే తన పూర్ణ నస్త్రధారణగా నిర్ణయించుకొనుటకు ప్రధాన హేతువయ్యెను.

సాంఘికములును, ఆర్థికములు నగు క్షిప్తసమస్యలతో నిండి యున్న మనదేశమువంటి దేశమునందు, సామాన్యప్రజల దారిద్ర్యమును, బాధలను, ప్రతిబంధకములను తమమీదికి తీసికొని, తమ చుట్టునున్నవారి దుఃఖములను తాము స్వయముగ ననుభవించుచు, వానికి దగిన పరిహారములను గనిపట్ట పూనుకొనునట్టి పురుషవరు లెందఱో కావలసియున్నారు. ఆ యుద్దేశ్యముతోడనే రవీంద్ర తాకూరుగారి శాంతిచింతనము, గాంధీగారి చర్ఛాసంఘము, గ్రామోద్యోగసంఘము నను సంసలబోలు సరజీవన పరిశోధనాగారములు, ఆశ్రమములు మొదలగునవి, నెలకొలుపబడియున్నవి. నిగ్గుతేరినట్టియు బాగుగ పరిశోధించినట్టియు విత్తనములను సిద్ధముచేసి వానిని దేశమునందలి తోటలవారికి సరఫరాచేయుకొఱకు ఆరామకృషికుమ పెంచు నారుమడులవలె ఉపకరించుటకే ఈ ప్రతిష్ఠాపన లేర్పడినవి.

ఈ పరిశోధనక్షేత్రములందు కనిపెట్టబడు పరిహారములు విశాలపు ప్రపంచోపయోగనిమిత్తమై ప్రకటింప బడుచుండును.

ఇట్టి దివ్యధామము ద్వారమున, మానవజాతిని బాధించుచున్న హింసాద్వేషముల పీడలనుండి విడుదలను సాధింపగల్గుదుము. జన సామాన్య జీవనమును నియమబద్ధము చేసి, కట్టుబాటులో నడుపుటకు, వ్యక్తిస్వాతంత్ర్య మునకు సూత్రముపై నాధారపడు వ్యష్టి ప్రయోజనదృష్టి చాలదు. కాని అటుల చేయుటకు స్వాధీనరహితమును నిస్సంగమును మరియు సుదీర్ఘముగను దృష్టియే సమర్థమగును. అట్టివిధాన మేర్పడినపుడు సంఘమందలి ప్రతి వ్యక్తియు, అతడెంతటి అల్పదశలోనివాడైనను కూడ, సమష్టిని ఎల్లటి ఔచ్యము కొఱుకును తనవంతు సహకారముచేయు నవకాశము లుండును. వాని జీవితము వివిధరీతులనుండు పరిస్థితుల సరకుగొనని కేవలానుకరణము కాజాలదు. కొలదిపాటి స్థానికావసరముల కనుగుణముగా మార్పు చేయబడు తృప్తిదావలంబనము కాదు; ఆయావస్తువుల ఉత్పత్తి చేయువారలకు లాభముల చేకూర్చిపెట్టుటకై యెప్పటి కప్పుడు వ్యాప్తిగాంచుచుండు విక్రయక్షేత్రములందలి వ్యాపారమును కాదు; మరియు విశాలతరబాధ్యతలను విస్మరించి, ప్రత్యేకవర్గముల వారి యవసరముల దీర్చునట్టి వ్యవహారమును కాదు. పైరీతిని నిర్మాణము చేయబడిన జీవనప్రణాళిక వ్యక్తులయు, వర్గములయు నవసరముల దీర్చుటేగాక, తోడివారల ఔచ్యమునకు భంగకరముకాని తెరగున, ఎల్లఱ సుఖసౌఖ్యముల చేకూర్చునదిగను, మఱియు వ్యక్తి వికాసము నకును, వ్యక్తిప్రభావమునకును గూడ చక్కని యవకాశ మొసగు నదిగను వెలయగలదు.

అ ధ్యా య ము 11

జీ వ న ప్ర మాణ ము లు

మెనుకటి అధ్యాయమున వివరించిన కారణములబట్టి, దైనందిన ప్రజాజీవనము, వారివారి వ్యక్తిత్వమును ప్రకటించుకొనుట కవకాశ మొగగజాలునదిగను, నియమబద్ధము చేయునదిగను నుండుటెంతయు అవసరము. మనమేమి తిందుమో, మనమేమి ధరింతుమో, మన మేమీరున జీవితముల గడుపుదుమో, మున్నగు విషయము లన్నియు కేవలము మన జీవనసరళికి సంబంధించియుండునవే కావు. అవి మానవకోటియొక్క భావిభాగ్యోదయముపై న గూడ తమ ప్రభావ మును జూపునవై యున్నవి. ఏలయన ప్రతి వ్యక్తియు తానవలం బించు ప్రయోజనదృష్టి ద్వారమున తాను జీవనవికాసమును బడ యుటే గాక, తానవలంబించు జీవనరీతుల ననుసరించి తన వ్యక్తిత్వ మును సముతము ప్రకాశింపజేయుచుండును. అటుల ప్రకటించుటకు, ప్రజలందఱికిని వారివారి లక్ష్యార్థము లుండవలయును; వానిని వా రంటిపట్టుకొని యుండవలయును. ఈ లక్ష్యార్థములు కేవలము భౌతిక దృష్టితో నేర్పరచు కొనినవిగనే యుండవలయును; ప్రతి వ్యక్తియు తనసమర్థతలను వృద్ధిపరచుకొనుటకును, తద్వారా తనవ్యక్తిత్వమును వికసింప జేసికొనుటకును సంపూర్ణమగు అవకాశము లుండవల యును. ఈ లక్ష్యార్థములుగాని లేక జీవనప్రమాణములుగాని కేవల శారీరక భౌతికావసరములకు సంబంధించినవిగా మాత్ర మున్నను, చాలదు. వాని యందనే కాంక్షములు ఇమిడియుండును. ఆయంశము లన్నియు జీవితము కేవలము 'ఉనికి' మాత్రముగ చేసివేయక, ఉన్నతస్థాయికి దీసికొనిపోయి, మహనీయమైన దానిగ చేయ నుపక రించునవిగ నుండవలయును, మానవప్రకృతి నొక స్థాయిలో నిలు

పుట కవసరమగు ఆహారసమస్య సహజముగ వచ్చును; ఉచితమగు వైద్యసాహాయముండవలయును; కేవలము నగ్నశరీరమును కప్పి యుంచుటకేగాక, అందచందముల దృష్టిని తృప్తిపఱచునదగు వస్త్రధారణ మవసరమే. జీవితమును విశాలపఱచి తేజోవంతము చేయు జాలు విద్యకావలయును; ఆవిద్యావిధానము నైజశక్తులను బలపఱచి హృదయమా పనిపాటుల కనుకూలించి, నరు నందలి కల్పనాకౌశలము నకు ప్రోత్సాహోన్నతులచేకూర్చునదిగా నుండవలయును. ఇంతేల? వ్యక్తియొక్కయు, సమష్టియొక్కయు అభ్యుదయమును చేకూర్చు వసతులన్నింటితో నొప్పనదై యుండును.

ఇటువంటి యవసరముల నన్నింటిని తీర్చజాలు జీవనప్రమాణము స్వతస్సిద్ధముగా వ్యక్తిని సంఘమునకును గూడ అంగీకారయోగ్యముగ నుండగలదు. ఏదేనియొక సంకుచిత దృక్పథమునుండి దానిని నిర్ణయించుకొనుటకు వలనుపడదు. ఏలాటి నియమ నిరోధములను లేకుండ, తన యిచ్ఛానుసారము వ్యక్తిని నడవనిచ్చి, అతడు అనుకరణధామములోనో, పరావలంబనధామములోనో చేరిపోవుట నంగీకరించితిమేని, అతడు సమాజాభ్యుదయమున తంతమాత్రమును తోడ్పడబోడు; మఱియు అవకారము చేయగలడు. అతడు భౌతిక సృష్టిధామములో చేరిపోయెనా వాని కల్పనలు ఇతరుల ఔనుమున కడ్డుదగులనగును; సమష్టి అభ్యుదయమునకు అవరోధ మేర్పడదగును. ఒక ఉత్పత్తిదారుని వాని కుతంత్రముల ననుసరించి పోనిచ్చు నెడల, విభ్రాంతి గొలుపు ప్రకటనలతో తనసరకుల నమ్ముకొను యుక్తులపన్నుచు, తన వ్యాపారవృద్ధి కనుకూలించు అందచందాలను, సాగసులను వ్యాపకముచేయును. ఇదిసరిగాదని సమష్టిసమాజమునకే సర్వాధికారమొనగు నెడల, వ్యక్తి పతితుడై నలిగిపోవును; నోరుమెదప

వీలులేని పశువై పోవలసియుండును. నేడుసామాన్యజనునిగతి, కాపిట
లిజము, యింపీరియలిజము, ఫాసిజము, నాజీజము, స్టేటుసోవలిజము -
అనెడు విధానములక్రింద ఫ్యోరమైపోయినది. నేడు ప్రపంచమంతయు
ఉత్పత్తిదారుని కాలిక్రిందవడి నలిగిపోవుచున్నది. ప్రజలు అతడాడు
మనినటుల నాడవలసినదే ; అతడు పాడుమనినటుల పాడవలసినదే !
ఇదంతయు ఎనలేని గందరగోళమును తెచ్చిపెట్టినది. ఈ స్వార్థపరు
లగు ఉత్పత్తిదారులకు నయితము సమష్టిని అంగీకృతముగునేయొక్క
ప్రణాళికయులేదు. వారు దర్శించు జీవనలక్ష్యమునకు త్రోవ, తెన్ను
లేదు. ప్రతిఉత్పత్తిదారుడును తన యాశాతంత్రము ననుసరించి
వరువులువెట్టుచున్నాడు. తత్ఫలితముగ జీవనవిధానమునందు ఏయెడ
నను కలవరమే ; కల్లోలమే !

ప్రజలు 'జీవనప్రమాణముల'ని పేర్కొనునప్పుడు, వారి భావ
మేమో గ్రహించుట కష్టముగ నున్నది తమ మాట సుస్పష్టము
కాకుండుటే వారికి సంతోషము కూడను. కాబట్టి ఒక నిశ్చితార్థము
నకు కట్టుబడకుండ నిర్భయముగా ఈ వదప్రయోగమును గావించుట
వారికి చాలవీలుగా నుండును. 'జీవనప్రమాణము'న నేమిటో, అందలి
యంశములేమిటో యివ్వుడు ప్రతివాడును తన యిచ్ఛానుసారము
భావనచేసికో వచ్చును. ఒకనిదృష్టిలో రేడియోసెట్టు, మోటారు
కారు కేవలము అవసర వస్తువులగును. మరొకనికి రెండు పూటల
అన్నము దొరికిన చాలును; అదివానికి భోగమే ! కాబట్టి మనదేశ
స్థితి ననుసరించి, ఒక నిర్దిష్టప్రమాణమును మనము నిర్ధారణచేసి
కొనుట మనకవసరము. ఈ ప్రమాణమునకు ఆర్థికస్థితి ఆధారమా?
లేక సంస్కృతి ప్రధానమా? లేక సాఘికావసరములా? "నివ్వొ
న్నత" ప్రమాణములన అర్థమేమి? తాకికభోగముల విరివిగ

ననుభవించి తృప్తిచెందుట 'ఉన్నత' ప్రమాణమును, వస్తుసామాగ్రిని చాలమితముగ గలిగియుండుట 'నిమ్మ' ప్రమాణములని చెప్పుకొండమా !

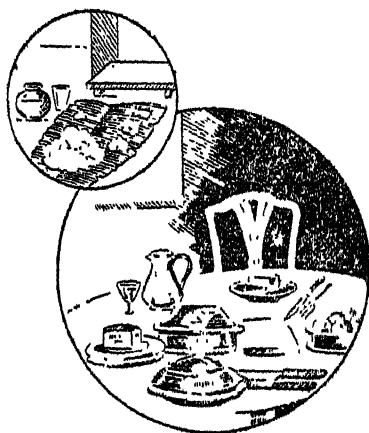
జీవితప్రమాణమును నిర్ణయించుటకు గల వివిధదృక్పథములను, భిన్నభిన్న ప్రయోజన ప్రమాణములను వెనుకటి అధ్యాయములలో విచారించితిమి. సద్యస్కాలమున ఘనముగ నెంచుడబ్బును మాత్ర మాధారముచేసికొని, జీవితముయొక్క మూల్యమును నిర్ణయింప దగదని శాశ్వతత్వమునకును, అహింసా వర్తనమునకును దారితీయు ఆర్థికసామ్రా్యవస్థ కావలయుననుచో, సువిశాలాధారములు గల వివిధజీవితాంశముల సమగ్రవిచారణ నలుపవలసి యుండుననియు గ్రహించితిమి. అటువంటి ఆర్థికవ్యవస్థయందు, డబ్బునకు ప్రాధాన్యత చాలతక్కువ. "మానవ జీవితమున కవసరమగువది తిండి యొక్కటియేకాదు" శరీర మానసాత్మలతోగూడిన పూర్ణవరుని స్వేచ్ఛావిలసనమున కవకాశము నొసగు సర్వమును వాని కవసరమే. ఆ సర్వము చేకూరినప్పుడే వానికి పూర్ణతనిధించిన దందుము.

ఇంగ్లాండునందలి జీవనప్రమాణము చాల ఉన్నతమైన దని సామాన్యముగ చెప్పుకొందురు. అచ్చటి ఆరామాధికారి మిద్దెపైన మూడునాలుగు పడకగదులును, అక్కడనే పాకీదొడ్డి, స్నానాల గదియు అమరియుండు, రెండంతస్తుల 'కటీరము' లో నివసించుచుండవచ్చును. మేడక్రింద కాపురముండు గదియొకటి, భోజనాల గది యొకటి, మఱియు సంభారములగది, బట్టలుతుకుకొను గదియు నుండును. కిటికీ లన్నింటికిని అద్దాలమడతలుపులు, వానిపై తెరలు, మూతలు నుండును. తలుపులమీద పెద్దతెరలు వ్రేలాడుచుండి గొల్లిదుమారములను చొరనీయుకుండును. నేలమీద తివాచీలు

పఱతురు. గోడలకు సాగనగు కాగితము లంటింతురు. ప్రతి గది లోను సరళమును, చౌకగా దొఱవనదియు నైనను అనువగు సామగ్రి చాలినంత అమర్చబడి యుండును. ఉదాహరణకు భోజనాగారములో ఒక భోజనపుబల్ల దానిచుట్టు చేతులులేని కురిచీలు, చూపుటద్దము పెట్టిన ప్రక్కబల్ల యొకటి సాగనగు ఆచ్ఛాదనము, కత్తులు, గరిటెలు, అమర్తురు. ఆత్మాడంబరము లేకున్నను, భోజనపు బల్లపైన సమపాయములన్నియు చేకురునట్లుగిన్నెలు, పళ్ళెరములు, ముళ్ళగరిటెలు, సాదాగరిటెలు రకరకముల సూపములు, చేపలు మాంసము, మిఠాయి, పండ్లు మున్నగువానిని నారగించుట కవసరమగు నుపకరణముల నెల్ల సమర్పింపెట్టి యుంతును. ఒకరీతి తినుబండారమును భుజించుట కుపయోగపడు ఉపకరణములతో, వేటొకరీతి తినుబండారమును భుజించుట అక్కడ సదాచారముగాదు. చేపల కుపయోగించు ముళ్ళగరిటె, కత్తి, యొకరకముగాను, మాంసము తీసికొనుట కుపయోగించు ముళ్ళగరిటె, కత్తి వేటొక రకముగాను, ఇంకొకతీరు భోజ్యమున కుపయోగించునవి యింకను భిన్నమయినవి గాను నుండుటాచారము. ఒక పురుషుడు భోజనమునకు కూర్చుండి లేచిన పిమ్మట ఏబది యుపకరణములను కడుగవలసి వచ్చును. అక్కడ ఆచారముగా నంగీకారముబడనిన “ఉన్నత” జీవనమర్యాద సాధారణముగా నిట్లుండును.

భారతదేశములో, యథార్థమగు సభ్యపురుషు డొకడు, కోట్లాది ప్రజల బాగోగులకు బాధ్యుడగు నొక సంస్థానపు దివానో లేక ప్రధానామాత్యుడో యగుగాక, వాని గృహము పెద్ద రాజప్రాసాదముం బోలునదైనను, అందలి సామగ్రి కొలదిపాటిగా నుండును. వాని అతిథిశాల చలువరాళ్ళతో పఱచబడియుండవచ్చును. లేదా చిత్రవర్ణ సంశోభితమైన శిలాఫలకములతోడనో లేక ఇటికల

తోడనో పఱచబడి, కడిగి శుభ్రము చేయుటకు అనుసూలముగా నుండును. సామాన్యముగా దుమ్ము దుసూరము వేరుకొనుటకు తివాచీలుండవు. ఆ దివాను పాదరక్షలులేని కాళ్ళతో స్వగృహమున దిరుగాడును; దక్షిణ దేశమున నెండరెండొక్క ఘనపురుషు లిటులనే చరింతురు.

మన దివాను నేలపెసఱచిన అననముమీద కూర్చుండి, యేయరటి యాగులొనో భోజన పదార్థములు వచ్చించగా చేతితో దీసికొని తినును. ముగ్గురిటెలు సాదాగరిటెలు చేతబట్టు కళ నతడు కేర్చియుండకపోవచ్చును, ఆ నేర్పును అసాదారణమా కళయే యందురు కొందరు. ఆ ఆచారసూత్రములు సామాన్య

రెండుతీరుల భోజనపు టాచారములు జనులకొఱ కేర్పడినవి కావు. మన దేశపు సభ్యపురుషుడు తనకు ప్రకృతి యొసగిన ప్రవృత్తులు ఉపయోగించుకొనును; భోజనానంతరము విస్తరము కడుగవలసిన పని యుండదు; దాని నావల పాఱవేయుదురు. ఏ మేకయో దానిని దివివేసి, యజమానికి శుభముగు పాలనిచ్చును. ఆయన తన హస్తమును మాలిము కడిగికొనవలసి యుండును. పాశ్చాత్యాచారమున కిది భిన్నమైనదని తెలుపుకొఱకై దీనిని “నిమ్న” జీవనప్రమాణ మనడగునేమో.

ఇటుల “నిమ్న” “ఉన్నత” అను శబ్దముల ప్రయోగించుట సమంజసమగునా? కృత్రిమముగా కల్పనచేసిన అవసరములను,

అత్యధికముగా పెంచిన సామగ్రిని ప్రమాణముగ నెంచునెడల, ఈ శబ్దముల ప్రయోగమునకు అర్థముండనగును. కాని మరము భిన్నమగు భావమును వహించి చూడనెంచితిమేని, నరునం దంతచూత మైయున్న మహోన్నతశక్తులను ప్రకాశమునకు తెచ్చుటే వాంఛితార్థ మనుకొందుమేని, మన దిచాను జీవనము 'ఉన్నత' ప్రమాణము ననుసరించునదనియు, బ్రిటిషు ఆరామాధిపతి జీవనము " నిమ్న " ప్రమాణము గలదనియు చెప్పవలసియుండును. కాని, సార్థకములగు విషయముల గమనించు ప్రమాణముల ననుసరించు నెడల, ' ఉన్నతము ' ' నిమ్నము ' అను పదములకన్న ' సంకీర్ణము ' ' సరళము ' నను పదముల ప్రయోగించు తెంతయు సమంజసముగ నుండును. అప్పుడు దివాను జీవనప్రమాణము ' సరళ ' మయ్యు ' ఉన్నత ' మైనదనియు, బ్రిటిషు ఆరామాధిపతి జీవనప్రమాణము ' సంకీర్ణ ' మయ్యును ' నిమ్న ' మనియు చెప్పవలసి యుండును. వస్తూత్పత్తి దారుల విక్రయక్షేత్రములకు ఆధారమగు ' సంకీర్ణ ' ప్రమాణము నెడగల అభిమానము ననుసరించి ఇప్పుడు వాడుకలో నున్న (నిమ్న ఉన్నత) శబ్దములు ప్రశ్నకముగా కల్పింపబడెనని తోచుచున్నది. ' సంకీర్ణ ' మని తమ ప్రమాణమునకు పేరిడుదుమన ఎవరు సమ్మతింపగలరు ?

' సంకీర్ణ ' ప్రమాణము తన నాశ్రయించు నతనిని కష్టజీవిని చేసి వేయును. బ్రిటిషు ఆరామాధిపుని భార్య, పరిశుభ్రజీవనము గడుప నెంచునెడల, ప్రొద్దున మొదలు రాత్రివఱకు * ' వ్యాక్యూమ్ క్లీనరు ' తో తివాచీలను దులుపుచునో, కిటికీ అద్దములకు మెటుగులిడుచునో, ధైర్య గుడ్డలను, పక్కలమీదను, మేజాలమీదను, పఱచు గుడ్డలను ఉడుకు

* ఒకకేలి దుమ్ము దులుపు చేయంత్రము.

చునో, గిన్నెలను వచ్చేములను కడుగుచునో, వంటపాత్రలను తోముచునో, అంగడి బేరములు వంటపనులు సవరించుకొనుచునో, బండచాకిరిలో సదా మునిగియుండవలసినదే. ఒక్క ముళ్ళగరిటెనైనను సరిగా తోముటకు వలయునంతకాలమును, శ్రమయు ఎవరిచేతులను వారు కడుగుకొనుటకు అవసరములు కావు. ఇటువంటి 'సంక్షీర్ణ' జీవనప్రమాణములు వెలయు దేశములందు, స్త్రీలు బిడలపీడ తప్పించుకో నాతురపడుట యబ్బురమా? ఆలాటి దేశములలో "శిశువులకు శ్వాసములకు నిందు తావులేదు" అనెడు ప్రకటనలు గల బల్లలు ఎల్లెడల కండ్లబడుచుండును. దినమెల్ల తీరికలేని కార్యక్రమము మాతృధర్మము నింకను భారముచేసివేయగలదు. వారి 'సంక్షీర్ణ' ప్రమాణావలంబనము, వారు వారుపాటించు ప్రయోజనప్రమాణములను బయటపెట్టుచుండును. ప్రచారములు, ప్రకటనలు, అందాల కల్పనలు మొదలగు వివిధోపాయములను, తమ కందుబాటులో నున్నంతవఱకు, వారు ప్రయోగింతురు. గృహిణు లిటువంటి జీవనగతుల నవలంబించి, తమ నభిమానించు కొనుగోలుదారులొనటుల, వస్తూత్పత్తిదారులు ఎన్నేని ప్రబల ప్రేరేపణలను కల్పింపగల్గుచున్నారు. సుంతయు లాభములేని అవసరములకు దాసులగావించి పడవేయుచున్నారు. ఈలాటి వలలలో పడకుండు మనము జాగ్రత్త పడవలసి యుండును. అట్టి వానివలన చేకూరు సత్ఫలమేమియు నుండదు. అవివృథాగా అల్పస్వల్ప కార్యకలాపముతో మన సమయమునంతను నింపి వమ్ముచేయును. అవి మన జీవన చర్యనుబండచాకిరిగ మార్చివేయ గలవు.

శ్రమనివారణోపాయములనుచు ప్రవేశపెట్టి, వానివలన గృహిణులకు చాలతీరిక, సుఖము లభించునను భ్రమలుపెట్టి, స్వార్థపరులేమోమో ప్రచారములు చేయుదురు. మానవ శ్రమను తొలగింతు.

మనకు మిమలో నొకయంత్రమును నెమ్మదిగ ప్రవేశపెట్టుదురు. తోడ్కోడనే, వేటాకపన్నుగడ వచ్చిపైపడును. ఆమొదటి పన్నాగ మువలన ఆదాచేసికో గలిగిన కొలదిపాటి ధనమును, కాలమును రెండవపన్నుగడ వచ్చివారించి వేయును. అప్పటి గృహిణీజీవనము పూర్వదశయందు కంటె రెండవదశాంతరమున హెచ్చులనర్థకరమై పోవును.

నిదర్శనమునకై మనమిత్రుడు బిటిషు ఆరామాధిపుని భార్యస్థితి నే విచారితము. పూర్వపు జంపుకాణాలు మనుష్యులే కష్టపడి, ఉతికి, బాగుచేసి కొనుటకు తగియుండేవి. “వ్యాకూఝముక్లీనరు” యంత్రములు వేలసిన పిమ్మట ప్రత్యేకముగా మానవశ్రమ అవసరము లేకుండ పోయినది. ఒక సంచార విక్రయదారుడు ఆరామాధిపతి భార్యనిదర్శనమునకు వచ్చుచు. తాను విక్రయింపనున్న ‘వ్యాకూఝముక్లీనరు’యొక్క అత్యద్భుత ప్రయోజనముల గూర్చి భద్రాజువలె పొగడ్డల సాగించును. తివాచీలు శుభ్రపఱచుట వంటిభారపు వని చేయుటకు సేవకులపెట్టుకొను అవసరము గడచిపోయిన దనును. ఆమె సంవత్సరమున కెంతసొమ్ము నాదాచేయ వచ్చునో, పొదుపు నాశించు నాగృహిణికి గణితమువేసి చూపును. షాతీయు ఆమె జీవితకాలములో నెంతపొదుపు చేసికోవచ్చునో వివరించును. ఇంకను వడ్డీకింద యీలాభమునకెంత చేర్చవచ్చునో నచ్చ చెప్పును. విక్రయదారుడు ప్రయోగించు నీప్రయోజనముల కంతకు ఫలముగా ఆగృహిణి ఒక ‘వ్యాకూఝముక్లీనరు’ను కొనును. అందుమూలమున సంవత్సరము నకు కొన్ని పిల్లింగులదాయ మామెకు చేకూరగలదు. ‘శ్రమ నివారకయంత్రము’ని పేరేగాని, ‘వ్యాకూఝముక్లీనరు’తోడి పనంతయు ఆమెయేచేయవలసి వచ్చును. కొలదికాలము పిమ్మట ఆ సంచార విక్రయదారుడు మఱిల దర్శన మిచ్చును. ఆమెయొద్ద కొన్నిపేనుల

ఆదాయము చేరియుండును. ఈసారి తాను కొత్తగా కనిపెట్టిన యింకొక యంత్రము దెచ్చును. గిన్నెలను కడుగు ఆ చిత్రసాధనమును అమ్మహువును ఆ యంత్రవటిమచు అతిశయోక్తులతో వర్ణించును. ఆగృహిణి కూడ బెట్టి కొనడబ్బు వానికీయదేలిన సొమ్మునకు తక్కువై యుండును. అప్పుడత డెంతయో బౌదార్థమును, సానుభూతిని ప్రకటించుచు, వాయిదాలవారీగా సొమ్ము చెల్లించే విధానమును దెలుపును. ఈ అరువుకొనుగోలుపద్ధతి, ఆమెకునచ్చును. అంతట నామె వెంటనే చెల్లించగల సొమ్మునంతటిని చెల్లించును. అతడా యంత్రమును వాడుకొనుచుండు మనియిచ్చి వేసిపోవును. ఐదేళ్ల, ఆరేళ్ల, సంవత్సరపు వాయిదాల పద్ధతిని, ఆయంత్రపు అద్దెకింద ఆమె సొమ్ము చెల్లించుచుండ వలయును. పిమ్మట ఆయంత్రము ఆమె స్వంతమై పోగలదు. ఇట్లొకటి వర్తకుని ప్రజోభిముల వలలో పడిపోవును. తాను మంచిదేన్నదో నిలువ చేసికోగల డబ్బును గిన్నెలకడుగు యంత్రముకొంతై తాకట్టు పెట్టివేసినది. ఏ ముసలమ్మయోవచ్చి, బహుశః, దినమున కొక యరగంట, సాహాయ్యముచేసి పోవు అవసరము ఆమెకు తీరిపోయినది. యీ తీరుగా వారానికి రెండు పిల్లింగుల ఆదాయము లభింపనగును. కాని, ఆయంత్రముతో స్వయముగా పనిచేయు నవసరము ఆమెపై బడినదే! మఱియు 'వ్యాకూముక్తి'నకు 'కు'గాని, గిన్నెల కడుగు యంత్రమునకుగాని, కొంచెము మరమ్మత్తు కావలసినయెడల దానిని శరిచేయు నిమిత్తమామె సంచారశిల్పికి కబురు చేయవలసి యుండును. అతడు వచ్చి తాను వినియోగించు కాలమునకై కొంత డబ్బుతీసికొని, ఆయంత్రమును కొంత నవరించి పోవును. ఈ విధముగా మానవశ్రమను తొలగించు యంత్రముల వాడుకచే ఆదా చేసిన కాలము, సొమ్ము రెండును ఉత్పత్తిదారుని మూలముననే

వ్యయమైపోవుచుండును. సాపమా ఆరామాధిపతి భార్య తనకు సాయమువడుచు వచ్చిన తోడిమానవుల శ్రమను తొలగించుకొని, తానే గాడిదవలె శ్రమపడవలసి వచ్చినది. యంత్రరూప సేవకులను సంబాళించుటకిప్పుడు హెచ్చుశ్రమ అవసరమయినది. తనకు దొరికి పోయినదని యువ్వెళ్లరిన విశ్రాంతి మాయమైపోయినది. అంతయు భ్రమయని తేలినది. ఆమె యేమి ఆదాచేసికొనినను, మఱొకటే దేని “శ్రమనివారకయంత్రము” వచ్చి హరించివేయును. ఆమెకు వాస్తవముగ లభించిన లాభము సున్న. ఆమెకేదేని వచ్చి యెంతి గెనా? అది గురుతరమగు కార్యభారమే. తనయంత్రములను స్వయముగ వాడుకచేయు బాధ్యత పైబడినది. ఇక్కడనుండి తరిమివేయబడిన మానవశ్రమ నిర్వ్యాపారమున ఉత్పత్తిదారుల కర్మాగారపు ద్వారమునొద్దజేరి, తుదిని “అన్నమో, రామచంద్రా!” “ఉద్యోగమో, రామచంద్రా!” అను నినాదములు చేయుట పరిణామము దాల్చును. ఈ కథాలాపమును ముందుముందింక విచారితముగాక!

మన ఆరామాధిపతి భార్యయొక్క జీవనప్రమాణము మారి, ఆమెయొక్క శ్రేష్ఠతరశక్తిరాశి స్వేచ్ఛగా వివియోగపడుట కవకాశము లామెకు లభించెనగలమా? ఈసంకీర్ణ జీవనప్రమాణమూమెయొక్కయూహాపోహలకు హెచ్చువసతుల కల్పించెననియందుమా? లేదు. అందుకుమారుగా, ప్రతిపనియు స్వయముగ, అన్యుల సాహాయ్యములేకుండ, ఆమెయే చేసికోవలసి వచ్చిన కారణమున, ఏదేని ప్రతికన్దనను జరుపుకొనుటకు తీరుబాటులేకుండ బోయినది. రేయింబవళ్ళామె బండచాకిరి చేసికోవలసి వచ్చినది. ఇదంతయు దేని కొఱుకు? వాస్తవికజీవితానుభవమును ప్రసాదించు కర్మ ఇసుమం తేని లేకుండనే, ఆమె సమయమంతయు గరిపోవుచున్నదే! ఈ బ్రతు

కునకు 'యవార్ధజీవన' మని యర్థము చెప్పగలనూ! కేవలపు
'టునికీ' కంటెను నికృష్టమైనదేయిది !

సరళజీవనమో దీనికి భిన్నమైనదైనను "ఉన్నత" మైనదన
వచ్చును. మానవ జీవనమునందలి యుత్తమ లక్షణములన్నియు
అందు నెలకొనియుండును. బహుశః అన్యులచే నిర్ణయింపబడినబాట
లలో నడువజేసి, వ్యక్తిత్వము మారణముచేయు 'సంకీర్ణ' జీవనము
కన్న శ్రేష్ఠతరమనియే చెప్పవచ్చును.

భోజనసందర్భమే విచారితము. ఏ ఆహారమైనను పాశ్చాత్య
పద్ధతిని తీసికొనినను భారతీయపద్ధతిని తీసికొనినను పుష్టి నొసగుటలో
భేదముండదు. భారతీయపద్ధతి చౌక. మరియు పరిశుభ్రమైనది. వడ్డన
చేయుటలో కథావిన్యాసమున కవకాశము గలదు. తాజా పచ్చని
విస్తరిలో వడ్డనచేయుటను మించిన రమ్యమగు దృశ్యమేది యుండ
గలదు? ధనశ్రేష్ఠుల వేన్ననుబోలు అన్నము లేక రొట్టె, పసుపునన్నె
పప్పు, తెల్లని పెరుగు, ఎఱ్ఱని పచ్చడి, ఊదారంగు ఊరుగాయ,
మఱియు రంగురంగులకాయగూరలు, ఎఱ్ఱని రామ ములగలు, ఇల్లె
న్నియో చూడ ముచ్చట గొలుపును. భోజనము ముగిసిన పిమ్మట
విస్తళ్ళు ఎత్తివేయుదురు. నేలను చక్కగ కడుగుదురు. విందార
గించువారో వ్రేళ్ళతో భుజించి, అనంతరము పండ్లు తోముకుందురు.
నోట పుక్కిలించి కడుగుకొందురు. ఇదెంతయో హృద్యమును, ఆరో
గ్యప్రదమునగు నాచారము. కాని ఇట్టి చక్కని ఆచారమును విస
ర్జించి కొందరు ముళ్ళగరిటెలను, చంచాలను వాడసాగినారు. ఈ
యాచారావలంబులం గాంచును. తమ వ్రేళ్ళకొనలను సొగసుగా
నీటిపళ్ళెరములో ముంచి, పెదవులను మాత్రము తడిచేసి, తుండు
గుడ్డతో తుడిచికొందురు. అదే చాలవిశేషము. ఈ 'సంకీర్ణ' ఆచారమును
అవలంబించువారి ఘనతగాని, యోగ్యతగాని చెప్ప

న్నదో తెలియదు. సంకీర్ణజీవనమర్యాదలు హెచ్చు వ్యయకారణములేగాని, అందుకు దగిన ఆరోగ్యలాభముగాని, కళావిశేషముగాని లభింపవు. కాబట్టి లోగడ తెలిపినటులపాశ్చాత్య మర్యాదను, 'సంకీర్ణ' మనియు, మన మర్యాదను 'సరళ' మనియు వర్ణించుట, వానిని 'ఉన్నతము' 'నిమ్నము' అని వర్ణించుటకంటే మిగుల సమంజసముగా నుండును.

గుణభేదమును గుర్తించుచో, ఒకే ప్రమాణమునందే 'ఉన్నతము' 'నిమ్నము' అని చెప్పికోదగిన జీవనప్రమాణములు గోచరించగలవు. ముతక బట్టలను కట్టుకొని తృప్తుడగువానికంటే, సన్నని ధోవతిని ధరించు పురుషుడు 'ఉన్నత' ప్రమాణము నవలంబించువాడనదగును. మఱియు పాశ్చాత్యుల అందాలు ననుసరించి కత్తిరింపులుచేసి, కుట్టుకోట్లను, మెడపట్టిని, మెడముడిని, బహుళః టోపీని సముత్తము ధరించు నరుడు, ఆ కారణముచేత, ఒకధోవతి కుడ్డాను వేసికొనువానికంటే 'ఉన్నత' ప్రమాణముగలవా డనిపించుకొనజాలడు. టోపీని ధరించు పురుషుడు సంకీర్ణప్రమాణము ననుకరించువాడు కాగా, ధోవతి ధరించు మనుజునందు హెచ్చు కల్పరాచాతుర్యముగల టెంచవచ్చును.

వాని ధోవతి అందమునందు స్వాంతీయల భావము ననుసరించి సొంపుగ నేయబడినదై, అచ్చటి శీతోష్ణస్థితికి, అనుకూలముగా నుండును. ఇదేతీరున తుప్పిని పుప్పిని నొసగు ఆహారమును దినువాని కన్న, ఊరుగాయతోనో, ఎఱ్ఱగారపు పచ్చడితోనో అన్నము దినువాడు 'నిమ్న' దశనున్నవాడని తోచవచ్చును.

పరాన్నపరిపోషణమునకో, లేక స్వేయపరిపోషణమునకో చెందిన యొకని జీవనము, ఉపకారపరిపోషణమునకు చెందినవాని జీవనము కన్న తప్పక "నిమ్న" మైన దనవలయును. దేశోపకార పరాయణు

డైన యొక ఆశ్రమవాసియొక్క జీవనప్రమాణముతోడ పోల్చి చూచినయెడల, ఎంత వ్యయముతో కూడినదైనను లక్షాధికారి జీవనప్రమాణము నిమిషమైనదే సుదీ!

ఎంత గొప్పగా చెప్పుకొన్నను సాహసపరిపోషణ విధానమునకు చెందిన బ్రిటిషు ఆరామాధికారికంటె, సమూహపరిపోషణకు చెందిన వాడు, వాని భౌతిక జీవనవిధాన మెటువంటిదైన నగుగాక, హెచ్చు ప్రమాణమే కలవాడే యననగు. భారతీయ దివానుయొక్క జీవనమును గూర్చి, వెనుకటి ఉదాహరణలో వివరముగ చెప్పుకొని యుంటిమి.

పోటీపడుచు, సంకీర్ణతను వృద్ధిచేయుచు, అటుల చేయుటలో మానుషప్రమాణమును అధోగతికి ద్రోయుటయే, నవనాగరిక జీవనమున పరిపాటియై సాగుచున్నది.

అమెరికాలో, కృత్రిమపు జీవితాదర్శములను ప్రచారము గావించుట మూలమున, గృహస్థజీవనము వేవేగము శిథిలమైపోవుచున్నది. ఒకటిరెండు గడులుగల డబాయింటిలో, “శ్రమనివారణోపకరణము”ల బెట్టుకొని భార్యాభర్త లిద్దరు కాపురముండు నచుకొనుడు. భర్త ఉదయముననే లేచి పనిచాటులకై పోవును. భార్యయు అటులనే పోవును. తోవలో వారు వేత్వేరు కాఫీవిక్రయశాలలలో నెక్కడనో తొందఱతొందఱగా ప్రాతఃకాలభోజనము నారగింతురు. ఏదేని ఫ్యాక్షరీకడనుండు పూటకూళ్ళ ఇంటిలో, మధ్యాహ్నపు తిండి తిందురు. సాయంత్రమున వారిరువురు మఱలకలిసి, యొక భోజన శాలలో భుజింతురు. మఱియు వారిరువురి సంపాదన అనుకూలపడు నెడల, నొక కారునెక్కి విలాసముగా విహారమునకు పోయవత్తురు. సినీమా చూడబోదురు. రాత్రికి తమగదికి మఱలివచ్చి ‘రేడియో’ విందురు. వారికి యిల్లు చక్కబెట్టుకొను పనిలేదు; వంటపనియుండదు;

గృహసలక్షణము లెవ్వయు గానరావు. పిల్లలజంగునూటనయూ వారు పెట్టుకొనరు; ఇంతేల వారి 'ఉన్నత' జీవన ప్రమాణమున అటువంటి దాని కవకాశముండదు. తమ ఘాత రీపచులకై శిక్షణపొందిన ప్రజల కొఱకు, ఉత్పత్తి దారులు తమక్షేమమున కనుకూలముగా, కల్పించిన, "ఉన్నత" జీవన ప్రమాణము ననుభవింపుచు, బండచాకిరి చేయు వారు వీరే! అప్పుడప్పుడు బ్రీటిషు ఆరామాధికారి భార్యకు సహకారులుగ వచ్చుచుండెడి వారును, అతిథిమందిరాల దాసీలును మఱి యిట్టి ఇతర గృహపరిచారకులును, ఇట్లు ఘాత రీద్యౌరములకడకు ఆకర్షింపబడి వేయుదురు. ఆతీరున వారి జీవనప్రమాణము 'ఉద్ధరింప' బడుచున్నది.

అటువంటి 'ఉన్నతప్రమాణముల సృష్టించిపెట్టుట లోకోపకారబుద్ధితో ప్రజల అభ్యున్నతికొఱకు గావింపబడు సంస్కరణమా? స్వీయలాభముకొఱకు స్వార్థపరతతో పన్నిన దుస్తంత్రమే యిది. గృహసేవకాగణమును ఘాతరీపనివాండ్లుగా మార్చివేయుటేగాక ఉత్పత్తిదారులు కల్పించు 'ఉన్నతప్రమాణము'ల మూలమున తమ నాశ్రయించిన పనిపాటుల వారిచర్యలను, క్రియాస్వాతంత్ర్యమును స్తంభింపజేసి వేయుదురు, ఇట్టి భౌతికప్రమాణములు పెంచబడినకొలదిని పనిపాటులవారి బేరములాడగల సమర్థత క్షీణింపజేయబడుచుండును.

తనపనివాండ్లు; ఎన్నడును ఇతర వ్యాపకములను కోరుకొనకుండునటుల, తన యుత్పత్తి ఎగుడుదిగుడు లేక స్థిరతరముగ సాగునటుల, శ్రామికులు సక్రమముగ పనిలోనికివచ్చు నిమిత్తమై, తన పనివాండ్లుకు 'సంకీర్ణ' జీవన ప్రమాణమును అలవాటు చేయుదురు. 'ఉన్నత' జీవనప్రమాణముని ఘనమగుపేరడి, శ్రామికుల వశము చేసికొను తంత్ర జాలమును మిల్లుయజమాని నిరంతరము పన్ను

చుండును. ఈ తంత్రము ఫలించుకొంటున్న అతడు పనివాండుకు హెచ్చుజీతము నిచ్చును. ఉదాహరణముగా చూపట్టు నుపకార ప్రణాళికలకు ప్రోద్బల మిచ్చును. ఫ్యాక్టరీజీవనపు రమణీయతకు చిహ్నములట్ల కబ్బులు, టీమంచెరాలు, వినోదాలు, సినిమాలు సుఖ తరములగు బసలు మొదలగు వానికి పనివాండ్రు వలవాటు పడజేయును. దీనికంతకు పర్యవసాన మేమిటో చూడుడు. పైన వివరించిన రీతిని, అమెరికాదంపతుల 'సంకీర్ణ' ప్రమాణముతో నెలయు జీవనమునకు పనివాండ్రు భ్యాసపడుదురు. ఫ్యాక్టరీ యజమాని ఎన్నినియ మములను భగ్నపఱచిననుకూడ, తమ స్థానమును మార్పుకొనుటకు సమ్మతింపజాలని స్థితిలో పడిపోవుదురు. వారి జీవనప్రమాణము చాలవ్యయ కారణమగునది కాబట్టి, పనిపోయిన యెడల, తమ కాధారముగ నుండదగిన నిలువసామగ్రి శ్రామికులయొద్ద నుండదు. భౌతికావసరముల కని, డబ్బు వెచ్చించుటకు వారలవాటు పడియున్నారు. కాబట్టి ఆ అవసరములు తీరనియెడల తాము బ్రతుకనే లేమనెడు భయము వారిని పట్టుకొని యుండును. ఈతీరుగా పనివాండ్రు స్వేచ్ఛానర్తనమును బేరమాడగల శక్తియు కంటువడిపోయి, వారుపనిచేయు 'బల్ల' (ఫ్యాక్టరీలో పనిచేయుచోటు)ను విడిచిపోలేక దాని కంటుకొనియే పడియుండ వలసినచుచున్నది. వారి జీవనప్రమాణ మిప్పుడు, ఎదురు పొడిచిన ముక్కుత్రాడువలె బాధించును. అది శ్రామికుల స్వతంత్రత్వము గంగపాలుచేసి, వాండ్రును యజమాని చిత్తమునకు బానిసలచేసి వేయుచున్నది.

విదేశపరిపాలనక్రింద, ప్రభుత్వోద్యోగుల కీయబడిన హెచ్చు జీతములును ఇట్టి స్వభావము కలవియే సుదీ! ఎంతమంది దేశభక్తులూ, అటువంటి యెఱకులోనై, ధర్మమార్గము నుండి తొలగిరి. వారి అంతరాత్మను చంపుకొని, ఉద్యోగపువలతో చిక్కుకొని పోయిరి. ఇదీ

ప్రజలకు వ్యతిరేకముగా ఘోరకార్యములుచేయ పాల్పడిరి. తమ కాలాటి నిర్బంధము లేక, స్వేచ్ఛయే యున్నయెడల, అటువంటి నీచకార్యములకు వాగొడంబడెడి వారుకారు. రమణీయమును, సుఖప్రదమునునై గోచరించు బ్రతుకు వారిని భ్రష్టులగావించి, వారిలో ప్రయోజన ప్రమాణముల గూర్చిన జ్ఞానమును ధ్వంసముచేసి, వారి సత్కార్యోత్సాహమును అధఃపతితము గావించినది.

పెట్టుబడిదారులయు పనిపాటులవారియు బేరమాడగల సమర్థులను దృష్టిలో పెట్టుకొని చూడుడు. యజమానికిని పనివారలకును మధ్య తగాదా సంభవించునెడల, యజమానిచేతిలో నిలువడబ్బు హెచ్చుగానుండు కారణమున, పనివారల బింకముతగ్గి, లోబడివచ్చు వజరును ఆతడాగ గలడు. ఎప్పటికప్పుడు, తమకూడబ్బులమీద ఆధారపడు పనివాండ్రో హెచ్చుకాలము నిలువబడి నిగ్రహించ లేరు. స్వల్పకాలముననే లేమికిని, ఆకలిబాధకును లొంగిపోవలసిన వారగుదురు. సరళమై, తత్కారణముచేతడబ్బు ఖర్చుతగా నక్కర లేని జీవనవిధానము నవలంబించు పనివాండ్రు సంకీర్ణమై అందు వలన ధనవ్యయ కారణముచు అగు జీవనవిధానము, నవలంబించు పనివాండ్రకంటె హెచ్చుకాలము బాధల నెదుర్కొన గల్గుదురు. కాబట్టి, తన పనివాండ్రు హెచ్చుకాలము తనతో బేరములాడగల సితిలో నుండకుండులాగున, వారలకు సంకీర్ణ జీవనప్రమాణము నలవాటు చేయుటయందు యజమాని మిగుల నభిలాష జూపుచుండును. పనివాండ్రు సందర్భమున ఈ కారణములటుండగా, సంకీర్ణ జీవనవిధానము ఉత్పత్తిదారునికి మంచి అంగశ్చను సృష్టించిపెట్టుటలో, అనగా వాని సరకుల నమ్ముకొను వసతులను కల్పించుటలో, నెట్లు తోడ్పడగలదో బ్రీటిషు ఆరామాధిపుని కుటుంబ సందర్భమున గ్రహించియుంటిమి. కాబట్టి అటు చూచిన ఉత్పత్తి

పక్షమునను, ఇటుచూచిన విక్రయపక్షముననుకూడ, సంకీర్ణజీవన విధానము ఉత్పత్తిదారునికే లాభదాయక మగుచున్నది.

అమెరికనులవంటి పారిశ్రామికజాతులు, పైని వివరించిన, 'నిజానమయ స్వార్థ' మనందగు విధానము నవలంబించుచున్నవి. కాని ఆ విధానము నరుని క్రియాస్వాతంత్ర్యమునకును, వ్యక్తిత్వ వికాసమునకును విరుద్ధమైనది. సంకీర్ణజీవనప్రమాణమును ప్రవేశపెట్టుటలోగాని, అనుసరించుటలోగాని ఇతరములగు నుద్దేశ్యములును గలవు. అవి సామాన్యప్రజల కంతగా జోక్యములేని వగుటచేత, మనము చూచాయగా మాత్రము వానిని విచారించిన చాలును.

ఆడంబరప్రియులకు సంకీర్ణ ప్రమాణ మవసర మగును. ఒక పురుషుడు ఇతరులదృష్టి నాకర్షింపగోరిగాని, ప్రఖ్యాతి నపేక్షించిగాని తన భటులకు విశిష్టవేషధారణను నియమించనచ్చును. విశిష్టవేషము సేవకుని వ్యక్తిత్వమును మఱగుపఱచి, వాని దాసత్వమునకు ప్రాధాన్యత నొసగును. అతడిక రాముడో, రహిమానో కాడు. డ్రైవరో, ప్యూనో, డఫేదారో, చప్రాసియోయై పోవును. అటువంటి సేవకులు, పాపము ! అమాయకపు దరిద్రులు; తమ స్వీయసామాన్య జీవితములో, తమ సేవాచిహ్నముగా ధరించుపాటి సాగసగు వస్త్రధారణను చేసికోజాలని కారణముచేత, ఆ దాస్యచిహ్నపు దుస్తులను వేసికొని యెంతయో గర్వముతో మురిసిపోదురు. ఆడంబరాలకై చేయబడు వ్యయమును “దంభపు దూబర ” అనుట సమంజసమే. మన దేశమునబోలు దరిద్రరాజ్యములో అట్టి అభ్యాసములు “ గొప్ప నేరముగా పాటించదగిన దూబర ” యనదగుట తథ్యము.

సంకీర్ణజీవన ప్రమాణమువలన విశిష్టతకై, వేతనై నిలుచు అలవాటు బలపడుచున్నది. మొదటితరగతి రైలుపెట్టెలో ప్రమాణ

ములు చేయుట, ధనాఘ్నములు వసించు ప్రాంతములందు బసలు చేయుట యీలాటి అలవాటు బిట్టివే.

మన దేశముయొక్క సందర్భములలో ఏ యొక్క ప్రమాణమును గాని కచ్చితముగ నిర్ణయింపజాలము. ప్రమాణము నిర్ణయించుద మనినను ఆయాప్రాంతముల కవసరములగు ఆహారపుష్టి, అందలి శీతోష్ణభేదములు, మానవాభ్యుదయమునకుగల వసతులు, వ్యక్తిత్వమును ప్రకటించుకొనుట కనువగు అవకాశములు, ఇత్యాదివిషయముల నెన్నిటితో విచారణలోనికి దీసికోవలసి యుండును.

దక్షిణభారతమున వరియన్నము పుష్టికరమగు ముఖ్యాహారము కావచ్చును, కాని బియ్యము మెఱుగు పెట్టనివిగా నుండవలయును. దేహమునకు కావలయు అన్ని అవసర పదార్థములు లభించుకొనకై పాలు, పప్పు, కాయగూరలు, చమురు మున్నగు నితరవస్తువులను గూడ చేర్చవలయును. ఇచ్చటి శీతోష్ణశీతిని బట్టి విస్తారమగువస్త్రధారణగాని, ఏలాటి పాదరక్షలుగాని అవసరము లేకపోవచ్చును. చాపవేసికొనిన అదేమంచిసెజ్జ కానోపును. ఉత్తర ప్రాంతమున, ఇతరాహార పదార్థములతో గూర్చి సమతకు దెచ్చిన గోధుమ కొట్టె పుష్టికరము కాదగును. అచ్చటి శీతకాలపు చలిమూలాన హెచ్చుగ వస్త్రములు, పాదరక్షలు, జంబుకాణాలు, మంచాలు అవసరములగును. ఇట్లు ఒకప్రాంతమున అవసర వస్తువులగునవి, మఱొకప్రాంతమున వ్యర్థపు భోగవస్తువులు కావచ్చును. కాబట్టి స్థానికములగు పరిస్థితులను బట్టియు, పరిసరములను బట్టియు జీవన విధాన మెట్లువంటిదిగా నుండవలయునా యనుసంశయము విచారించి నిర్ణయింపవలసి యుండును.

ఒకరేర్పూరినిన జీవనప్రమాణము శాశ్వతమును, అహింసా పదమునై యొప్పువలయుననుచో, అయ్యది ప్రాంతీయ ప్రజల ఆధికదశ

కనుకూలముగా నుండవలయును. ప్రకృతి గిరులు గిరులుగా (అంత రములుగలిగి) వర్తించుననుటకు వెనుకటి ఒక అధ్యాయములో కని పెట్టియుంటిమి. ఒకవర్గము వారి జీవనము మఱొక వర్గము వారి జీవనమును పూర్ణముచేయు అంతరముగా ప్రకృతియెట్లు పొందు పఱచునో గ్రహించితిమి. ఈగిరులు భంగపడునెడల హింసాచర్యలు చెలరేగి, యెట్లువినాశముచు చేకూర్చునో తెలిసికొని యున్నాము. వ్యక్తులశక్తి సామర్థ్యములు పరిణతి పొందుట కవకాశములు కల్పించుటయు, వ్యక్తిప్రతిభను ప్రకటించుటకుదగిన విధానముల కాధారములు కూర్చుటయు ఏనిరీతిజీవన ప్రమాణమునకు గమ్యములుకావు. ఆనిరీతిమైన జీవనప్రమాణము సమాజము నందలి ఆయావర్గప్రజల మధ్య సంబంధ బాంధవ్యముల కూర్చునదిగా నుండవలయును. అప్పుడు హెచ్చు సౌకర్యములు గలవారు తక్కువ సౌకర్యముగల వారితో సహకారము సలుపగలుగుదురు.

బ్రిటిషు ఆరామాధికారి శయ్యలందు స్పింగుపరుపు లమర్చబడి యుండనగును. ఇవి ఫ్యాక్టరీలలో ఎవరిపరిశ్రమ ద్వారమున సిద్ధము చేయబడుచున్నవో చూడుడు. ఆ ఆరామాధికారి యింటికి తఱచు వచ్చుచు, తివాచీలను దులుపుటలోనో, పాత్రలను శుభ్రము చేయుటలోనో, మునుపుసహకారము సలుపుచు వచ్చినజనుల శ్రమవలననే ఆరామాధికారియింట వారి సహకార స్థానమిప్పుడు శ్రమనివార కోపకరణము లాక్రమించుకొనినవి. ఆ జనులలో సంకీర్ణ జీవనప్రమాణపు భ్రమలకు లోనైనై, ఫాక్టరీయజమాని వలలో పడిపోయినారు. ఈ పరువులు ఉక్కుతీగలతో నమర్చిన స్పింగులు పొదిగినవి. ఈ ఉక్కుతీగలు ఫాక్టరీలలో తయారు చేయబడినవి. ఈ పరువులలో ఏభాగమైనను చెడెనేని, ఏ ఫాక్టరీపనివారి కూటమో, మరమ్మత్తు చేయవలసి యుండును. కాని ప్రజల జీవితమునకును, ఆ పరువులు

ఉత్పత్తిని నడుమ నిర్మాతాత్మకమగు సహజహా జీవితాను సంధా నము సున్నయే

‘ఉన్నత’ మునై ‘సరళము’ నగు జీవనమును గడపు మన దివానును చూడుడు. ఆయన ఒక చాపపైని పరుండును. ఆ చాప మోటురకపు చాప కాకపోవచ్చును. ఏ ముప్పదియో అంతకన్నను హెచ్చో యగు నన్నని చీలికలుగా చేయబడిన తుంగగడ్డితో, పట్టు దారాల మగ్గముమీద, నొక ‘పట్టుశాలి’ నేసినది కావగును. ఆ చాపలు స్ప్రింగు పరుపులకంటె చల్లగానుండును; మఱియు ఆ చాప స్థానికముగా నిష్ఠింపబడిన వస్తువు. దీనిని తయారుచేయుటవలన ఆ నేతగాడు కళావిజ్ఞానము నభివృద్ధిపఱచుకొనుటకును, చాకచక్యము పెంపుచేసికొనుటకును సావకాశము కల్గుచున్నది. వాని నిర్మాణ కౌశలమునకు ప్రోద్బలము కలుగుచున్నది. ఈవిధముగా ఆతడు తన వ్యక్తిప్రభావమును పరిణతికి దెచ్చుకొనుటకును, దానిని లోకమున పద్ధించుటకును వసతులేర్పడుచున్నది. ఈ చాపలమీద చిత్ర విచిత్రరూపములు అల్లబడియుండును; మెత్తగా నుండును. పట్టుగుడ్డ వలె మడతలు పెట్టవచ్చును. వానిని ఉతుకుటకును ఫీలగుటచేత పరి శుభ్రముగ నుండును. వీనిలో హెచ్చునాణ్యముగలవి హెచ్చువెల గలవనుట నిజమే. ఆ చాపలలుటలో వాడిన పదార్థములనుబట్టియు, వానిపైనిగల చిత్రరచలనుబట్టియు వాని విలువ, ఇత ఎనిమిదణాలు మొదలు ఒక్కొక్కటి రెండువందలరూపాయాలవఱకు నుండును. వీనికై దివానుగాను కర్చుచేసిన డబ్బు నేరుగా ఆతిల్పులను వానికుటుం బమును పోషించుటకు వినియోగపడును. ఆ చాపలలుటలో విని యోగపడిన పదార్థమగు రెల్లు స్థానికముగా దొరకువదే యగుట చేత ఒక పూర్తియగు వృత్తిచక్ర మేర్పడుచున్నది. అటువంటి ఆర్థికవిధానము, ముడిపదార్థముల సేకరించుటకుగాని, కొనుగోలు

చేయు అంగళ్ళు నిర్మించుటకుగాని, సముద్రమార్గాల రక్షణకుగాని పదాతి సేవను కోరదు; నౌకాసైన్యము దానికవసరముండదు. ఆకాశ విమానదళమున కగత్యములేకు. కాబట్టి హింసాచర్యమును అవసరమే యుండదు ఆదివాను ఇంగ్లాండులో తయారుచేయబడిన స్ప్రింగు పడకలను అభిమానించి, తన 'ఉన్నత' జీవనప్రణాళిమున వానికి తావిచ్చునెడల హింసాకాండకు ప్రోద్బలమిచ్చినవాడగును.

అదేమాదిరిగా దివానుగారి ధోవతులు, ఇతర దుస్తులును ఖద్దరులై, ప్రత్యేకముగా నియమింపబడిన తీరున సిద్ధముచేయబడుననగు నెడల, సానికముగా జీవించు వడుకువారికిని, నేయువారికిని జీవనోపాధిని, ప్రోత్సాహోన్నతులను గల్పించును. వారి అభివృద్ధికి దోహదము లభించును.

ఆతీరుగా మన అవసర వస్తువులలోని ప్రతిదానికిని, మన పాత్ర తపు పారిశ్రామికోత్పత్తి వ్యాపారముతోడను, మన చుట్టును గల ప్రజల జీవితముతోడను అనుబంధము కూర్చుట మన విధి. అప్పుడు మాత్రమే శాశ్వతత్వము ఫలించును; తద్వారా హింసారూప వివాదము తొలగి, ఆరోగ్యవృద్ధిమగు జీవనవికాసము సమకూరగలదు.

మన చుట్టును నివసించు ప్రజల ప్రమేయమేమియు లేకుండ, డబ్బువిలువను, పదార్థరాశిని దృష్టిలో నిడుకొని మన జీవనప్రమాణముల నిర్ణయించుకొనుట ఆచారమైపోయినది. అటువంటి ప్రమాణములు కృత్రిమములు; కావున అసహజములును అస్థిరములు నగును. అవి ప్రజల జీవితములో పేరుని పెరుగునవి కావు. కాబట్టి శాశ్వతములు కాజాలవు. బలాత్కారముగా చేసిన బడవేయబడినవై లోతుగ నాటుకోజాలకుండును. భిటీషు ఆరామాధికారి జీవనప్రమాణము, ఆపందాన తయారుచేయబడినదే. అలాటి పరిస్థితులు సైనిక

శిక్షకును, నిరీవమగు ప్రమాణరచనలకును హేతువులగుట తటాదుగ చూచుచున్నాము.

ప్రజాజీవనవైఖరిని పూర్తి వివరములతో నిరూపణము చేసి ఈ తీరుగా విమర్శలు సాగించు అవసరము లేదు. ప్రజాహిత జీవితమున అనివార్యముగానుండి తీరవలసిన జీవితావసరముల యొక్క అత్యల్పప్రమాణమేదో శ్రద్ధతో కనిపెట్టి ప్రజలయొక్క వస్త్రాత్మ త్రికర్మను గూర్చి మార్గము సూచించుచు, వారి పరిసరములకును, వారికి నుల

భముగ దొరకు ముడిపదార్థ సేకరణకును అనుకూలపడు విధానముల తెలుపుటే మనము చేయవలసినదతయు. ఆపిమ్మట వ్యవహారమున జోక్యము గల్పించుకొనకుండ ప్రజలనిర్మాణ సామర్థ్యమునకును, కల్పనాచార్యమునకును స్వేచ్ఛ నంగీకరింపవలయును. చెఱువు లోని నీళ్ళు పైకి రావలయుననిన యెడల మనము చేయదగినదెల్ల, ఆ చెరువులోని నీరును హెచ్చుచేయుటేగాదా! ఆపిమ్మట మన సాహాయ్యముగాని మన జోక్యముగాని లేకుండనే, నీటిమట్టము, ప్రకృతి ధర్మము ననుసరించియే, తగుతట నదియే పైకి లేచును.

మనదేశమునందలి ప్రజలు తిండిలేక మాడుచున్నను, చాలి ఘోర గుడ్డలేక దేవులాడుచున్నను, అందాలపోటీలతో వారు పాల్గొన గోరి తనువుల సన్ననివిగ జేసికొనుచుండిరని గాని, దిగంజర సిద్ధాం

తానుగాము లగుచుండిరనిగాని వ్యాఖ్యానము చెప్పదగదు. వారికి తామేమి తినవలయునో, యెటుల తినవలయునో తెలియును. వారేమి ధరింపవలయునో వారెరుగుదురు. వారికి కావలసినవి ఘనమగు అంచనాలు, జాబితాలు కావు. వారికి ఆహారపదార్థములు కావలయును. వారికి వస్త్రములు కావలయును. వానిని చాలినన్ని ఉత్పత్తి చేసికొనుటకు తగిన వసతులనుమాత్రము మనము కల్పించిన చాలును.

ప్రజలలో నిర్మాణావకాశములను హెచ్చించి, స్థానికముగా విక్రయ సదుపాయముల గావించి, వినియోగపద్ధతులను సవరణ గావించినం జాలును; జీవనప్రమాణము దానంతట నదియే హెచ్చు గలదు. అటుల చొక్క ప్రమాణము సహజముగ నిర్మాణమయ్యెనా ప్రజలయొక్క సంస్కృతియు, మేధాశక్తియు, వానంతట నవియే ప్రకాశమునకు వచ్చును. మఱియు ప్రజాజీవితమున కేరూని నిలువ బడదగిన దగుటచేత, ఆ జీవనప్రమాణము సుస్థిరమై వర్ధిల్ల గలదు.

బ్రిటిషు ఆరామాధికారి జీవనప్రమాణము, అతని చుట్టునున్న ప్రజల జీవితముతో అనుసంధానముగలదికాని కారణమున, కేవలము వ్యక్తిగతమైనదని చెప్పవలసియున్నది. దాని వ్యాప్తి వాని యింటి నాలుగుగోడలమధ్యను మాత్రమే. 'ఇంగ్లీషువాని గృహము వానికి కోట' అనునుడి కలదు. నిజమే! లోపలనున్నవారి కది యెంతెంత గా సూలములౌ శారీరకసౌఖ్యముల సమకూర్చునదైనను, అది ప్రపంచమును దూరముగా నెట్టివేయునదగుట నిస్సంశయమే. చుట్టును పఱగుజీవనర్పరిచుండి అతీరున విడివడి, మడుచుకొనియుండుస్థితి మన దేశములోకూడ, పాశ్చాత్యజీవన పద్ధతుల ననుసరించువారు తెచ్చి పెట్టుకొనుచున్నారు.

మనము నెదకలూడుచున్న ప్రమాణము ఒక్క కుటుంబము కొఱకు కాదు; ఒక్కతరగతివారి కొఱకునుగాదు; మఱియు ఒక్క కూటమువాదికొఱకును గాదు. అది స్థానికప్రజ యంతటికిని సమష్టిని వినియోగపడునదై యుండవలయును. అసగా ఆ ప్రమాణము ప్రజా సమాహములోని యెల్లరి జీవితములను ఒండొంటితో పెనవేసి కలిపి వేయగలదిగ నుండవలయును. మన ప్రాచీనగ్రామ నిర్మాణ మొక తీరున ఈమార్గాన కొంత ప్రయత్నము చేసియున్నది. అందు కాపుర ముండువారిలో మంగలి, చాకలి, ముచ్చి, మాదిగ మున్నగు వృత్తు లవలంబించువారిలో ప్రతివానికిని, వడ్ల, కాయధాన్యములు మొదలగువాని రూపమున ఆగ్రామపు పంటరాశిలోనుండి వార్షిక భాగమును నిర్ణయించి, యిచ్చు కట్టడి కలదు. ఈ వ్యవస్థ యందలి వారందఱు, సమష్టిని ఒకేకూటముగా పాటింపబడిరి. కాని మనము కోరునది శరీరముయొక్క యునికిని కేవలము నిలువబెట్టుటకు తగిన యేర్పాటులుకావు. మానవునందలి శ్రేష్టతర కల్పనాసామర్థ్యమును పెంపొందించుట కనుకూలించు శదుపాయములు కూడ అవసరములే.

మఱిల మన దివాను ప్రస్తావన చూతము. ఆయన తన కాగితములు పెట్టుకొనుటకు ఒక తోలుపెట్టెను కోరుననుకొందము. ఆయన ముచ్చిని పిలిపించును. ఏరకపు పెట్టెను ఏరకపు తోలుతో చేసిపెట్టవలెనో తెలుపును. ఆ పెట్టె ఆకారమును, పరిమాణమును, అందలి అఱులను నిర్ణయించును. అముచ్చి చర్మకారుని పిలిచి ఎట్టి నాణ్యముగల చర్మమును ఏరీతిని ఊనియివావలెనో యేర్పాటు చేసికొనును. ఈ వ్యవహారములో పరిష్కారము కావలసిన సమస్యలు చాల నుండును. ఇందు చాకచక్యమునకు ఊహకల్పనకు ఎంతేని అవకాశము కలదు. ఈ విధమున దివానువారికోరిక వలన, వాని చుట్టుచున్న వారియొక్క నిర్మాణ కౌశలము క్రియారూపము

దాల్చుటకు వసతియేర్పడు చున్నది. ఇందుకు మారుగా, ఆ దివాను సరాసరి యొక్క బిటిషు విక్రయశాలలోనికి పోయి, అచ్చట సంసిద్ధముగా చేసిపెట్టి యుంచిన తోలుపెట్టెను కొను ననుకొందుము. ఆపెట్టెసరిగా తాను కోరుకొనునట్టి రకముపై యుండదు. అక్కడ సిద్ధముగా చేర్చిపెట్టియుంచిన సరకునుండి, అతడేదోయొక దానిని ఏర్చుకోవలసిన వాడగును. ఇంతియొకాడు. తనకేలాటి పెట్టెకావలయునో అను విషయమునకు ప్రాధాన్యతనిచ్చి విచారణ చేయుటయే మానుకొనవలసిన వాడగును. ఆ విషయనిర్ణయము వానికంటె ముందుగా ఉత్పత్తిదారుని వలన చేయబడి యుండెను. ఆనిర్ణయము ప్రత్యేకముగ వాని కనుకూలించునది కాకపోవచ్చును. ఏదో సామాన్య సమస్యగా, ఆయుత్పత్తిదారుడు సాగించిన ఆలోచనా ఫలితమైయుండును. ఆ దివాను తన పెట్టెను స్థానికముగా చేయించుకొనునెడల, దాని వివరములంగూర్చి తానేస్వయముగా యోచన సాగించుకొన గలడు. తనకు వలయువస్తు స్వరూపమును ఆయన నిర్ణయించుకొనును. తనదావున నున్నవారిలో ఏవనికెవరుపయోగ పడుదురో వారిచేత ఆయాపనులు చేయించును. ఈవిధాన వినియోగ దారుని జీవనము, వాని భావనయు ఉత్పత్తిదారుల జీవనముతోడను వారి కల్పనాసామర్థ్యములతోడను చక్కగ పెనవేసికొని యుండును. ఒకడు ఇంకొకడు నిరూపించు సమస్యలను పరిష్కరించుటలో పాల్గొనగలుగు చుండును. మన జీవితములు వేరువేరుగు స్వతంత్రములైన విషయములు కాక, ఒండాంటితో పెనవేసికొని యుండును. సవ్యమైయొప్పు ఒక జీవనప్రమాణము అనెడు పట్టు దారమిటుల, సమాజప్రజలందలి వ్యక్తిజీవులనెడు ముత్యముల నొక హారముగా కూర్చును. దివాను జీవనప్రమాణ మటువంటిదై, వాని జీవితమును వడుకువారి యొక్కయు, నేతనేయువారి యొక్కయు,

చాపలలువారి యొక్కయు, చరక్తకారుల యొక్కయు, ముచ్చీల యొక్కయు జీవితములతో అనుబంధము కూర్చుపేగాక, ఆశకు భోజనానంతరము పారవేసిన విస్తరిని తినుమేక మొదలగు నోరులేని తోడిజీవుల జీవితములతోడ సమీపము సంబంధము కల్పించు చున్నది. తనకుతానై జీవించునరుడులేడు. కాని ఘాతకరీలలో తయారు చేయబడిన వస్తువుల వాడుసందర్భమున, పరిసర ప్రజలతో ఆలాటి సన్నిహిత సంబంధము శూన్యమై పోవుచున్నది. అక్కడి జీవనప్రమాణము నిర్జీవములగు యంత్రములతో జోడింపబడినదగు చున్నది. ఈ యంత్రములు వృద్ధికాగల నిర్మాణ కౌశలములేని నిర్మాతలన దగియున్నవి.

కాబట్టి మనజీవన ప్రమాణమేదైనను, సంఘముననుండు వివిధ వర్గముల మధ్యమున శుభంకరమగు సహకారమును కల్పనచేయుచు, సంఘమునొక సజీవసంస్థగా సంఘటితపఱచ గల్గునదిగా నుండవలయును. అట్టి ప్రమాణము వేటుపడి జీవించుచు నితరులతో ప్రమేయము పెట్టునని వ్యక్తులప్రయోజనము కొరకు మాత్ర మేర్పడినదిగా నుండవలయును. అయ్యది సంఘమునంతను నొక్కటిగా కూర్చి సంఘటిత పఱచు స్నేహబంధముగా నుపకరింపవలయును. అప్పుడు పరస్పర విశ్వాసము, ఐకమత్యము, ఆనందము, ప్రవర్ధనము గాంచును. ఈ గణములు సంఘబలమునకు పునాదులై వెలయును. వైషమ్యముల పొడమనీయవు.

సన్నని దూదిపోచలు వేర్వేరుగా నున్నప్పుడు అల్పములును, దుర్బలములునై యుండను. కాని కొన్నివేల పోచలు కలియి పేన

బడునప్పుడు, బలిష్ఠమగు మోకుగ నేర్పడి, పెద్ద సముద్రపుటోడ
నైనను లాగివట్టగల్గును. సంతృప్తిదాయకమగు జీవనప్రమాణము
యొక్క ప్రభావ మటువంటిదిగా నుండును. అది సంఘము సంతటిని
ఒక్కటిగా సంఘటితపఱచి, ఉత్పత్తిచారుని, వినియోగచారుని
సన్నిహిత బంధువులనుగ జేసి కూర్చగలదిగా నుండును. అటువంటి
జీవనప్రమాణముచూత్రమే శాశ్వతత్వమున కాధారమై వెలయంగా
గలదు.

అధ్యాయము 12

శ్రమ

“శ్రమ” అను మాట చాల తఱచుగా వాడబడుచున్నది, ప్రజలు అర్థముచేసికొన శ్రద్ధవహింపని మాటలలో ఇదొకటియని చెప్పవచ్చును. ‘శ్రమ’ అనగా నేమిటి? ప్రకృతిసిద్ధమైన పరిపాకణమునందు దానికిగల ప్రమేయ మెటువంటిది? కోట్లాది జనమునకు “శ్రమ” నేర్పాటుచేయు పెట్టాయను సమస్య నేడన్నిజాతులను ఎదుర్కొను ప్రధానసమస్యలలో నొకటిగ నున్నది. కాబట్టి ‘శ్రమ’ యను పదమునకు పూర్ణభావమును తెలియుట అత్యవసరము. పరంపరాగతిని, శాశ్వతత్వమును సంరక్షించుచు, విశ్వముయొక్క నిరంతర జీవనము సాగివచ్చుట కాధారములగు ప్రాకృతజీవగణముల చర్య లెటుల సమకూర్చబడుచున్నవో పూర్వాధ్యాయములలో విచారించియుంటిమి. పురుగులు భూసారము నెటుల పోషించునో, పక్షులు విత్తనముల దీసికొనిపోయి అందందుజల్లుట కెటుల తోడ్పడునో, తేనెటీగలు పూలకెల్లు చూలుకల్పనచేయునో తెలిసికొంటిమి. ప్రకృతిలోని ఆయాజీవుల శ్రమవిధాన మటులనున్నది; వాని జీవన ధర్మ మారీతి నున్నది.

నరుని విషయమునను అట్లే. “జీవనమనగానేమిటి? కేవలపుటునికిని మించి దాని యందలి ప్రధానాంశములేవి?” అను విచారణ చేసి యుంటిమి. నిమ్మజాతి జీవులవలెగాక, నరుడు తన స్వతంత్రతేచ్ఛను ప్రయోగింపజాలును; ప్రకృతియందలి పివిధముల వర్గములను సమీకరణచేసి, వానివాని ధర్మములను శ్రేష్టతర మార్గమును నిర్వహింపచేయ గలడు. అటుచేయుటలో, నరుడు తన కౌశలమును వృద్ధిచేసికొ గలడు; మఱియు తనయెదుట నిడుకొనిన సమస్యలను

పరిష్కరించుటలో తానవలంబించు ప్రమాణములద్వారమున తన వ్యక్తి ప్రభావమును ప్రకటింపజాలును కూడను. ఈ చర్యయే నరుని వంతు 'శ్రమ' అనవచ్చును. అదియే ఆ 'శ్రమ' యొక్క ధర్మము ననవచ్చును.

'శ్రమ' అనగా నేమియో సరిగ గ్రహించుటకు, నరుని ప్రాథమిక చరిత్రను గైకొని, దాని నీనాడుపూర్తిగా కప్పిపెట్టిన యనేకములును, సంకీర్ణములునునగు అనుబంధ విశేషాంశములను వేటుపట్టి, దాని ఆద్యసరళస్వరూపమును గనిపట్టుటెంతయు అవసరము. నరు డొకదశయందు తనకొఱకై రాళ్ళనుండి పనిముట్లను చేసికొనసాగినాడు. అప్పుడతడు, కేవలము నైజప్రవృత్తి ననుసరించి బ్రతుకుజంతువుల వర్గమునుండి వేటుపడుట ప్రారంభమైనది. ఆకాలమునాటి నరునిచేష్టలను పరిశీలించినయెడల, 'శ్రమ' యనుదాని స్వచ్ఛమగు స్వరూపము మనకు గోచరించును. వక్షులు గూళ్లను కట్టుకొనును; అందందు దేవులాకి తమ యాహారమును సంపాదించి తెచ్చుకొనును. సరిగా అదేతీరున, నరుడు తన బుద్ధిసంపదను, ముందు రాగలదానిం గూర్చిన యాహను, అందుంగూర్చిన యుపాయములను సమీకరించి తన యవసరములను దీర్చుకొనకొఱకగు ప్రవృత్తియే వాని 'శ్రమ.' నరు డప్పుడు తన స్వార్థమును సాధించుకొఱకే, తనను తానానందపఱచుకొనుకొఱకే "శ్రమ" పడెడివాడు. వ్యక్తిపరముగా వాని అవసరములు తీరుట వినా వేటగు 'కూలి' (ప్రతిఫలము) లేనేలేదు. వానిసమర్థతలను నిశితపఱచుటకును, వానిని యోచనలు చేయగల జీవిగా పరిణామము పొందజేయుటకును ఆ ప్రవృత్తి సవ్యముగ వడిచెడిది. అతడు తాను వేటాడిచంపిన జంతువులను తాను నివసించు కొండగుహకు దీసికొని వచ్చెడివాడు. అచ్చట వాని యిల్లాండ్రు ఆ జంతువుల మాంసమునువండి, అహారముగా సిద్ధము చేసెడివాడు.

ఆతీరుగా స్త్రీజనముయొక్క సాంసారికవ్యాపార మారంభమైనది. ఈదినమువఱకు, కనీసము మన దేశమునందైనను, స్త్రీల 'శ్రమ' స్వంతగృహములో, స్వంతమగు నవసరములను దీర్చుకొనుట యనెడు వినిర్మల స్వరూపముననే వడుచుచున్నది.

శ్రమయందలి ప్రధానాంశములు :— 'శ్రమ' యను దానిని విభజించి పరిశీలించునెడల, అందనేకాంశములు చేరియున్నటుల, తెలియవచ్చును. తుదిగమ్యార్థమును సాధించుటలో అందలి ప్రతియంశమును సాయపడుచుండును. ప్రధానముగా 'శ్రమ' యందు సామాన్యపు పాటు, శ్రాంతి, పురోగమనము, సుఖము అనునవి యిమిషియున్నవన దగును. వీనిలో ఏయొక్కదానిని గాని రెండవదానినుండి వేరుపఱచి, దాని నొక్కదానినే ప్రత్యేకజీవనాంశముగా చేసి నిలుపజాలము. శ్రమయందలి "సామాన్యపు పాటు" భాగము నొక పురుషునికిని, 'శ్రాంతి' భాగమును మరొకఁకిని పంచియియజాలము. మఱియు నందలి సుఖాంశము నంతటిని నింకొకడు గుత్తగొనుటయు పొసగదు. సంగీతములోని స్వరములలో ప్రతిదానికిని విశిష్టమగు తాళగతి యుండును. ఆతాళ మాస్వరమునకు జీవసంజగ నుండును. ఆ తాళ మానము తప్పినా, ఆస్వరమున కర్థమే సున్న. గాయకశిరోమణిగా గోరుకొను పురుషుడు స్వరములను నేర్చుకొనుటలో నెన్నియో గంటలకాలము వ్యయముచేయును. అలాచేసి స్వరములను తాళగతి తో నేర్చినప్పుడే వాని సంగీతమున రసమొప్పింప గల్గి, వా డానందింపజాలును. ఈరీతిగ స్వరముల నేర్చు చర్యను వేటొకని వంతుగా పంచియిచ్చి, తాను రసాస్వాదనముచేయు సుఖమును మాత్రము పంచుకోజాలడు. ఒకానొకడు రేడియోగానమును వినుచు సోమరిగ గూర్చుండవచ్చును. కాని ఆచర్యవలన అతడు జ్ఞానమును కాజా

లడు. అదేవిధముగా, మనమేది చేయబూనినను, దానికై చిరకాలా భ్యాసమును చేయక తప్పదు.

ఇంకొక యుదాహరణను చూతము. సరియైన భోజనమునందు పుష్టికరపదార్థము, జీర్ణముకాని వ్యర్థపదార్థము, రుచి అనునది కూడి యుండును. రుచిని మాత్రమే పొందవలయునని ఎవడేని నిర్ణయించుకొని, పృతిముద్దను కష్టపడి నమలుట కిష్టమింప నిరాకరించునెడల. ఆధునిక శాస్త్ర సాహాయ్యమున తన శరీరపోషణకు అవసరమని తాను గ్రహించిన ద్రవ్యముల నేరి దీసికొన నిశ్చయించికొనినను గూడ తనదేహము నెంతకాలమో నిలువబెట్టుకోజాలడు. ఈ సరణిని పరిశీలించునెడల, ఆహారపదార్థములోని వ్యర్థపదార్థమునునది జీర్ణక్రియకును, శరీరవృద్ధికిని అనివార్యమగు అవసరవస్తువేనని గ్రహింప జాలుదుము. “శ్రమ” వలని యుత్తమఫలితార్థమును బడయ కాంక్షింతుమేని, దానియం దిమిడియున్న ప్రధానాంశముల నన్నింటిని పాటించి స్వీకరించి, వానివాని నైజకృత్యముల కవకాశమొసగి తీరవలయును.

స్మృతిదాటిన ప్రాచీనకాలమునుండియు. మానవుడు తన స్వేచ్ఛను బట్టి శ్రమను పుధకకరించి దాని వేళ్ళకు భాగములను భిన్న భిన్న వ్యక్తులకు వంచు ప్రయత్నముల సాగించుచున్నాడు. సామాన్యపు పాటును తన నెదిరింప శక్తులుకానివారి వంతు చేసి, శ్రాంతిని ఉద్ధతులవంతు చేయ జూచుచున్నాడు. పాటును దాసుల నెత్తినివేసి, యజమాని వారికష్టఫలములను సంగ్రహించుచున్నాడు. గ్రీసు, రోముసామ్రాజ్య వైభవములు ఆ తీరున లాభసంగ్రహణము, కష్టవిసర్జనమునను చర్యలపై నిర్మాణమైనది తత్పర్యవసానముగా వారివైభవములు దగ్ధమైపోయినది. వానిభస్మ రాశి గత చరిత్రమగానము చేయుచు, మనకు గుణసాతమును గణపు

చున్నది. ఈగుణపాఠమును పెడచెవినిబెట్టు ఆధునిక పారిశ్రామిక సామ్రాజ్యములు వెనుకటివాని జాడలబట్టిపోవుచు, సాఖ్యములను లాభములను వస్త్రాత్పత్తిచేయు దేశములకు కట్టిపెట్టి, బండచాకిరిని ముడిపదార్థముల నుత్పత్తిచేయు దేశముల నెత్తిపెబడవేయు ప్రయత్నముల సాగించుచున్నవి. ఈకఠంఠ్రము ప్రకృతిశాసనమునకు విరుద్ధమైనదిగాన, భగ్నము కాకతీరదు. ప్రకృతినిర్ణయమును భంగపరచు తంత్రపుముగా చెలరేగిన హింసాచర్యవలన ఘట్టిలు ఘోరవినాశమును మనముకనలారనిప్పుడు కాంచుచున్నాము. సామ్రాజ్యదేశములు అన్యప్రజాళిని తమయిచ్చకు దాసులగావించు ప్రయత్నముల దుష్ఫలములే యిటీవలి ప్రపంచసంగ్రామములు సుడీ! కొలదికాలమవి విజయవంతమునైనట్లు జూపట్టకచ్చును; కాని ఆవిజయమునందే వినాశవివబీజము లిడిడియుండుటచేత, హింసాప్రేరితమౌ యావ్యవస్థలెల్ల ధ్వంసమైపోవుకాల మా సన్నమగుచున్నది.

‘శ్రమనివారణోపకరణముల’ నిర్మాణకులు, బలాత్కారవిక్రయ సంస్థలను విజయవంతముగావించి, గృహపరిచారకులను, వ్యవసాయకులను, పాటకపుజనమును నెట్లుసానభిష్టుల గావించిరో, వారి నెటుల తమభారీయంతాలయములందలి కూలివాండ్రునగ జేసికొనిరో వెనుకటి ఆధ్యాయమున దెలిసికొంటిమి. అటువంటి పరివర్తన ఫలితముగా అంగ్లదేశమందలి ఆరామములు, సేద్యభూములు పాడుపడినవి, ఏలయందురా?

అచ్చటిభూములను వ్యవసాయము సాగించుటకు దగినంతమంది గ్రామనీమలందు మిగిలియుండినగదా! కాని బొగ్గు, యినుము, తగరముతినీ బ్రతుకగలదేశ మెందునునుండదు. ఆహారము తప్పక కావలయును. ఆహారద్రవ్యములను మఱియు నట్టిపదార్థములను సమకూర్చి పెట్టుటకు ఇతరుల దయాదాక్షిణ్యములపై ఆశపెట్టుకొనుట

వ్యక్తము. ప్రభుత్వసాహాయ్యములేని వ్యక్తివ్యాపారస్థుల యిష్టా నిష్టముల నమ్ముకొనుటయు నిష్ఫలమే. కాబట్టి అట్టివస్తు సంగ్రహము కొంతకై ఇంగ్లాండుదేశము పరదేశములను తమదాస్యమున నణచి వట్టుట అనివార్యమైనది. పరదేశములు సులభముగా తలవంచి దాస్యమున కొడంబడుట అసహజముగదా. కాబట్టి హింసాచర్య ఇంగ్లాండుదేశేశ్వర్యమునకు పునాదికావలసి వచ్చినది. తమ అభ్యుదయ వ్యాప్తికొఱకును, గురక్షణకొఱకును త్రి రెండుతరముల కాలములోను ఆదేశపు యువకప్రజను, వారి శౌర్యసంపదలను సంగ్రామభూములందు బలిపెట్టవలసి వచ్చుచున్నది ఇయ్యది వాఁ య నీయపరిస్థితి యగునా? ఇట్లు తడవతడవకు నిరపరాధుల వధపెట్టి పరిహాసము చేసికొని విధానము, సామాన్యముగా వీధినిపోవు నే సామరజను డైననుకూడ నింశ్యమని తెలువగలడు. కాబట్టి అటు వంటి వాస్తవ పరిస్థితి ప్రజలకు తెలియరాకుండజేసి, తమకు చెప్పిన దానినెల్ల నిశ్శంకముగా నొప్పుకొని ప్రజలు తలయాపునటుల జీవన ప్రమాణములను చీకాకుపఱచి, సంకీర్ణ జీవనప్రమాణములను బహుళ వ్యాపకము గావించి, ఆకృత్రిమ ప్రమాణములను వేనోళ్ళ పొగ డుచు, హింసాపరజీవనమును మహిమాఢ్యమని చాటు విద్యావద్ధతి చేత ఆబాల గోపాలమును సమ్మోహనమున ముంచి యుంచు చున్నారు. ఈ దుష్ప్రచారదుష్ఫలములను, తల్లులుతమ ముద్దుబిడ్డలను బలిపెట్టి గర్వించుటలోను, యువతులు తమ ప్రియభర్తలను రణ భూములందును ప్రాణములవిడువ ప్రేరేపించుటలోను, సులభముగ ద్యోతకము చేసికొగల్గుదుము. ఏ తల్లియేని తనపుత్రుడు ఇతరపుత్రు లను వందలాదిగ హత్యచేయుటకును, ఆ కడకయందు హత్యగావింప బడుటకును అనుకూలించు విశ్వాశిక్షణమును బడయుచున్నాడని తెలిసి మురిసిపోవుట యెందని ప్రకృతిసిద్ధ మనగలమా? ఏసదయ

హృదయ యగు తస్మియైనను తన ప్రియభర్తను కరజాతుల దోచు కొనిరమ్మని పంపి, ఆ యత్నమున పాణహాని గాపించుకొమ్మని ప్రోత్సహింప సమకట్టుట సహజమగునా? కాని విపరీతములగు మూల్యప్రమాణములను ప్రజల మనస్సు లోని కెక్కించిన దోషము వలన ఈ విపరీతానర్థము లన్నియు మూడుచున్నవి. హింసావినాశములు చేకూరు మార్గములలోనికే లాగునటుల ప్రజలు తమ స్వతంజేచ్ఛలను వినియోగముచేయు యోగము విషమప్రమాణములవలననే వచ్చిపడినది. ప్రజలే సహజమును వినిర్మలమునగు యోచనలు చేయువారగుదురేని హింసావినాశముల కెంతయో దూరముగ నుండెడివారే!

అటువంటి యధోగతి సంభవమగుటకు ముఖ్యహేతువు దౌర్జన్యమును మహోన్నతపదవిని నిలిపి పూజించుటయే. ఒక్కరిని హత్యచేసిన నేరగానికి ఉరిశిక్ష విధించుచున్నారగుదా! కాని పురోభివృద్ధి కాములును నిరపరాధులునగు యువకులను పెద్దయెత్తున హత్యగావించినవారిని జాతీయవీరులనుగ నిర్ణయించి బహుకరింతురే! ఘోరకృత్యములను హెచ్చుగ సలిపినకొలదిని బిరుదావళుల నర్పించియు, సెంటుపాల్సు కెతీడ్రలు లేక వెస్టుమిన్ స్టరు కెతీడ్రలు వంటి పవిత్ర పూజాక్షేత్రములందు ఆ క్రూరకర్మల జాపకార్థము ఘనతరశిల్ప విశ్రాంతముల సాగించియు జోహారులర్పింతురే! స్వరక్షణ నిమిత్తమై అటువంటి వక్రమార్గములను ఆశ్రయించు విధానములో నేడేని ధర్మభంగ ముండవలయునని తోచుట లేదా? తలక్రిందుగా నడుప బడు నాచారఫలితముగా సద్భావములెల్ల అణగారిపోగా జాతీయం తయు జ్ఞానశూన్యమై పోయినటుల కాన్పించుటలేదా? వెనుకటి అధ్యాయములో మనము విశాదించిన సంకీర్ణ జీవనప్రమాణము నవలంబనముచేయుట కారణముగా ప్రజలు శాంతచిత్తములతో.

స్థితిగతులం మార్చి ఆలోచనలు గావించు నవకాశములనే కోల్పోయినవానైరె, అధికారపదవుల నాక్రమించిన నాయకులు, ఆ ప్రమాణావలంబనము వలన తమ లక్ష్యములను అడ్డులేకుండ ననుసరింపుచు కనుగానక ఆత్మసంతృప్తులై తమను తాము సంభావించుకొను భ్రమలో పడిపోయిరి.

జరుగు కార్యక్రమము చాల సరళము. ప్రకృతిప్రేరితుడౌ నరుడు తన తృప్తికొరకుమాత్రమే శ్రమపడునని క్రిందటి అధ్యాయములో గనుగొంటిమి. కాబట్టి నరుడు ప్రయత్నశీలుడగుటకు ప్రత్యక్షకారణము వాని అవసరములని గ్రహింపగలము. వాని యవసరములను హెచ్చించితివా, వాని ప్రయత్నము లుగు హెచ్చును. నరుని అవసరములను పెంచవలయుననెడు ప్రతిపాదనకు మూలకారణ మిప్పుడు మనకు తెల్లమగుచున్నది.

కాబట్టి నరుని భౌతిక జీవనప్రమాణమును “ఉద్ధరించుట” అనగా, లేక ఆ ప్రమాణమును సంకీర్ణము చేయుటనగా ఎద్దునకు ముక్కుత్రాడువోసి లాగుకొనిపోవు తెటువంటిదో అటువంటిదని గ్రహించియుంటిమి. అందువలన నరుని స్వీయమకా యిచ్చ అణగబడును; వాని యుద్యమశక్తికిని వాని కార్యోత్సాహము నకును, నిరోధము కలుగును; అతనిని వశము చేసికొనినవాడు నిరేశించిన తెఱవులలోమాత్రమే అతడు నడువవలసినవాడగును. ఆతరున పరుని వశముననుండి నడుచునతడు విచక్షణశక్తిని కోల్పోవును. తనను వశము చేసికొనినవాని సన్న ననుసరించుపట శంకింపడు.

ప్రపంచ మీనాడు పెద్దయెత్తున పరిశ్రమలు నడుపు ఉత్పత్తి దారుని కాలిక్రింద పడియున్నదనియు తెలిసికొనియుంటిమి. ప్రజల వాక్కు నణచిపెట్టుట మూలమునను, తనకు లాభముల నాగించి పెట్టు సంస్థను వ్యాపింపచేయుట మూలమునను, ఈ రెండు రీతులను

అధికవస్తూత్పత్తిదారుడు లాభము పొందుచున్నాడు సంగ్రామముల నడుమ శాంతిసమయములం దతడు ఖైదీకీలులయ్యుత్పత్తిని హెచ్చించి వాని నమ్మకొనును; యద్ధమేఘములు నిగి నావరించు సమయములందు బాంబులయు ఖిరంగులయు ఉత్పత్తిని సాగించును. తన స్వార్థచింతను కప్పిపెట్టి, ప్రజాప్రేమయుయొక్క రక్షణకొఱకేయని చాటువాని యానతులను శిరసావహించి, యవివేకపు ప్రజాప్రేమ ప్రియబంధుమిత్రుల ప్రాణములను బలి యిచ్చుచుండురు నామాన్య శ్రీమాంశమును దానియనుబంధమగు శిక్షణమును వేటుపఱచి, దూరముగనుంచి, వడిగ సడిచిన శ్రమ సాధించిపెట్టిన తృప్తిని ఆనందమును మాత్రము సంగ్రహింపవలయుననెడి పేరాశయొక్క పర్యవసానమే యిదంతయు.

సమగ్రమగు ఆహారమువలె, సవ్యమగు శ్రమ శరీరమునకు కావలయు శక్తిని, ఆరోగ్యమును, విశ్రాంతిని, సమకూర్చును. శ్రమ శారీరకముగ వ్యాయామమును కల్పించుటేగాక, మానసికపరిణామమునకు సంతృప్తికిని గూడ అవకాశముల నొసగును. కాని శిక్షణాంశమంతయు నిస్సాహాయ్యులై పడియున్న ఒక్కసంఘభాగము పైననే పడవేసి, శ్రమఫలితములో ఆనందప్రదాంశము నంతను ఉద్ధతినున్న సంఘభాగమునకై కూర్చిపెట్టియుంచుటయు ఆధునిక యుగలక్షణముగ నున్నది. ఇందుకొఱకుగాను శ్రమను భట్టిపెట్టి దాని భాగములను వేటుపఱచి సుఖాంశమును మాత్రము తీసికోగలమని భ్రమించుచున్నాము. అందలి కష్టాంశమునకును ఆనందప్రదరూపమును కల్పన చేసి, గోల్పు, టెన్నిసు, క్రికెట్టు, ఫుట్బాల్లు మున్నగు వ్యాయామపు ఆటలనెడ పేర్లతో మాత్రముగా చేసి, సుఖాంశమును మాత్రము మ్రింగజూచుచున్నాము. ఈమాత్రము బహుశవ్యయ కారణములగు భోగములై పేదలకు అలవిగాకున్నవి.

ఈవిధముగా శ్రమను మొండముగాచేయు ప్రయత్నము, మీద ఆటపాటలందును వ్యాయామములందును మాంసకండరములు పొందుటలో అలవాటుపడిన చలనమలను కల్పనచేయుటక, సముద్రప్రయాణములు చేయు పెద్ద నౌకలమీద, సామాన్యముగా ననకాశము లుండవని తెలిసియు, సాగించు ప్రయత్నమును బోలి యున్నది. అటువంటి నౌకలమీద వ్యాయామస్థలముల నెదుర్కుచు, అందు గుఱ్ఱపుస్వారి, పడవలను తెడ్లువేసి నడపుటవంటివానికి ప్రతిరూపముగానుండు వ్యాయామముల నేర్పాటుచేయుదుగా. గుఱ్ఱపురాతు తురగాకారమున నున్న యొక యంత్రముపై నెక్కి కూర్చుండును. దాని కళ్ళెపు వారులను చేతబట్టుకొనును. విద్యుచ్ఛక్తి ప్రసారము గావించు గడియను ద్రిప్తును. అంతట ఆ యంత్రము గుఱ్ఱపురాట్లు వేయుటను దాడుదీయుటను అనుకరించును. ఆ యంత్రము యొక్క జీనుపైనెక్కి కూర్చుండిన యతడు నేలమీద పరుగులిడు గుఱ్ఱముమీద స్వారిచేయువానికి గలుగు కుదుపు ననుభవించును; కాని వానికిండ సజీవమగు తురగముండదుగదా ! అటులనే తెడ్లులాగి పడవనడపు కృత్రిమవ్యాయామమును తీసికొను యాత్రికుడు బల్లపై కూర్చుండి, తెడ్లను చేబూని, కాళ్ళను తన్నిపట్టి ముందు వెనుకకు వంగుచుండును. స్పింగుతీగలమర్చిన తెడ్లు సరిగ పడవ తెడ్లవలె చలించును. ఇచ్చట గుఱ్ఱపుస్వారిచేయుట, పడవ నడపుట వంటి వ్యాయామముకంటెదుగాని, నేలమీద గాలిలోను నీటిమీదను పరిసర ప్రకృతిదృశ్యముల నడుమను పోవునప్పు డనుభవించు స్వభావస్థితిమగు ఆనంద మెక్కడినుండి పొందగలము. కొన్ని దినములు, సమద్రయాన కాలమునందు, ఆ కృత్రిమపు టేర్పాటుల పట్టిము గడువవచ్చును. కాని సహజసంఘటనలవలె అవి చిరకాలము తృప్తానందముల నొసగజాలవు. అటులనే కృమయొక్క

అంతర్భాగములగు ఆటపాటలు విడదీయుబడుటయు, కొండలు ఆట భాగమును, మఱికొండలు పాటుభాగమును పంచుకొనుటయు జరుగ వచ్చును. అటుల జరుగు శ్రమవిభాగమున సమత శూన్యము గావున పాటు అనునది బండచారిగను, ఆట అనునది మచ్చటతీరు పనిగను పరిణమించును. ఇవి రెండును మానవాభ్యుదయమునకును, తేమము నకును హానికరములే యగును. చానుడు కష్టహేతువగు పాటువలన ప్రాణములు పోగొట్టుకొనువా డగుచుండగా, ప్రభుడు విలాసము లకు మఱిగి యీల్గుచుండును. యుగాంతరములనుండి యనేక సారు లుగా సాగింపబడుచు వచ్చిన యీ ప్రయత్నములు మానవ జాతికి పూర్ణత్వమును చేకూర్చ సమర్థములైపోవుచు వచ్చినవి. మన జీవిత కాలములోనే, శిక్షణాంశమును విసర్జించి, సుఖముల బడయువలయు ననెడు ప్రయత్నములు యుద్ధములను ఔషధములను ఈతిబాధలను చావులను సంఘముపై బడవేసి, వేళ్ళు వులివాత ద్రోసినటుల వెలసినవి. ఇక్కనైనను మనము కండ్లు తెఱచి, వాస్తవస్థితిని గుర్తించి, వెనుకకు తగ్గ దగదా!

అ ధ్యాయము 13.

శ్రమ విభాగము

విశిష్టతను చతురతను సమకూర్చునట్టి శ్రమవిభాగ పద్ధతి మన లాభముండు ననుటను ఎవరును కాదనబోరు. మన దేశములో ఆ విశిష్టత అతి ప్రాచీనకాలమునుండియు ఆచరణలోనే యున్నది. దాని ప్రాబల్యము మెండై పారంపర్యముగ వచ్చు ఆచారమై, కుల ధర్మముగ ఘనీభవించినది కూడను. ఆ ఆచారకాఠిన్యము నులన నెన్నియోకష్టములు వచ్చిపడినవి. అది మననొక పెద్ద అఘాతములో దింపినది కూడను.

శ్రమవిభాగము మహాక్షేమదాయకమను మిషతో పాశ్చాత్యులలో వస్తూత్పత్తిదారులు దానిశ్రమము నతి సూక్ష్మ విభాగము నకు గుఱిచేసివేసిరి. అందువలన 'శ్రమ' యనిన బండచాకిరి యను భావమేర్పడినది. అది మిక్కిలి అసహ్యలక్షణములు గల శాసనముగ కరిణమించినది.

'శ్రమ' లేక 'పాటు' అనునది శ్రామికునికి ఆరోగ్యలాభముల సమకూర్చకలదిగ నుండవలయునెడల, అందే చిన్న అంతర్భాగముగాని నరములను త్రెంచునంత బాధాకరము కాకుండ చూడవలయును. అందుకై అవి భాగమున తగినంత వైచిత్ర్యమును నవీనతయు అమరియుండవలయును. కేవలము అధికోత్పత్తి కౌశలమే లక్ష్యముగ నుండతగదు. కాబట్టి శ్రమవిభాగచర్య కొక హద్దుండవలయును; ఆ హద్దును మీరినచో నది క్షేమకరముగ నుండజాలదు.

ఇటుల శ్రమభాగాంతరములు చేయబడగా తేలిన ప్రతి చిన్న భాగాంతరముకూడ సాధ్యమైనంతవరకు ఒకానొక పరిశ్రమయొక్క

పూర్ణస్వరూపముగ నుండవలయును. కాని ఆ భాగాంతరము యేదే నొక పరిశ్రమ కార్యక్రమమున ఒక అంశమాత్రము కాదగదు. చూడుడు: వక్షంగవృత్తిని విభాగములుగ చీల్చినయెడల, చక్రముల నిర్మించుభాగముగను, గానుగలను తయారుచేయు భాగముగను వేరు చేయనగును. అష్టాక్షుల నిర్మింపబడు సరుకులు వేర్వేరుగ విక్రయమున కర్హమైనవిగ నుండగలవు. ఇట్టి విభాగమునకు మారుగా, వానిని గూడ చిన్న చిన్న అంతర్విభాగముల గావించి, చక్రాల అడ్డల నొకచోటను, పూటీల నొకచోటను, ఆకుల నొకచోటను, కోతకోయుట నింకొకచోటను జరుపు నేర్పాటు చేయునెడల, అందందు జరుగు 'శ్రమ' 'బండ్' చాకిరియైపోవును. చర్మకార వృత్తి సందర్భములో బూట్ల నిర్మాణముగాని చెప్పలు తయారు చేయు పనిగాని ఒక పూర్ణ పరిశ్రమాంగము కావచ్చును. కాని మడమలకు సరిపోవు చర్మములను కత్తిరించుట యొక పరిశ్రమాంగమును, తోళ్ళచీలికలను కోయుట మరొక పరిశ్రమాంగమును, వేర్వేరుగ స్వయంపూర్ణ పరిశ్రమలుగాని, లేక, పరిశ్రమాంగములు గాని కానేరవు. నేటి భారీపరిశ్రమాలయములందు | శ్రమవిభాగములను స్వల్పస్వల్ప ఖండములుగ చేసివేసి, ఒక్కొక్క శ్రామికునియొక్క పనియంతయు మేకులు కొట్టుటయో, లేక మరదిమ్మలు త్రిప్పుటయో, మరి యిట్టి యేదేని పనియో, యగునటుల హద్దులు పెట్టుచున్నారు. అటువంటిపనిని దినమునకు 8 గంటలచొప్పున సంవత్సరములో మూడువందలదినాలు, ఎవడైనను చేయునెడల, వానికి లభించు జీతపుసొమ్మెంతటిదైనను అగుగాక, వాని సరాలు చితికిపోయి వానిమతి చెడగా, నతడు పిచ్చివారి చికిత్సాలయమునకు పోవలసియే వచ్చును. అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములజోలు ప్రపంచ విఖ్యాతిగన్న పరిశ్రమలకు నిలయములగు నగరరాజము లందలి

జనులు, అన్ని వ్యాధులవలనకంటే నాడీబాడ్స్యములవలన, చాల హెచ్చుగా పీడింపబడుచుందురు. అందు వింత యేమున్నది? నరుని తనువు నిరీవమగు జడయంతయు కాదు. వాని శరీరనిర్మాణము వాని శక్తిసామర్థ్యముల నన్నింటిని సమముగ ప్రకటించుట కనువగు నభ్యాసచర్యల నవశ్యము కోరుచుండును. ఆతడు పూను శ్రమవిభాగాంశము తగినంత విశాలమైనదిగ నున్నచేతప్ప, ఆ యీప్సితము నరవేరదు. శ్రమవిభాగాంశములు కడుంగడు చిన్నపై పూర్ణకార్యక్రమమున నత్యల్పచర్యలుమాత్రమే యగునెడల, స్వల్పకాలము లోనే శ్రామికుని నిరుద్యోగిని చేసివేయును. మరియు వానిశక్తులు అచిరకాలముననే వ్యర్థపడిపోవుచుండును. విశేషముగ కష్టపడి పని చేయు శ్రామికుడు నలుబదియైదేండ్ల యీడు వచ్చునప్పటికి శరీర పాటవమును కోల్పోవుచున్నాడు. ఇటుల మానవశక్తి హెచ్చుగ నష్టమైపోవుచున్ననుగూడ పరిశ్రమాధికారి నష్టపడక లాభమునే పొందులాగున కూలిపద్ధతి సృష్టించబడియున్నది. ఆతంత్రము కారణముగా ఆ మానవశక్తియొక్క నష్టమంతయు సంఘముమీద పడుచున్నది. పరిశ్రమల యజమాని యేర్పాటుచేసిన యిట్టి శ్రమవిభానమువలన ఎంత నరశక్తి వినాశమైనను, దానిజోలియే వానికిపట్టదు. ఏలన ఒకశ్రామికుడు అసమర్థుడై పడిపోవుపట్ల యజమాని వెంటనే వానిని తొలగించివేసి యువకుని నొకనిని వాని స్థానమున నియమించుకొనగలడు. తొలగిపోవు శ్రామికునికిని యజమానికిని మధ్య భగ్నమైపోవు ప్రేమబంధ మనునది యిసుమంతయు లేదు. కాల్పివేయగా మిగిలిన సిగరెట్టుముక్కను ఎంత నిశ్చింతగా పారవేయునో అంత సులభముగా తన సేవలో భగ్నజీవుడైపోయిన శ్రామికుని యజమాని నెట్టిపారవేయగల్గుచున్నాడు. యజమానికి హెచ్చు శక్తిసంపన్నుడగు యువకుని సేవలు వెనువెంటనే లభించుచుండును.

కావున వానికి లాభమేగాని నష్టముండదు. తన సేవలో ప్రవేశించిన నరుల జీవముల నిటుల హరించినందుకై యజమానిని దండించువారు లేరు. ఇట్టి పరిస్థితులవలన ప్రజల ప్రాణములును శక్తిసామర్థ్యములును వమ్మైపోవుట లేదా! ఇట్టి వినాశకర జీవన విధానమువలన శాశ్వత త్వము సాధ్యము కాగల్గునా? శ్రామికు లేమేని హెచ్చుకూలిని గడించుకొనుటలు కాన్పించుచున్నను అయ్యది తమ నలుబదియైదేండ్ల పిమ్మట బ్రతుకునకై పొందదగిన మూల్యమును ఇప్పుడే వారు పుచ్చుకొనుచున్నారన్నమాట.

కూలి, ఉత్పత్తి, సంకీర్ణ జీవనప్రమాణ పోషణము అనువానికి మితిమీరిన ప్రాధాన్యతనొసగి, నరుని యుత్తమశక్తుల నుపేక్షించుచున్నారు. వాని స్వతంత్రత్వము భంగపరచు చున్నారు. వాని జీవన మూల్యమును తబ్బిబ్బుచేసి వేయుచున్నారు.

అటువంటి పరిస్థితులందు శ్రామికునిస్థితి గానుగనుద్రిష్ట ఎద్దుదశ వంటిదై పోవుచున్నది. ఆ యెద్దుకండకు గంతలు కట్టుదురు. అందుచేత అది యెక్కడికిపోవు చుండెనో, యేదారిని పోవుచుండెనో దానికి తెలియదు. దాని ముక్కుతాడెట్లు లాగిన నడల్లు నడచును, దానిని నడుపుటకు మనుష్యుడుకూడ నవసరములేదు. దానిముక్కుత్రాడు ఆ గానుగ దూలమునకు కట్టివేయబడి యుండును. ఆ త్రాడు తానుపోవలసిన గమ్యమును తెలుపుచున్నదని తలచి, ఆ యెద్దు గిరగిర గానుగచుట్టును నియమిత వలయములో దినమంతయు తిరుగుచుండును. అదట్లు దినమంతయు నడచుచునేయున్నను అది ప్రయాణించిన దూరమేలేదు. గానుగయజమాని ఆ యెద్దునకు తెలికపిండిని దినిపించునటుల నిజమే. ఆతడెంతయో ఆధరము పెంపున దానిపైని ప్రేమనొలికించు నటుల నటించును. ఆపిండియు ఆ యెద్దు దినమంతయు శ్రమపడి సిద్ధముచేసినరాశిలో నొకస్వల్పం

శము మాత్రమేకదా! మనఘాక్ష్టరీశ్రామికులగతి యింతకన్న మిన్న
యైనదికాదు. జీవితానందమును గాని స్వేచ్ఛావాతారణ సౌఖ్య
మునుగాని అనుభవించుటకు వారునోచుకొనరై! పరిణతిగాంచుట
కును వృద్ధిపొందుటకును వారి కవకాశములు పూజ్యము. ప్రకృతి
సిద్ధమైన శ్రమవిధాన వింటుండదు. కాబట్టి శ్రామికుల యుత్తమ
శక్తిసామర్థ్యములు క్షయించి వినాశమై పోవుచుండును. ఈ నష్టము
నకు డబ్బురూపమున లభించుకూలి పరిహారము కాజాలదు.

ఈతీరుగ పరిశ్రమల యజమానులు 'శ్రమ' యొక్క కష్టాంశ
మును తప్పించుకొని, ఆ 'శ్రమ' యొక్క వినోదానందాంశమును
మాత్రము సంగ్రహించు యత్నముల సాగించుచుండ, ఆ 'శ్రమ'
నుండి విశ్రాంతిని చూరగొన వచ్చునని మనసోపలిస్తు మిత్రులు
ప్రతిపాదించు చున్నారు. సరిగ్రహించునెడల 'శ్రమ' యందే
'విశ్రాంతి' యిమిడియుండ వలయును. 'విశ్రాంతి' యనగా
తీరికసమయమని యర్థము. సంగీతపుస్వరములందు తాళమెటుల
ప్రధానాంశమై పఱగుచున్నదో, అట్లే 'విశ్రాంతి' యు 'శ్రమ'
యందొక ప్రధానాంశమై యున్నది. వానిచెట్టిని వేరుపఱచుటకు
వలనుపడదు. విశ్రాంతియనగా సర్వక్రియా రాహిత్యమని అర్థము
గాదు. సర్వక్రియా రాహిత్యమన మరణమే. విశ్రాంతియనిన వ్యర్థ
కాల యాపనమునుకాదు. సోమరితనము అనగా వ్యర్థకాలయాప
నము జీతతనాపాదించును. ఉచితమగు విశ్రాంతివలన, ఒకరీతి
ప్రవృత్తికి తీరుబాటు లేక విరమణము లభింపగా, ఇతర రూపము
లగు మన ప్రవృత్తులకు పనికలుగు చుండును. వ్రాతబల్లముందు
సూర్పుండి మానసికకర్మచేయు మనుజునికి, ఆ పనిలో వానికి గలి
గిన నాడులయొత్తిడికి విరామమొసగి, తోటలోని మొక్కలకడ
పాటుపడుట వాని 'శ్రమ' కు పూర్ణతనొసగి అనందమును చేకూర్చు

గలను. ప్రకృతి శాసించురీతిని ప్రయోజనకారియై ఫలింపవలెనన్న ఏ 'శ్రమ' యందైనను, నరుడు జోక్యముచేసికొని దానిని విషయగతి బట్టింపనియెడల, ఇట్టివిభాగములు వరస్పరము పూర్ణతచేకూర్చుకొనుచు, ఆ 'శ్రమ' కు ఫల్యతచేకూర్చును.

ఒకసారి 'శ్రమ' విధానమును గురించి అనుభవజ్ఞుడని ఖ్యాతిగన్న ఒకయింజనీయరుతో చర్చింపుచుంటిని. పాటు, విశ్రాంతి రెండును ఏకకాలమందు అనుభూతమగుటెట్లో తా నూహింపజాలనని ఆయన అధిక్షేపించినాడు. సిద్ధాంతరూపమున దీనిని విశదముచేయుట కష్టమేకావచ్చును; కాని నిదర్శనము చూపుట సులభమే. కావున నేనాయనను ఏ శిల్పి కర్మశాలకైననుబోయి, తనకుతానే సమస్యా విమర్శచేసికొను డంటిని. ఆయన నామాట కొడంబడి, నాతోడనే యొకబడిపంతులు ఇంటికివచ్చినాడు. ఆతడు టోపీలను జేసి జీవనము గడుపుకొనువాడు. టోపీలుచేయుకర్మ క్రమములో అతనికి విశ్రాంతి యొక్కడనో, తీరుబాటు అనెడు వేటు కర్మకలాప మెద్దియో విశదము చేయుడని ఇంజనీయరు నన్నడిగెను.

ఆ బడిపంతులు టోపీలు చేయుటలో ఏమేమి కర్మలు చేయునో అడిగితిమి. ఆత డొక తట్టను తీసికొనివచ్చినాడు. అందుండి యొక ముఖమలుగుడ్డను దీసి, దానిలో అండాకారముగ నొక ముక్కను కత్తిరించినాడు. ఎఱ్ఱలస్తరు (లైనింగు) గుడ్డను దీసి, దానిలోను ఆలాటిముక్కనే కత్తిరించినాడు. దీని కతడు కొన్ని ప్రాతకాగితపు ముక్కలను టాకీలు వేసి అతికించినాడు. తరువాత దాని నొక కుట్టు యంత్రములో బెట్టి కొన్ని చిత్రాకృతులను దానిపైన కుట్టినాడు. అంతట దానిని ముఖమలు గుడ్డపైన బెట్టి కుట్టినాడు. దాని మీది చిత్రాకృతుల ననుసరించి కొన్ని రంగధముల జేసి, ఇత్తడి గొట్టుపుముక్కల నందు బిగగొట్టినాడు. వీనిగుండ గాలి ఆడుచుం

డును. ఈ గుడ్డను టోపీపైని మూతగ కట్టునట. ఆ యా కర్మాంశముల నన్నింటిని అతడు నిర్వహించుచుండ ఇంజనీయరుగారికి నేను కొన్ని వివరములను చెప్పసాగితిని. ఆ ముఖములుగుడ్డ ఇటలీనుండియు త్రైనిగుగుడ్డ జపానునుండియు వచ్చున వగుటచేత, నానిని సంగ్రహించు సంకల్పమున కొన్ని అంతర్జాతీయ వాణిజ్యసమస్య లతనికి తట్టును. కత్తెర దీసికొని గుడ్డలు కత్తెరవేయుతరిని నానిలోని యొక రీతి కండరముల సమరత పని చేసినది. కుట్టుయంత్రముతో చిత్రాకారములను కట్టునప్పుడు మరొక సమరత అనగా కళానిపుణతయు గాలిబెజ్జముల సమర్చనపు డింకొకతీరు కౌశలమును, వేగోకనాడీ జాలమును పని చేయుచుండెను. ఊరక యిల్లడి గొట్టములు బిగించు సమయమున చిత్రకళానైపుణ్యమునకును తత్సంబంధమగు యూహాపోహలకును పని యుండదు ; అతని కళానిపుణతకు అపుడు విశ్రాంతిదశ.

మే మిటుల ప్రసంగించుచుండగా దొడ్డిలోనుండి పంతులుకూతులు ఏడ్చు వినవచ్చినది. తతఃతమే అతడు చేయుచున్న పనిని విడిచి, పర్విడిపోయి, బిడ్డ నెత్తికొనినాడు. పెద్దమనుష్యులు వచ్చి యింటిలోనుండగ బిడ్డ నేడ్పించినందులకు సతిని మందలించినాడు. పంతులటుల భార్యతో తగవులాడుపట్ల ఇంజనీయరుతో నే నిట్లుంటిని ; “ అదిగో, వారి కిప్పుడు సంపూర్ణమగు తీరుబాటు వినోదములు అనుభూతములగుచున్నవి”. “ఓహో! ఇపుడు గొంభావము నాకు పూర్తిగ అర్థమైనది ” అనుచు ఇంజనీయరు పకపక నవ్వినాడు.

జీవితము ప్రకృతి ననుసరించి జరుగునపుడు, ప్రయత్నపూర్వకముగా తంటాలుపడి మన మేజోక్యమును తెచ్చిపెట్టుకొనకుండగనే తన సాధనోపాయముల నది కనిపెట్టి, తన యవసరములనెల్ల నదియే తీర్చుకోగల్గును.

శ్రమయు, జీవనపథమున, శ్రమధర్మమును ఈతీరున నుండును. అది నరుని శక్తిసామర్థ్యము లన్నియు వినియోగపడు వసతులను గల్పించును. వానికి తన జీవితకాలమున పరిణతిపొందుట కవకాశము నొసగును. మరియు లోకము విడిచి పోవునపుడు అతడు శ్రమపడి యుత్పత్తిచేసిన వస్తురాశిపైన వాని వ్యక్తిప్రభావము స్థిరముగ ముద్రితమై నిలిచియుండును. అయ్యదియే వాని శ్రేష్ఠతమాంశము.

చిత్రకారుడు తనయందలి సౌందర్యభావమును పటపుటముమీదికి చేర్చి ఒక ఉత్తమచిత్రమును లోకమున విడిచి పోవుచున్నాడు. భావి సంతతివారు దాని నెంతయో మక్కువతో సంరక్షించి పూజింతురు. ఆ చిత్రశిల్పి రవ్వంత రవ్వంతగా రంగులను దీసికొని, పటపుటమున రుద్దుచుండు సమయమున, దినములుదినములుగా కష్టపడిచేయు బండ చాకిరిగ అది గోచరించియుండును. కాని ఆశ్రమయే శ్రేష్ఠమగు చిత్ర రాజముగా సిద్ధముకావలసి యుండెను. బొమ్మల అచ్చొత్తివేయు నతడు ఈ కష్టమును, ఈ బండచాకిరిని తప్పించుకొనగలడు. కాని అతడుఉత్పత్తిచేయు చిత్రపటములు, వాస్తవికచిత్ర శిల్పి రచించిన ఉత్తమ చిత్రముతో పోల్చి చూచునెడల, వానిపటము లన్నియు తుక్కుకాగితపు ముక్కలనుమించిమాననీయములు కావు.

చిత్రరచనాకార్యము ప్రారంభమగుటకు పూర్వము సయితము, రంగులను కలుపుటలోను, వర్ణద్వైతాల నిర్ణయించుటలోను గంటల కొలది కాలము చాల కష్టపడి అతడు పనిచేయవలసి యుండును. అజంతాగుహలలో వినియోగింపబడిన రంగులు ఇన్ని శతాబ్దములు చెక్కుచెదరకనిలచియుండు లీల, పూర్ణసితికి వచ్చు పరిణతిని సాధించుటకెన్ని దశాబ్దాలు పట్టెనో? ఆనాటి యా చిత్రకారులు అందుకు వలయు శ్రమ ఎర్పించుటకు వెనుదీసి యుండలేదు. వారి సంతానము వారు తమకు ప్రసాదించియున్న సాటిలేని కళాసంపదం గూర్చి

జోహారు లర్పించుచున్నారు. అట్టి ధన్యవతిభ నార్జించుట కవసరమైన శ్రమను అర్పణము గావింపకుండ, ఆ కళానిధులు తమ సాధనములను తమ యువాయములను కనిపెట్టియుండరుగదా ! ప్రకృతిచాల కాఠిన్యము చూపు అధికారిణి. ఉత్సాహశూన్యులై వెనుకాడుచు చేయు శ్రమకు మెచ్చి, యీ ప్రకృతి యెన్నడును శాశ్వతత్వమును ప్రసాదించునది కాదు. మనము శాశ్వతఫలమును పొందనభిలషింతుమా నిరంతర చిరకాల శ్రమపడవలసినదే. తాత్కాలికముగా సంతోషము గొలుపు క్షణభంగురపు శ్రమవలన, మనకు వచ్చిపడున దంతగా మండదు. ప్రకృతి యెన్నడును భ్రమపడునది కాదు, భయపడి లొంగునది కాదు.

అటులనే యెల్లొరలో గొప్ప పెనుశిలయందు అల పెద్దదేవళమును తొలిచి ముం దెన్నితరములనాడో జననము గాంచునున్న తమ వంశీకులకు పిత్రార్జితముగ ఆ కళాస్రవ్వు లొసగిన దివ్యసంపదవారి శ్రమఫలితముగు సౌందర్యనిధియే. ఆ ప్రమాణనిజుత, ఆ రూపసౌష్ఠవము శ్రమను తప్పించుకొను కడకయొక్కగాని, సులభోపాయములయొక్కగాని ఫలితార్థము కాజాలదు. నిష్కవటముగ సాహసించి కాలోచితకార్యముల నిర్వహించినవారి శ్రమయొక్క సత్ఫలమే అది. సవ్యమార్గమున చేకొనిన శ్రమ, శ్రామికుని వాని శ్రమ కారణముగా లభించిన యుత్పత్తిని ధన్యము చేయుగలదు.

శ్రద్ధాపూర్వకముగ నిర్వహింపబడిన వినిర్మలశ్రమం గూర్చిన మరొక యుదాహరణమును వివరింతము : ఢిల్లీలో కుట్టుమినారు సమీపమున నొక ఉక్కుస్తంభము కలదు. దానిపై నొక పురాతన శాసనము కూడ గలదు. ఆ స్తంభము ఎండవానలనుండియు, శీతోష్ణముల నుండియు ఏలాటి రక్షణము లేకుండ బహిరంగప్రదేశమున కతాబులకాలము నిలిచియున్నది. ఎనను దానిపైన నలంసంత్రములు

కాన్పింపదు. అందలి లోహముల కూడిక, ఏతీరున కల్పింపబడెనో యీనాటి లోహకారు లెందరో శోధించి కనుగొనకేక విభ్రాంతులగుచున్నారు. ఈ ధ్వజరాజమును పోతపోసిన ప్రాచీన లోహశిల్పులు దాని నిర్మాణమునకై, శ్రమనివారక కృత్రిమోపాయముల వెంటబడినవారు కారు. ఆ యీ లోహములతోడి దాని నిర్మాణమున కవసరమగు శ్రమను, శిక్షణమును తప్పించుకొనెంచి యుండరు. వారు ప్రకృతి శాసించినరీతినే శ్రమను గ్రహించియుండిరి. కావున ఆ లోహస్తంభ మీనాడు మహా సత్యము సత్యంత గంభీరముగ ప్రకటించుచున్నది.

విశ్వర్యము సుఖభోగము బంగారుగనుల పరిశ్రమతో సంబంధించి పెరుగుచుండునను భావము పెక్కండ్రకు కలదు కాని కష్టాంశమగు బండచాకిరి నొకతరగతి ప్రజలకును, సుఖాంశమగు నైశ్వర్యమును వేరొకతరగతివారికిని కట్టబెట్టు విధానము మన భారతదేశములో బంగారుగనులకూ పేరెన్నిక గాంచిన మండలమును దరిద్రనిలయముగ చేసివేసినది. ఆ జిల్లాలోని రయితులు తమ ఆవులను “ద్వివిధ వినియోగము” పాలు చేయవలసినంతగా డబ్బునకు మొగమువాచి లేమిని గుడుచుచున్నారు. “ద్వివిధ వినియోగ” మనగా నేమిటి? ఆవులు పాషివగునెడ నాలుగుచుక్కలు పాలిచ్చుట; యెండిపోయిన సమయమున నాగలికి గట్టబడి నేల దున్నుట- అను రెండు తెలుగుల వినియోగపడుచున్నవి.

ఆ ప్రదేశమునందు నేను సంచారముచేయుకాలమున, ఏడువేల యడుగుల ఖోతుగల యొక గని గోతిలోనికి నన్ను దీసికొనిపోయిరి. అచట చీకటిలో ‘డేవిసు’ లాంత కొనగు మిథుకు మిథుకుమను వెలుగు సాహాయ్యమున శ్రామికులు సారంగములలో దూరి పని చేయుచున్నారు. చట్టరాయి తగిలినచోట తుపాకిమందు కూరి కాల్చి

వగులగొట్టుదురు. ప్రాద్దు పొడిచినది మొదలు క్రుంతువరకు నాలుగు డబ్బుల కూలి కాసింది, అపాయములకు లోనై, దుమ్మునక ధూ? యనక ఆ ముఱికి సొరంగములలో శ్రామికు లెండలో పాటుపడు చున్నారు. ఇంత చేసినను వారికి కడుపునిండ కూడు లేదు. వారి కిచ్చు కూలి స్వల్పమే శ్రమయా చాల హెచ్చు. సాయంత్రమున వారిని విశాల శుభ్రవాతావరణములోనికిని వెలుగులోనికిని లేవదీసి వపుడు, వా రెంతయో అలసి, సొమ్మసిలి యుందురు. జవనత్వము లుండవు. ఆ సంస్థానప్రభుత్వమువారి ఆదాయములో ఆ జిల్లానుండి కల్లు సారాయిలమీద వచ్చు రాబడియే చాల హెచ్చు. మిగుల సొక్కిపోయిన ఆ శ్రామికుల నరముల సత్తువ నిల్చుకొనుటకు కల్లు ముంత కరుణించి ప్రసాదించు కైపుతప్ప తరుణోపాయము లేదని వారు భ్రమించుట అబ్బురమా! గనుల పనివారలలో వ్యభిచారము సుఖజాడ్యములుకూడ అధికమే. ఎచ్చుబెచ్చట మితిలేని శ్రమవలన నరజాలము నలిగిపోవుట గలదో, అచట సహజముగనే సేదనీర్చు కొను సాకుగా స్త్రీకొరకును, సారాయికొరకును పరువులుపెట్టుట కానవగుచున్నది. మానవశరీరస్మరాణమున కనుసరణమగు మాన సిక జాడ్యములలో ఇదొకటిగ నున్నది. నా దగ్గనానంతరము ఆ ఖని యజమాని సాంఘికక్షేమముకొరకై యేదేని యుద్యమముం గూర్చి నే నేమైన నలహా నీయగలనా యని అడిగినాడు. గనులలో పని చేయు శ్రామికుల నుద్ధరించు నుపాయమును దెలుపుడని అర్థించి నాడు. నేను రెండుపాయముల దెలిపి, యే యొకదానినైన అనుస రించు డంటిని. (i) శ్రమయొక్కయు, పాటుయొక్కయు, గౌరవమును పునఃప్రతిష్ఠించు నిమిత్తము ఆ గనిపనిని మూసివేయు డంటిని. లేని యెడల (ii) ఆ శ్రామికుల దుఃఖముఖను పూర్తిగ మరుగుపఱచజాలు నంతటి సారాదుకాణములనైన పెట్టించు డంటిని. నా నలహా విని

ఆ యజమాని నిర్హంతపోయెనని వేరుగ చెప్పనక్కరలేదు. ఈ రెండు వసులును వానికి అహితములే. వారి కంపెనీ పెద్దపెద్దలాభముల పంచిపెట్టగలంత వృద్ధిలో నున్నది. ఆ కంపెనీవారికి మానవ జీవుల డేముముకంటె సువర్ణోత్పత్తి, డబ్బు రాబడి హెచ్చుప్రధానములు కదా ?

ప్రకృతిసిద్ధమౌ శ్రమవలన పూర్తిలాభమును బడయగోరితిమేని శ్రమయొక్క ప్రాథమిక సరళస్వరూపమును సాధ్యమగునంతవరకు నిలిపిపట్టవలయునేగాని ఆ శ్రమయే నిరుపయోగ మైపోవునంతగ నూత్నవిభాగముచేయ సాహసింపదగదు.

కూలి:— ఉచితరీతిని జరుగు శ్రమను గూర్చి ప్రకృతి యెట్లు బహూకరించునో శ్రామికుల కది యెట్లు లాభముల చేగూర్చునో తెలిసికొంటిమి. అటుల శ్రమవలన చేకూరు లాభమే సహజమౌ కూలి.

జీవనము 'సంకీర్ణమై' రాగా రాగా నరుడు శ్రమవిభాగమును మితి మీరి ప్రవేశపెట్టుచుండును. మొత్తముమీద చేకూరిన లాభములోని స్వల్పస్పృహంశమునకు మారుగా డబ్బురూపమును కూలిని శ్రామికునికి తిరిపెమిడినటుల నొసగుచుండును. శ్రమయొక్క వాస్తవిక ధర్మమును సదా మన కండయెదుట నుంచుకొందుమేని, తికమకలుపడిన మారీగ పెడత్రోవలకు తొక్కు నవసర ముండదు.

దురదృష్టవశమున కూలిపద్ధతి తలచూపినప్పటినుండి ప్రాధాన్యత శ్రమయొక్క ధర్మముమీదినుండి మారి, శ్రమవలని యుత్పత్తి పైకి గెలిచినది. అచ్చోటనే నిలిచినది. ఆ కారణమువలననే యీనాడు సహజధర్మమును ప్రక్కకు నెట్టివేసి, ఉత్పత్తిస్వమస్య రాజ్యము చేయుచున్నది. విశాలములగు పణ్యక్షేత్రములందు, అత్యధికమౌ లాభముల గడించులాగున వికయింపగల ఉత్పత్తుల (సరకుల) గూర్చి

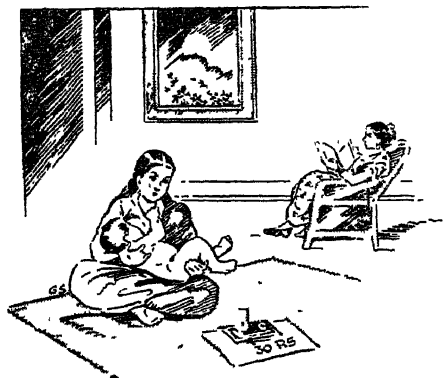

మాత్రమే యజమాని సదా తలపోయుచుండును. కావున అత్యున్నమగు కర్పతో, అత్యధికోత్పత్తిని చేయించనలయు ననెడు సమస్యయే వాని నావహించి యుండుచున్నది. సరకును ఉత్పత్తి చేయించుటకే ఆతడు కూలి నొసగుట. నైతికధర్మ మేమైపోయినను 'శ్రమ' పరిస్థితి యెట్టి పరివర్తన మందినను, సాధనప్రయోగ మేతీరు బ్రనను పర్యవసాన మెటువంటిదైనను కనిపట్టక కూలిడబ్బులు కాశపడి, వస్తూత్పత్తిచేయు శ్రామికులు ఒండొరులతో పోటీలు పడుచు, తండోపతండములుగ, తమంతతాము నచ్చి నొరబడుచున్నారు. డబ్బును మించిన ఏ ప్రమాణమునకును ఈ సమస్యపరిష్కారమున వ్యసక్తి లేదు. ఈ విధముగ 'శ్రమ' వ్యాపారసంబంధమున చిక్కువడిపోయినది. శ్రామికుడు హెచ్చుకూలి నిచ్చు నాశపెట్టు యజమానికి బానిసయై అమ్ముడువోవుచున్నాడు. యజమానియో వీలగునంత చౌకకూలి నొసగి, తన శ్రామికులను పోవుచేసికొన జూచుచుండును.

ఆఫీకా పడమటితీరమున పట్టువడిన బానిసలను అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రము లండలి తోటలలోనికి చేరవేయు ఓడలను నడుపుటకై బానిసల వర్తకునికి నావికులు కావలసివత్తురు. చీనావారికి బలాత్కారముగ విక్రయించు నల్లమందును తయారుచేయు నిమిత్తము, తన చేలలో గసగసాలను ఉత్పత్తిచేయుటకై క్షేత్రపత్రికి కూలీలు కావలసియుండురు, డబ్బురూపమగు కులీ తప్ప, యేలాటి నైతిక సాంఘికప్రసక్తియు పెట్టుకొనకుండ అవసరమగునంతమంది శ్రామికులు దొరకుటే వానికి కావలసినదెల్లను! నైతికమూల్యముల ప్రమేయము వానికి పట్టనేపట్టదు.

తనబిడ్డకు పాలిచ్చుతల్లి తనబిడ్డకు పాలిచ్చుచుసాకు సందర్భమున గాని తనపిల్లలకు వంటచేసిపెట్టు విషయమునగాని, 'సేవాపరిపోషణ'

విధానములో ప్రకృతి ప్రేరేపించిన తీరున, తనధర్మమును నిర్వహించుచు. తనబిడ్డలు తుష్టగా తిని సుఖముగనుండ జూచుకొని ఆనందించుటే తల్లికోరుకొను ప్రతిఫలము. అదియే ఆమె 'కూలి' యననగును.

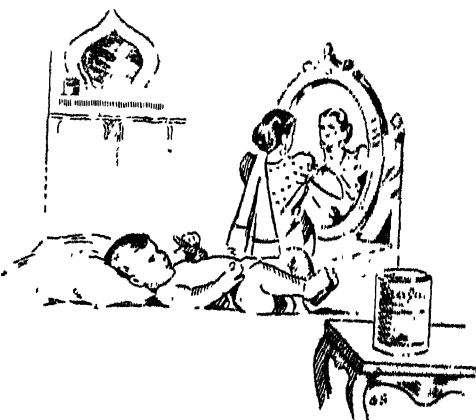

పాలదాది పరులబిడ్డకు పాలిచ్చునపుడును, వంటకత్తె డబ్బుకై పరులయింట అన్నము వండునప్పుడును 'నేనా పరిపోషణము' నుండి 'సాహసపరిపోషణ' దశకు వారు పడిపోవుచున్నారు. ఈరెండు సందర్భములందును, తల్లియొక్క శ్రమ

జీతపు డబ్బుకాంచి పరులబిడ్డకు పాలిచ్చువాది వ్యాపారసరళి లోనికిదిగి పోవుచున్నది. దాదియు, వంటకత్తెయు తమకుదొరకు డబ్బునుబట్టి గిట్టుబాటును గణనచేసి కొందురు. బిడ్డలక్షేమమో ఆ తరువాతి సంగతి.

అవసరము కలిగిగాక, తనసౌందర్యమును నిలుపుకొను కాంక్షకు లోనై సహజమైన తనపాలను బిడ్డకీయక, అందులకు మారుగ డబ్బి పాలను తనబిడ్డకు త్రాగించునెడల అట్టితల్లి ఇంకను పడిపోయి 'స్త్రీయపరిపోషణ' స్థితికి దిగజారి న దగుచున్నది. డబ్బీపాలనుత్పత్తి జేయు నతనికి బిడ్డగోచు పట్టదు. అతనికి కావలసినదెల్ల బజారులో తనసరకు హెచ్చువెలకు విక్రయించుకోగల్గుటే. అందుకై ఆతడు లేనిపోనియోగ్యతల నెన్నింటినో తనసరుకున కారోపించి ప్రకటనల సాగించును. తల్లియొక్క సౌందర్య రక్షణనుగూడ వానివ్యాపార పరమలక్ష్యములలో చేర్చి చాటుచుండును.

డబ్బుపాలను గూర్చిన బూటకములొ అతిశయోక్తులతో గూడిన ప్రకటనలు సాగించునెడల మనమింకను 'పరాన్నపరిపోషణ' కే దిగజారిపోయినట్లుగుచున్నది. అప్పుడు వర్తకుని చేతిలో బహు డబ్బే అన్నిటికీ ప్రధానము. బిడ్డకేమేని హానికలిగినను చింతయే లేదు. ఈతీరుగా రాను రాను మాతృధర్మము, డబ్బులాభము కొఱ కాశించి, తల్లికి బదులుగ మాతృస్థానము నాక్రమించునట్లుల నటించు

తల్లి 'సౌందర్య' సంరక్షణకై బిడ్డకు డబ్బిపాలు

పెక్కండ పాలిట పడిపోయినది. అందుమూలమున పవిత్ర మాతృధర్మము, తత్సంబంధముగు జ్ఞేమాభ్యుదయకర కర్మములతోసహా రూపుమాసి పోవు చున్నది. మిగులునడెల్ల వట్టివ్యాపారము; డబ్బుతో కొనుట, డబ్బునకమ్ముట.

ఒకానొకకాలమున కాశ్మీరదేశమునందు మేలిరకపు దుప్పట్లు తయారు చేసెడివారు. టర్కీతువాళ్ళవలె రోమముతో నమరియుండి, అవెంతయో మెత్తగాను వెచ్చగానుగూడ నుండెడివి. వానిని తయారు చేయుటలో నక్కడివారు అత్యంతమాచాకచక్యము చూపెడివారు. వాని యుక్తుతికి చాలకాలము పట్టును. ఆకారణముచేత నవి చాల ప్రీయముగ నుండెడివి. కాలక్రమమున నవి రూపుమాసిపోయినవి. వాని స్థానమును మిల్లుదుప్పట్లుక్రమించినవి.

కొండొకకాలమున చరాసంఘ ప్రచారకులలో నొకనిదృష్టి
రోడ్లకై రాళ్లను చితుకగొట్టు బీదవారిపై బడినది. ఆతడు సాగించిన
విచారణనుబట్టి వా రొకప్పు డారకపు మేలిదుప్పట్లు చేసెడివారనియు,
ప్రత్యేకముగ వా రాకళయందు మంచినీపుణు లనియు తెలియవచ్చి
నది. వారి సరకులకు గిరాకీ తగ్గిపోగానే వారి వృత్తి యడుగంటి
పోయినది. వారి సుశిక్షితకళాకాళలముగూడ ప్రపంచమున కపురూపై
పోయినది.

శ్రమపైనుండు ప్రాధాన్యత ఉత్పత్తిమీదికి మారిన కారణమున,
హస్తకుశలురగు శ్రామికులు కటా! రాళ్లు పగులగొట్టు కూలివాడుగ
ఘోరవలసివచ్చినది. మానవనిపుణతను సద్వినియోగము గావించు
టకు ఆర్థికశాస్త్రానుగుణ్యమును సహజము నగు విధాన మిదియేనా?
శ్రమయొక్క హస్తవికధర్మమును ఉపేక్షించి డబ్బురూపమా కూలి
పద్ధతి నవలంబించుటవలన మూడిన అనర్థమే యిది! యంత్రాల
మీద ఉత్పత్తిచేయబడిన సరకుల దిగుమతివలన, శ్రామికుల ధన్య
జీవనము గంగపా లైపోయినది. ఇంగ్లాండులో నొకప్పుడు స్వతంత్ర
జీవనము చేయుచుండిన రయితు లెటుల బ్రిటిషు ఫ్యాక్టరీలలో దీను
లగు కూలివాండ్రుగ మారిపోవలసి వచ్చెనో గ్రహించియుంటిమి.
అటువంటి ఫ్యాక్టరీలలోతయారైన సరకుల దిగుమతివలన, మన దేశ
ములోని సరజీవులును తమ బ్రతుకుకొఱకు నోరులేని పశువులలో
పోటీకి దిగవలసిన దుర్గతి పట్టినదిగదా! నరుడు ఎద్దులయు గుఱ్ఱాలయు
స్థానము నాక్రమించి, సరకుబండ్లను రిక్వాజను లాగుట, అనేక నగర
ములలో మనము సాధారణముగ చూచు దృశ్యమే కదా? పారి
శ్రామిక దేశములందలి 'శ్రమనివారణోపాయముల' ప్రతిబింబమే
యిది. ఇంగ్లాండులో నిట్టిది శ్రమనివారణ గాఖింపవచ్చును. కాని

భారతదేశములో నిదియే, శరీరమున పాణిముల నిలుపుపాటి తిండినైన సంపాదించు కొనజాలక నరుడారాటపడుటకు మూలమగు చున్నది. క్రొత్త కష్టముల నెన్నిటిలో తోడదీసికొని వచ్చుచున్నది. సమస్య పరిష్కారము గావింపగల యే విధానమువలనను ఒక తావున కలిమి మరొక తావున లేమి సృష్టికాదగదు. కర్మ కుశలుడగు శ్రామికుని రాళ్ళపగులగొట్టు కూలివానిగనో, రికాలు లాగువానిగనో మార్చి గ్రాసమునకై ఆరాటపడు పశువులతో పోటీ పడజేయు ఏ విధానమునేని అభ్యుదయ చిహ్నమందుమా?

శ్రమకు అర్హమా పూజ్యస్థానమును మరల దానికొసగవలసి యున్నాము. అపుడది మానవ శక్తిసామర్థ్యములకు శ్రేష్ఠ తమ పరిణాతిని చేకూర్చగలదు. ఉత్తమశీల నిర్మాతయై వెలయగలడు. ఇందు కృతకృత్యులము కాగల్గుదుమేని శ్రమను దాస్యశృంఖలముల నుండి విముక్తము చేసిన వారమగుదుము. దానినై జగద్రమ ప్రవృత్తికి అవకాశముం గల్పించిన వారమగుదుము.

నరునిముఖము జీవప్రభతో వెలుంగుటకు శ్రమభాస్కరప్రభలు వానికవసరము. సవ్యమా శ్రమ కేవలము శ్రామికునకేగాక, చుట్టు నున్న వారందఱకును వెలుగును వెచ్చదనమును ప్రసాదింపగలదు. ప్రేమమయియు తల్లి తన బిడ్డలకొకటకు శ్రమపడి పనులజేయునపుడు తానానందము ననుభవించుటేగాక, కుటుంబము వారందఱును ఆమె ప్రేమయొక్కయు శ్రద్ధయొక్కయు అమృతఫలరసము ననుభూతి చేయగల్గుదురు. బిడ్డల శరీరములు మనస్సులు పరిపోషింపబడును. వారు వీర్యవంతులౌ పౌరులుగ వర్ధిల్లుదురు. ఎంత సమర్థతతో శ్రమపడినను దాదిగాని, యింటి దాసిగాని గృహలక్ష్మియై మాతృ స్థానము అలంకరింపజాలదు. అట్లే విధముగ శ్రీమయొక్క పరమ

ధర్మమును, ఎఱగా నొసగబడు కూలిడబ్బు నిర్వహింపజాలను. తల్లి
 ప్రేమను కొనుటకును అమ్ముటకును ఎటుల వలనుపడదో కర్మ
 కుశలుని యభిమానము నటుల వర్తక సరళిలోనికి ద్రింప వీలు
 పడదు. అగుచో దాని పతిభయే భగ్నమైపోవును.

తనకు రాగల డబ్బుపైగల శ్రద్ధనుబట్టి రోగి నాదరించు వైద్యుని
 కన్న రోగియందును రోగమునందును శ్రద్ధవహించు చికిత్స విషయ
 మును చక్కగా విశదీకరించు వైద్యుడు హెచ్చు విజ్ఞానమును అను
 భవమును గడింపజాలును. మొదటివాడు ధనకాంతయొక్క ప్రేరణ
 వలన శ్రమదీసికొనును. రెండవయితడో ఆశ్రమయందు తనకు గల
 అభిమానమువలన పనిచేయును. ఈతడు జాగ్రత్తగా వృత్తిని నిర్వహిం
 చును. మొదటివాడు మందులనమ్ముకొను వ్యాపారి మాత్రమే.
 అతడు రోగులకు నిర్ణీతమైయున్న ఔషధముల వినియోగించుచు
 మందుల నుత్పత్తిచేయువాని పక్షమున పనిచేయు విక్రయదారు
 డగుచున్నాడు. ఒకడుచావ సిద్ధముగ నుండవచ్చును. సమర్థుడౌ
 వైద్యున కీయవలసియుండు డబ్బురుసుము నీయలేనివాడగునెడల
 వానిగోడు నావైద్యుడు విచారింపడు. ఇంకొక వరుడు ఆర్భాటములు
 చేయువాడు కానగును. ఆతని సంచనిండుగ రూకలున్న చాలును.
 కావలసినంత వైద్యసేవ, కోరిన మాత్రాన వానికి లభించును.

అదే తీరున తన యొద్దకు వచ్చిన కఱిదారుని వ్యాజ్యమును
 నైతిక దృష్టితో విచారించి, తదనుగుణ్యముగ పనిచేయు సతడు
 వృత్తినిబట్టి న్యాయవాది యనందగును. తనకు వచ్చు రుసుమును
 బట్టి పనిచేయు న్యాయవాది న్యాయశాస్త్రముతో వ్యాపారము
 చేయువాడగును, ఆశాపాతుడగు తన న్యాయవాదిని తృప్తిపఱుప

జాలునంతటి డబ్బుచేత లేని హేతువువలన చెఱసాలలో చుగ్గుచున్న పురుషు లెందరో కలరు.

అదేమి దురదృష్టమోగాని, ప్రతిజీవన సీతీయు అంగడివీధికి లోబడిపోయి డబ్బు ప్రధానమగు ఆరికసీతి చేతులలో చిక్కిపోవుట చేత మానుషధర్మ దృష్టితో వర్తించుచు తమ తమ వృత్తి సీతీని నిర్వర్తించు పురుషులు గానవచ్చుట మిగుల అరుదై పోవుచున్నది.

మనము పరీక్షించిన సందర్భములన్నింటను ప్రాధాన్యత శ్రమ నుండి తొలగింపబడి, కూలిడబ్బుమీద నిలుపబడుచున్నది. కూలి యందు నిర్మాణాంశము శూన్యముగనుండు గావున, పురోవృద్ధియు శూన్యముగనే యుండును. మనదేశములో వైద్యశాస్త్రమున చెప్పు కోదగినంత పరిశోధన గావించిన పురుషుని నొక్కనినైన గాంచ లేకుంటిమిగదాయని ప్రజలు వాపోవుచుందురు. కారణమునకై దూరము వెదుకవనిలేదు. అవృత్తి 'స్తేయపరిపోషణ' యొక్కయో 'పరాన్న పరిపోషణ' యొక్కయో స్థితికి దిగలాగబడి, అవలంబ నము చేయబడుచున్నది. 'సాహసపరిపోషణ' దశకు చేరినవారు కొద్దిమంది. 'సమూహపరిపోషణ' దశనుగాని 'సేవాపరిపోషణ' దశనుగాని అందుకొనినవారుచాల అరుదు. కర్మక్షేత్రము కడువిశాల మగుటచేతను, చక్కనికట్టుబాటులుగల వసతులు లేమిచేతను, వారి ప్రావీణ్యత ఫలప్రదమగుటలేదు.

న్యాయశీలురును సత్యప్రియులునగు ప్రవర్తకులు ప్రతిక్షేత్రము నందును అరుదుగనే కనబడుచున్నారు. బహుశః ధనరూప పరి పోషణ విధానము పాలనము చేయుపట్ల, అట్టి సీతి అనివార్యమై యొప్పును. శ్రమకు మారుగా కూలిడబ్బు, ఉత్పత్తిరాశి యనునది కృమేణా అధికారసానము నాకొమిరిచిచేయుచుండును.

శ్రీమయ్యోక్త తత్వమును గ్రహించి దానిననువర్తించునెడల, స్థూలశరీరమున కాహారమెట్టిదో, సూక్ష్మతరశక్తిరాజిపట్ల శ్రమ జట్టిదై యుపకరింపజాలును. శ్రీమ ఉత్తమనరునికి పుష్టి నొసగును ; జవనత్వములు ప్రసాదించును. వానికి సాధ్యమగునంత శ్రేష్ఠతమ కార్యముల నిర్వహింప ప్రోత్సహించును. వానియందుండు పశు లక్షణములకు పరిణతి మార్గములందు శిక్షణగఱపి, వాని స్వతంత్రేచ్ఛకు పరమోత్తమ గతులనెఱపును. నరుడు తన మూల్య ప్రమాణముల ప్రదర్శించి, తన వ్యక్తి ప్రభావమును ప్రవర్ణనము గావింప నాధారపడును.

సారాంశము

శ్రమను విభజించు ప్రయత్నమునందు మన ప్రధానదృష్టిని శ్రమ యొక్క ధర్మమునుండి తొలగించినేసి యంత్రయజమాని సందర్భమున ఉత్పత్తిరాశిమీదను, శ్రామికుల సందర్భమున కూలిడబ్బు మీదను నిలుపు టెట్లు సంభవించునో తెలిసికొంటిమి. ఆ విభాగము యొక్క ఫలితార్థము మహాసర్థదాయకమై ప్రధానగమ్యముగా నుండదగిన శ్రామికుని యోగక్షేమమును దృష్టించుండి జారవిడుచుట సంభవించినది.

ప్రకృతిలోని సహకారమునకు ముఖ్యోద్దేశము శ్రామికుని ఆత్మ లాభ మనియు గ్రహించియుంటిమి. శ్రామికుని క్షేమమే అందుకు ప్రత్యక్షఫలము. తేనెటీగవిషయము చూడుడు : అది మొక్కలందు చూలు కల్పనచేయుట తన ప్రధానకర్తవ్యముగ భావించుట లేదు. పూదేనెను పుప్పొడిని పోగుచేసికొనుటయే దాని ప్రధానోద్దేశము, ప్రకృతియొక్క దృక్పథమునుండి చూచునెడల, తేనెటీగ కావించు సేవకు అదియే తృప్తికరమగు పూర్ణప్రతిఫల మగును.

శ్రమవిభాగవిధానమువలన లాభములను అనేక అంతర్భాగములుగ విభజించుట సంభవించుచున్నది. జీతములు, కూలి, అద్దె, వడ్డీ మొదలగున వన్నియు లాభమును వృధకర్కరింపగ వచ్చు అంశములే; శ్రామికుడు పాటుపడి సమకూర్చిన లాభములో హెచ్చుభాగము అందువలన వానికి దక్కకుండ పోవుటే పర్యవసానము, స్వలాభాపరుడగు వ్యాపారి వచ్చి దూరి, సంపాదించబడు లాభములో హెచ్చుభాగమును తగ్గురించుకొని పోవుచున్నాడు. తేనెపట్టులో ప్రవేశించి తేనెటీగలు కప్పపడి కూర్చిన పదార్థములనెల్ల తినినేయు మైనపుపురుగువంటివాడే యీ వ్యాపారి.

ఈ పరిశీలన సాగించి మనము నేర్చుకొనిన సాశాంశ మేమన:-
ప్రకృతిలో జీవులు పరస్పరసహకారమును పెంపొందించుకొనుటకు
స్వలాభకాంక్షయే ప్రధాన ప్రేరకశక్తి. ఆ లాభమును తన్నురించు
ప్రయత్నములై 'శాశ్వతపరిపోషణము'నకు విరుద్ధమైనవే. ఎప్పుడో
యొకప్పుడు హింసాచర్యకు మూలమగునవియే, గోషలిష్టులు న్యాయ
మగు పంపుడును ప్రతిపాదించుదురు. కాని వారుమృత్యుండుగా లాభము
లను పోగొచ్చేసి ఆ పిమ్మట నెప్పుడో పంపులు సాగింపవచ్చు
నందురు. వారి యీ ప్రణాళిక ప్రకృతియొక్క ఉదారవిధానమునకు
కేవలము విరుద్ధము. ప్రకృతి నేరుగ లాభమును పంచిపెట్టును. ఈ
సోషలిస్టుల విధానమువలననకూడ తుదకు హింసాచర్యయే పర్యవ
సించును.

పథకరచన :- పరిపోషణపథక నిర్మాణమున కిది యదను కాకపో
యినను ఉత్పత్తిరాశిని కూలిని మాత్రమే దృష్టిలో పెట్టుకొని యే
పథకరచనకైనను పూనుకొనుట ప్రకృతివిరుద్ధచర్య యగునని యీ
సందర్భమున పేర్కొనుట అప్రస్తుతము దని తోచుచున్నది. మన
లక్ష్యసిద్ధికి అనుకూలమై, శాశ్వతపరిపోషణమునకు సాయపడగల యే
పథకరచననైనను 'శ్రమ' యొక్క సమర్థతమును కేంద్రస్థానమున
నిలిపి సాగింపవలసి యుండును ; మరియు ఎవరికొక్కకై 'శ్రమ'
నిర్ణయమైనదో అటువంటి మానవజీవీకులకు సమర్థతయు స్వభావ
మును దానికి పునాదిగా నుండవలయు.

వ్యవసాయకుడు ధాన్యమును గొప్పడిచేసి తెచ్చి పురులలో
నిలువచేయును. ఎలుకలు వానిలో బొటీయలు చేసికొని ప్రవేశిం
చును. అపుడా వ్యవసాయదారుడమస్యను చేకొని, తదనుసార
ముగా కుటుంబపోషణకై పథకము వేయును. ఎలుకలు రాకుండు

నుపాయముగా పిల్లి నొకదానిని పెంచును. ఎలుకలను వేచాడుట పిల్లికి నైజమగుటచేత వాని పథకము ప్రకృతికి అనుసరణముగా నున్న దందుము; అంతట పిల్లిపాలకై ఆవును కొనును. తుదకు ఆవు పోషణకును సంసారమును దిద్దుటకును భార్యను తెచ్చుకొనును. అట్టి ప్రకృతి ధర్మానుసరణమగు పథకరచన ఫలప్రదము కాగల్గును.

దురదృష్టవశమున ఈనాడు నిర్మాణమగు పథకము లన్నిటికిని ఉత్పత్తిరానిదే కేంద్రవిచారణాంశముగ నున్నది. కూలివిషయము గూడ కొంత వారి గణితములోనికి వచ్చును. జర్మనీలోను, రష్యాలోనువలె, అటువంటి పథకములు సత్వరఫలముల నొసగు ననుట నిస్సందేహమే. కాని అవి శాశ్వతములు కావు. మరియు శాశ్వతత్వమును గమ్యముగ నిడుకొని నడువని శారణముచేత, వానివలన తుదకు హింసాకాండ బయలుదేరగలదు; తిప్పదు. తిస్మాత్ జాగ్రత! జాగ్రత! జాగ్రత!

